

University of Sarajevo

Univerzitet u Sarajevu

Datum, 6. 2 2025. god.

03-09/52

Shkolski odbor
- Školski odbor
- Školski odbor
- Školski odbor
6.2.2025. [signature]

- SENAT -

Broj: 01-1-171/25

Sarajevo, 29. 01. 2025. godine

Na osnovu člana 61. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/22) i člana 64. stav (1) tačka k) Statuta Univerziteta u Sarajevu, a u vezi sa članom 162. Statuta Univerziteta u Sarajevu, na prijedlog Vijeća Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 03-09/4 od 13.01.2025. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je na 4. redovnoj sjednici održanoj 29. 01. 2025. godine, donio *s l j e d e ć u*

ODLUKU

I

Daje se saglasnost na izmjene i dopune (Elaborat) nastavnog plana i programa doktorskog studija iz *Književnosti, Književnost i kultura, 2019* na Univerzitetu u Sarajevu – Filozofskom fakultetu, utvrđene Odlukom Vijeća Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 03-09/4 od 13.01.2025. godine.

II

Sastavni dio ove odluke čini Odluka Vijeća Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta iz tačke I ove Odluke.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

REKTOR

Prof. dr. Tarik Zaimović

Dostavljeno:

- Univerzitetu u Sarajevu – Filozofskom fakultetu
- Službi za nastavu i studentska pitanja Univerziteta u Sarajevu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi

Univerzitet u Sarajevu – Obala Kulina bana 7/II, 71000 Sarajevo – Bosna i Hercegovina

Telefon: ++387(33)226-378; ++387(33)668-250 - fax: ++387(33)226-379

<http://www.unsa.ba>

email: javnost@unsa.ba

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF PHILOSOPHY

71000 Sarajevo, Franje Račkog br. 1,
Bosna i Hercegovina
Poštanski pretnac br. 347
Telefoni: ++ 387 33 20 36 43; ++ 387 33 20 45 99;
++ 387 33 25 31 00; ++ 387 33 20 35 50
Dekan: ++ 387 33 25 31 11
Sekretar: ++ 387 33 25 32 02
Fax: ++ 387 33 66 78 73
e-mail: dekanat@ff.unsa.ba

Vijeće Fakulteta

Broj: 03-09/4

Sarajevo, 13. 1. 2025. godine

Na osnovu člana 69. stav (1) tačka k), člana 88. tačka d) i 89. stav (4) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/22.), člana 111. tačka v) Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-35-1/23 od 26. 7. 2023. godine, Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu – Doktorski studij - broj: 01-4-9-1/24 od 28. 2. 2024. godine, člana 9, 10. i 13. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine, Prijedloga Elaborata (izmjena i dopuna) studijskog programa **DOKTORSKOG STUDIJA IZ KNJIŽEVNOSTI, Književnost i kultura**, broj: 03-09/405-1 i 03-09/405-2 od 23. 9. 2024. godine, Prijedloga izmjena i dopuna studijskog programa Komisije Vijeća **DOKTORSKOG STUDIJA IZ KNJIŽEVNOSTI, Književnost i kultura**, broj: 03-09/499 od 23. 10. 2024. godine, prijedloga Vijeća **DOKTORSKOG STUDIJA IZ KNJIŽEVNOSTI, Književnost i kultura**, broj: 03-09/608 od 11. 12. 2024. godine, maila UTICA od 12. 12. 2024. godine, dopisa Studentske službe Fakulteta, broj: 03-04/910 od 18. 12. 2024. godine (Potvrda UTICA o urednosti podataka u ISSS za Doktorski studij **IZ KNJIŽEVNOSTI, Književnost i kultura**), mišljenja Sekretara sa Službom za nastavu Fakulteta, broj: 03-02/939 od 18. 12. 2024. godine, i mišljenja Odbora za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 03-02/948 od 24. 12. 2024. godine, Vijeće Fakulteta na 1. redovnoj sjednici održanoj 13. 1. 2025. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se izmjene i dopune (ELABORATA) NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA DOKTORSKOG STUDIJA **IZ KNJIŽEVNOSTI, KNJIŽEVNOST I KULTURA, 2019/2020.**

II

IZMJENE I DOPUNE (ELABORATA) NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA DOKTORSKOG STUDIJA **KNJIŽEVNOSTI, KNJIŽEVNOST I KULTURA, 2019/2020.** SASTAVNI SU DIO OVE ODLUKE.

III

Ova odluka upućuje se Službi za nastavu Univerziteta u Sarajevu.

Obrazloženje

Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta na 40. elektronskoj sjednici održanoj 27. 9. 2024. godine, razmatralo je prijedlog Vijeća doktorskog studija PO BOLONJSKOJ SHEMI - DOKTORSKI STUDIJ IZ KNJIŽEVNOSTI, *Književnost i kultura*, NA UNIVERZITETU U SARAJEVU - FILOZOFSKOM FAKULTETU, odnosno, INICIJATIVU ZA POKRETANJE POSTUPKA IZMJENE I DOPUNE STUDIJSKOG PROGRAMA DOKTORSKI STUDIJ IZ KNJIŽEVNOSTI, *Književnost i kultura*, 2019/2020. (u skladu sa članom 9. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine, broj: 03-09/405-1 od 23. 9. 2024. godine, te prijedlog imenovanja KOMISIJE SA ZADATKOM DA SASTAVI PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA STUDIJSKOG PROGRAMA, broj: 03-09/405 od 23. 9. 2024. godine, i usvojilo istu, odnosno, imenovalo Komisiju Odlukom, broj: 03-09/409 od 27. 9. 2024. godine, a sve u skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu – doktorski studij -, broj: 01-4-9/24 od 28. 2. 2024. godine i Pravilnikom o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine, kao i drugim važećim zakonskim i podzakonskim aktima.

Komisija imenovana Odlukom, broj: 03-09/409 od 27. 9. 2024. godine, dostavila je Vijeću i Sekretaru Fakulteta, odnosno izvršila izmjene i dopune (Elaborata) Nastavnog plana i programa – DOKTORSKOG STUDIJA IZ KNJIŽEVNOSTI, *Književnost i kultura*, broj: 03-09/499 od 23. 10. 2024. godine, u skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu – Doktorski studij - broj: 01-4-9-1/24 od 28. 2. 2024. godine i Pravilnikom o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine. Dostavljeni prijedlog sadrži elemente utvrđene u članu 13. Pravilnika o postupku usvajanja i izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu, broj: 01-8-71/24 od 24. 4. 2024. godine.

UNIVERZITETSKI TELEINFORMACIONI CENTAR UTIC Univerziteta u Sarajevu mailom od 12. 12. 2024. godine potvrdio je urednost podataka u ISSS za Doktorski studij IZ KNJIŽEVNOSTI, *Književnost i kultura*, a koji je Studentska služba Fakulteta, dostavila Sekretaru Fakulteta, Dopisom, broj: 03-04/910 od 18. 12. 2024. godine (Potvrda UTICA o urednosti podataka u ISSS za Doktorski studij IZ KNJIŽEVNOSTI, *Književnost i kultura*).

Sekretar sa Službom za nastavu Fakulteta dao je Mišljenje, broj: 03-02/939 od 18. 12. 2024. godine.

Odbora za osiguranje kvaliteta Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, dao je Mišljenje, broj: 03-02/948 od 24. 12. 2024. godine.

v.d. DEKANA FAKULTETA

Prof. dr. Adnan Busuladžić

Akt obradila:

Alma Ahmetpahić, šefica Službe za nastavu

Akt kontrolisala i odobrila:

Maida Bešić, Sekretarka

Sekretarka organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, Maida Bešić, dipl. iur., potvrđuje da je Odluka u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima koji su na snazi, te da je Vijeće Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta nadležno za donošenje iste shodno članu 69. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 36/22.) i članu 111. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-35-1/23 od 26. 7. 2023. godine.

DOSTAVITI:

1. Službi za nastavu Univerziteta u Sarajevu
2. VIJEĆU DOKTORALNOG STUDIJA IZ KNJIŽEVNOSTI, *Književnost i kultura*
3. Studentskoj službi
4. Uz zapisnik
5. Arhiva

0309/45-2
Datum: 28. 9. 2024 god.

Univerzitet u Sarajevu - Filozofski fakultet
Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke

III CIKLUS STUDIJA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU

Doktorski studij iz književnosti
Književnost i kultura

Elaborat (izmjene i dopune)

Nositelj studija:

Univerziteta u Sarajevu - Filozofski fakultet
Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke

Sarajevo, juni 2024.

1. Uvod

Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, shodno zakonskoj obavezi o osnivanju trećeg stepena studija po Bolonjskim principima, pokreće *Doktorski studij iz oblasti književnosti* pod naslovom *Književnost i kultura*. Studij je organiziran na način da se polaznicima, uz kolegije različitih sadržaja iz historije i teorije književnosti, te različitih književnih poetika koji se razmatraju unutar šireg naučnog okvira, sistemski ponudi razmatranje književne umjetnosti u kontekstu najznačajnijih kulturnih fenomena. U tom smislu doktorski studij nudi profiliranje znanja na način da se kandidati, zahvaljujući dosljednom provođenju izbornosti studija, mogu opredjeljivati za različite oblasti koje pojam komparativne književnosti obuhvata i kao sadržaj i kao metod, a sve u najrazličitijim relacijama prema drugim umjetnostima i humanističkim disciplinama, dakle u širokom interdisciplinarnom okviru.

Treba napomenuti kako se pri izradi ovog Elaborata, sa izmjenama i dopunama, vodilo računa o **Pravilima studiranja trećeg ciklusa studija Univerziteta u Sarajevu**, koje je donio Senat Univerziteta u Sarajevu na 66. redovnoj sjednici održanoj dana **28.2.2024. godine**, te **Pravilnika o postupku usvajanjai izmjene studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu iz 2024. godine** a kojim se uređuju organizacija i izvođenje trećeg ciklusa studija, upis na studij trećeg ciklusa, način provođenja ispita i istraživačkog rada, postupak prijave i odbrane doktorske disertacije, postupak promocije doktora/doktorice nauka, kao i druga pitanja od značaja za realizaciju studija za sticanje naučnog zvanja doktora/doktorice nauka/umjetnosti na Univerzitetu u Sarajevu. Također se vodilo računa o Pravilima Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst) i Pravilniku o korištenju akademskih titula u stjecanju naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo. Shodno smjernicama iz navedenih dokumenata, studij je koncipiran tako da ne iznevjeri kontinuitet nastavnog procesa u I, II i III ciklusu. Kako je u osnovi studija oblast književnosti, a za nju je matičan Filozofski fakultet, to i zvanje koje kandidati stiču po okončanju studija u potpunosti odgovara onome što stoji u Pravilniku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Osmišljen na ovaj način, doktorski studij tretira književnu umjetnost u širem kontekstu i preispituje njenu ulogu i značaj naspram drugih humanističkih nauka (filozofije, historije i umjetnosti uopće), što u budućnosti otvara prostor za razvoj studija prema širim kulturološkim okvirima.

2. Vrsta i naziv studija, naučna područja i polja

Studij trećeg ciklusa Bolonjskog programa – doktorski studij iz oblasti književnosti
Naziv studija: *Književnost i kultura*

Studij pripada području humanističkih nauka, a unutar tog područja obuhvata oblast književnosti i granu komparativne književnosti.

3. Osnovni podaci o studiju

Oblast studija: humanističke nauke.

Polje studija: književnost.

Grana: komparativna književnost.

Doktorski studij traje tri godine, unutar kojih kandidati trebaju imati 180 studijskih bodova (ECTS) i predstavlja treći stepen Bolonjskog sistema studiranja. Nositelj studija je Univerziteta u Sarajevu - Filozofski fakultet, Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke, a u njegovom pripremanju i izvođenju sudjeluju univerzitetski nastavnici Odsjeka za komparativnu književnost i informacijske nauke, kao i profesori književnosti i umjetnosti sa drugih odsjeka i katedri Filozofskog fakulteta.

4. Opis oblasti

Doktorski studij je koncipiran na način da obuhvata različite književne fenomene koji se tretiraju u kontekstu savremene reinterpretacije pojma svjetske književnosti, savremene pristupe i metode nauke o književnosti i umjetnosti, te posmatranje književnosti unutar širih kulturoloških okvira. Ovakav koncept studija omogućava uvid u svjetska kretanja nauke o književnosti i umjetnosti, u najzanimljivije fenomene koji su specifični za pojedine nacionalne književnosti, višestruk uvid u društvena i duhovna kretanja koja kontinuirano dovode do repozicioniranja književnosti u savremenoj civilizaciji, promjeni njene funkcije, oblika i formi, a svime time i mogućnost specijaliziranog usmjerenja kandidata na pojedina problemska polja unutar oblasti književnog stvaralaštva i nauke o književnosti.

5. Ciljevi i kompetencije

Predloženi doktorski studij svojim razvojem usmjerava, analizira i kritički valorizira ulogu i funkciju književnosti danas (kao i pojma tzv. svjetske književnosti) unutar bosanskohercegovačke akademske zajednice, pa i unutar konteksta bosanskohercegovačke kulture uopće. Načinom na koji je koncipiran ovaj studij (raznovrsnost kolegija), našu nauku o književnosti i umjetnosti održava otvorenom za vrijednosti drugih književnosti i kultura. Svojom interdisciplinarnošću, različitim pristupima književnosti i umjetnosti, doktorski studij je usmjeren prema aktuelnim kulturno-naučnim iskustvima studija književnosti i umjetnosti u svijetu (savremene književne teorije i teorije umjetnosti, kulturalne studije i interkulturalne komunikacije itd.) i time, prije svega, omogućava i kvalitetnu kadrovsku obnovu na fakultetima i u cjelokupnoj književnoj i kulturnoj zajednici.

Stoga je uvođenjem dokorskog studija *Književnost i kultura* otvorena mogućnost da se kroz kombinaciju predavanja, seminara i individualnog istraživačkog rada, uz principijelno usmjeravanje kandidata od strane mentora, osigura sadržajno-kompetentni pristup fenomenima savremenog naučno-književnog univerzuma.

6. Doktorski studij – organizacija/nositelj

Organizator/nositelj studija: Univerziteta u Sarajevu - Filozofski fakultet.

Izvršni nositelj programa: Vijeće doktorskog studija iz književnosti – *Književnost i kultura*.

Vijeće doktorskog studija čine svi nastavnici na doktorskome studiju sa Odsjeka za komparativnu književnost i informacijske nauke, te po funkciji prodekan za nastavu i studentska pitanja i prodekan za naučni rad i međunarodnu saradnju.

Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke: prof. dr. Muhamed Dželilović, prof. dr. Edin Pobrić, prof. dr. Almir Bašović, prof. dr. Andrea Lešić-Thomas, prof. dr. Nina Alihodžić, prof. dr. Ajla Demiragić, prof. dr. Mario Hibert, doc.dr. Adisa Bašić, doc.dr. Fahrudin Kujundžić.

Nastavnici drugih odsjeka Filozofskog fakulteta: prof.dr. Enver Kazaz, prof.dr. Senadin Musabegović, prof.dr. Sanja Šoštarić, prof.dr. Ksenija Kondali, prof.dr. Nenad Veličković, prof.dr. Vahidin Preljević, prof.dr. Asja Mandić.

Po funkciji: prodekan za nastavu i studentska pitanja Filozofskog fakulteta

Predsjednik Vijeća studija: prof. dr. Edin Pobrić

Sekretar Vijeća studija: Poslove obavlja Studentska služba FF

7. Akademski stepen i opis zvanja

Završetkom doktorskog studija i odbranom doktorske disertacije postiže se akademski stepen:

- **Doktor/doktorica književnih nauka/znanosti – komparativna književnost.**

Odbranom doktorske disertacije, kojoj su prethodili pohađanje nastave i polaganje ispita na doktorskome studiju, individualni rad sa supervizorom, mentorom i drugim nastavnicima, sudjelovanje na naučnom skupu, naučno-istraživački rad na projektima unutar nastave (koje treba sistemski povezivati s programom ovog studija), kandidat stiče sposobnost samostalnog bavljenja naučnim radom i rješavanja složenijih zadataka na području humanističkih nauka, u polju književnohistorijskih nauka/znanosti. Izbor teme doktorskog rada vrši se iz oblasti komparativne književnosti, čijom uspješnom odbranom kandidat stiče navedeni akademski stepen doktora/doktorice književnih nauka/znanosti – komparativna književnost.

U nauci se s doktoratom iz književnih nauka/znanosti – komparativna književnost može raditi u naučno-nastavnim i naučnim ustanovama, na umjetničkim akademijama, u književnim, teatarskim i filmskim ustanovama, arhivima, naučnim i javnim bibliotekama, zavodima za historiju književnosti, državnoj i lokalnoj upravi, u odsjecima za kulturu, diplomatiji i prosvjeti, na radiju i televiziji i dr. Uz to, teoretska osviještenost i tradicionalna usmjerenost ka interdisciplinarnosti komparativne književnosti omogućava širinu i obrazovanja i intelektualnih

vještina koje osposobljavaju kandidate za kreativan i otvoren pristup onim znanjima i vrstama poslova koje danas neminovno zahtjeva ubrzani razvoj novih medija.

8. Uslovi za upis i kriterij izbora kandidata

Upis u treći ciklus studija vrši se na osnovu javnog konkursa koji se objavljuje u dnevnim listovima u Bosni i Hercegovini i na web stranici Univerziteta u Sarajevu. Vijeće doktorskog studija određuje broj kandidata.

Svi opći uslovi za upis kandidata predviđeni su članovima 17. i 18. Pravila studiranja za Treći ciklus studija Univerziteta u Sarajevu. Doktorski studij iz književnosti *Književnost i kultura* mogu upisati kandidati koji su završili studij humanističkih nauka i stekli zvanje MA iz oblasti književnosti ili umjetnosti, i to iz smjera koji je predviđen Nastavnim planom i programom ovog doktorskog studija, kao i kandidati koji su stekli naučni stepen magistar nauka/znanosti (Mr.) iz ove oblasti. Uslov za upis studija je minimalna prosječna ocjena osam (8) na dodiplomskom i diplomskom studiju.

Na osnovu člana 17. Pravilnika, kandidatima koji su stekli titulu magistra nauka/umjetnosti prije uvođenja bolonjskog sistema trocikličnog studiranja priznaje se 60 ECTS bodova, na način koji pobliže utvrđuje vijeće studija, a preostali obim od 120 ECTS bodova ovi kandidati stiču u skladu sa pravilima studiranja. Ovi kandidati plaćaju dvije trećine ukupne cijene studija.

Ako kandidat nije stekao diplomu iz područja humanističkih znanosti ili ne ispunjava dio propisanih uslova upisa, Vijeće doktorskog studija će odlučiti može li – i pod kojim dodatnim uslovima – ipak biti primljen.

9. Prostor i broj mogućih kandidata

Studijski program izvodi se u učionicama Univerziteta u Sarajevu - Filozofski fakultet, u prostorijama koje su opremljene LCD projektorima, računarima, grafoskopima i drugom potrebnom opremom. Kandidati imaju pravo korištenja biblioteke i drugih kapaciteta kojima Univerzitet raspolaže.

Minimalan broj kandidata je onaj koji zadovoljava finansijske uvjete za izvođenje nastave i zakonske uvjete za njeno održavanje. Finansijski plan urađen je na osnovu procjene za upis 10 kandidata.

10. Organizacija studija

Na osnovu člana 8. Pravila o studiranju Trećeg ciklusa studija na Univerzitetu u Sarajevu (2014. godina), studijski program podijeljen je na studijske godine i semestre. Studijski program realizira se u okviru sinhroniziranih faza: a) nastavni proces, b) naučnoistraživački rad i c) izrada i odbrana doktorske disertacije. Studija sastoji se od: a) nastavnog procesa koji se vrednuje kroz

bodovni kriterij, b) izbora naučne/umjetničke oblasti u okviru koje će se raditi doktorska disertacija i izbora mentora, c) prijave i odbrane projekta doktorske disertacije, d) naučnoistraživačkog, teorijskog i praktičnog rada na izradi doktorske disertacije, e) objavljivanja dijelova istraživanja u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, f) odbrane radne verzije doktorske disertacije i g) odbrane finalne verzije doktorske disertacije.

Studijski program čine: a) studijske oblasti, podoblasti i discipline, b) obavezni predmeti, c) izborni predmeti i d) istraživački, terenski i praktični rad. Obavezni predmeti proširuju opća znanja studenata iz studijske oblasti u funkciji izabranog studijskog programa. Izborni predmeti proširuju specifična znanja studenata u izabranoj naučnoj oblasti. Nastavni proces izvodi se kroz predavanja, konsultacije, istraživačke seminare, diskusijske skupine, radionice i druge oblike nastave prema utvrđenom studijskom programu.

Doktorski studij se realizira kombiniranjem utvrđenih oblika sati nastave i naučnoistraživačkog/umjetničkog rada, na osnovu ukupnog opterećenja u pojedinom semestru ili akademskoj godini studija. Nastava na Studiju organizira se u I i II semestru studija, dok su III, IV, V i VI semestar studija predviđeni za izbor i definiranje uže oblasti ili discipline istraživanja, prijavu i odbranu projekta, radne i konačne verzije doktorske disertacije. Nastava u I i II semestru organizira se tokom 15 sedmica nastave i konsultacija po semestru u skladu sa utvrđenim studijskim programom i vrednuje se sa 60 ECTS bodova. Naučnoistraživački rad, te izrada doktorske disertacije organiziraju se u III, IV, V i VI semestru i vrednuje se sa 120 ECTS bodova. Nastava se izvodi u skladu sa akademskim kalendarom i rasporedom nastave. Ukupan broj ECTS bodova stiće se polaganjem ispita, istraživačkim radom, i/ili priznavanjem odgovarajućeg broja ECTS bodova u skladu sa članom 17. Pravila o trećem ciklusu studija. Ispit se polaže nakon odslušanog predavanja, odnosno nakon svih izvršenih nastavnih obaveza propisanih ovim nastavnim planom i programom studija.

Studij traje tri studijske godine (šest semestara). Studijski program se vrednuje sa 180 ECTS bodova. Student može obnoviti studijske godine, a rok za završetak studija je najviše šest studijskih godina od dana prvoga upisa u prvu godinu studija. Rok se može produžiti najduže za još jednu godinu, računajući od dana isteka zakonom utvrđenog roka. Rokovi utvrđeni ovim pravilom se mogu produžiti ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi NNV Fakulteta, na prijedlog Vijeća studija. Produženje studija ne može biti duže od osam godina od dana upisa. Ukoliko kandidat ne izvrši sve obaveze u roku utvrđenom ovim pravilom, postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka će biti obustavljen rješenjem dekana, na prijedlog Vijeća studija, čime kandidat gubi status studenta.

Akademski savjetnik

Vijeće studija doktorantu može dodijeliti akademskog savjetnika pri upisu studija. Akademski savjetnik kao nastavnik sudjeluje u izvođenju studija i potencijalni je mentor, koji usmjerava i prati studenta i njegov rad do imenovanja mentora. Doktorant ima pravo jedanput promijeniti

akadenskog savjetnika uz pisani zahtjev vijeću studija. Akademski savjetnik ima obavezu izrade izvještaja o napretku studenta (Obrazac 5). za prvu godinu studija odnosno do imenovanja mentora.

Mentor

Mentor može biti nastavnik koji je biran u zvanje vanrednog profesora, redovnog profesora, profesora emeritusa, iz naučne oblasti doktorske disertacije, koji ima najmanje tri naučna rada objavljena u relevantnim naučnim bazama podataka u posljednjih sedam godina. U slučaju multidisciplinarnosti/interdisciplinarnosti teme doktorske disertacije, doktorantu se može odrediti i više od jednog mentora. Mentori se mogu odrediti i kada u okviru sporazuma između Univerziteta i univerziteta iz druge zemlje doktorant izrađuje doktorat pod rukovodstvom dva mentora koji su nastavnici univerziteta koji su zaključili navedeni sporazum („co-tutelle“ program).

Na zahtjev mentora/akadenskog savjetnika ili doktoranta, uz saglasnost vijeća studija, doktorantu je moguće odrediti novog mentora/savjetnika. U slučaju promjene mentora, doktorant može nastaviti usvojeni projekat dokorskog rada uz saglasnost prethodnog mentora, novog mentora i vijeća studija. Ako prethodni mentor i vijeće studija nisu saglasni da kandidat nastavi usvojeni projekat dokorskog rada, kandidat je dužan da prijavi novi projekat dokorskog rada sa novim mentorom. Prilikom izrade doktorske disertacije mentor pomaže doktorantu pri izboru metoda naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada, izboru literature, pripremi strukture rada i drugu stručnu pomoć tokom izrade rada. Mentor godišnje podnosi izvještaj o radu doktoranta Vijeću studija (Obrazac 5).

Obaveze i prava studenata Studija

U I i II semestru, pored jednog obaveznog predmeta, kandidati biraju dva izborna predmeta u skladu sa vlastitim naučnim interesima, oblasti doktorske teze i okvirnim konceptom teme.

Nakon imenovanja mentora, student je obavezan godišnje, uz pomoć i saglasnost mentora, podnijeti izvještaj o svome radu vijeću studija na Obrascu 4. Student je obavezan, prije odbrane doktorske disertacije, imati objavljen ili prihvaćen za objavljivanje najmanje jedan rad u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka, a koji je tematski povezan sa doktorskim istraživanjem. Ispunjavanje prethodno navedene obaveze se evidentira u indeks studenta uz potpis mentora.

Student, u toku III semestra studija, bira oblast istraživačke teme i zajedno sa akademskim savjetnikom/mentorom definira užu oblast i temu doktorske disertacije. Temu doktorske disertacije potvrđuje Vijeće studija. Doktorant prijavljuje temu doktorske disertacije na Obrascu 1.

U toku IV semestra studija student prijavljuje projekat doktorske disertacije vijeću studija. Prijava projekta doktorske disertacije vrši se na Obrascu 2, a obavezno sadrži: a) biografiju/CV

kandidata, b) radni naslov teze, c) prijedlog mentora d) uvodne napomene i pregled dosadašnjih istraživanja, e) metodološki okvir, f) uži istraživački domen, g) očekivane rezultate i naučni doprinos i h) korištenu literaturu.

Vijeće studija utvrđuje prijedlog sastava Komisije za ocjenu i odbranu projekta, radne verzije i doktorske disertacije najkasnije do kraja IV semestra. Odluka se dostavlja Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta na verifikaciju. Komisija ima neparan broj članova, minimalno tri, a maksimalno pet. Ukoliko se radi o komisiji koja ima dva mentora iz razloga propisanih u članu 15. stav (4) Pravilnika, komisija ima obavezno pet članova. Komisija ima obavezno i jednog zamjenskog člana. Svi članovi Komisije biraju se iz reda nastavnika koji imaju naučni stepen doktora nauka od kojih je većina iz naučne oblasti iz koje se prijavljuje tema. Za predsjednika Komisije Univerziteta ne može biti imenovana osoba kojoj je povjerena uloga mentora. U slučaju da se kao članovi Komisije imenuju nastavnici sa univerziteta iz drugih zemalja, može se imenovati odvojeno komisija za odbranu projekta doktorske disertacije i radne verzije doktorske disertacije i komisija za ocjenu i odbranu konačne verzije doktorske disertacije.

Do kraja **V semestra** student je dužan pristupiti javnoj odbrani projekta doktorske disertacije pred Komisijom. Komisija sačinjava izvještaj o projektu doktorske disertacije, u kojem obavezno navodi i ocjenu podobnosti kandidata i teme doktorskog rada i dostavlja ga, putem Vijeća studija i Vijeća Fakulteta, Senatu Univerziteta na Obrascu 6. Nakon što Vijeće studija, Vijeće Fakulteta i Senat Univerziteta donesu odluku o prihvatanju izvještaja Komisije, student može pristupiti daljoj realizaciji projekta doktorske disertacije. Ukoliko Komisija prilikom odbrane ima primjedbe na projekt doktorske disertacije, isti vraća studentu na doradu, koji je dužan korigiranu verziju projekta doktorske disertacije dostaviti Komisiji u roku ne dužem od 30 dana od dana dostavljenih primjedbi od strane Komisije. Nakon dostavljene korigirane verzije projekta doktorske disertacije Komisija provodi daljnu proceduru.

Ukoliko student ne dostavi korigiranu radnu verziju doktorske disertacije ili pismeno očitovanje o primjedbama u propisanom roku smatrat će se da nije izvršio studijsku obavezu, što rezultira negativnom ocjenom podobnosti kandidata i teme, o čemu je Komisija dužna u roku deset dana izvijestiti studenta i Vijeće studija. Student može, uz saglasnost mentora i Vijeća studija, ponovno prijaviti projekat doktorske disertacije prema proceduri.

Model publikacijom do disertacije

Vijeće studija može, na obrazložen prijedlog mentora, studentu koji ispunjava uvjete odobriti izradu doktorske disertacije prema modelu publikacijom do disertacije. Model ovakvog rada moguć je samo u sklopu naučnoistraživačkog rada na doktorskom studiju, a naučni radovi moraju biti objavljeni ili prihvaćeni za objavu nakon upisa na doktorski studij. Model publikacijom do disertacije obuhvata doktorsku disertaciju koja se sastoji od skupa originalnih naučnih publikacija, koje treba da budu tematski usklađene, odnosno komplementarne i da proizilaze iz istraživačkog rada koji je doktorant obavio u okviru odobrenog projekta doktorske disertacije. Doktorant mora uz objedinjene naučne radove dodatno dati kritičko pregledno

poglavlje, koje se sastoji od uvoda, diskusije, zaključka i spiska relevantne literature, što sa navedenim cjelinama čini teorijsku i metodološku osnovu disertacije. Objedinjeni naučni radovi koji se predlažu kao doktorski rad moraju činiti zaokruženu cjelinu od najmanje tri rada objavljena/prihvaćena za objavljivanje u časopisima pokrivenim u „Current Contents - Web of Science“. Student (doktorant) mora biti jedini autor u sva tri objavljena rada.

Radna i finalna verzija doktorske disertacija

Do početka **VI semestra** student ima obavezu da pribavi pozitivno mišljenje mentora i prijavi (obrazac 7) radnu verziju doktorske disertacije Vijeću studija. Dostavljanje radne verzije doktorske disertacije vrši se putem protokola Filozofskog fakulteta. Radna verzija doktorske disertacije dostavlja se svim članovima komisije u štampanom primjerku i/ili elektronskom primjerku. Sekretar Vijeća studija je, u dogovoru sa studentom i predsjednikom Komisije, dužan u periodu od mjesec dana od dostave radne verzije doktorske disertacije od strane doktoranta, zakazati prezentaciju radne verzije doktorske disertacije. Obavještenje o prezentaciji objavljuje se sedam dana prije održavanja prezentacije, na internet stranici Filozofskog fakulteta i Univerziteta.

Postupak prezentacije radne verzije doktorske disertacije obavlja se pred Komisijom, uz obavezno prisustvo sekretara vijeća studija i zapisničara. Predsjednik Komisije otvara postupak prezentacije nakon čega student prezentira radnu verziju doktorske disertacije. Primjedbe članova Komisije student je dužan ugraditi u korigiranu radnu verziju doktorske disertacije i dostaviti je u pisanom i elektronskom obliku u roku od najduže šest mjeseci od dana odbrane radne verzije. Odbrana radne verzije doktorske disertacije je javna, a mogu joj prisustvovati i druga zainteresirana lica, bez mogućnosti da postavljaju pitanja ili prekidaju izlaganje studenta. Zapisnik o prezentaciji radne verzije doktorske disertacije dostavlja se vijeću studija na Obrascu 8.

Doktorska disertacija u statusu radne verzije/korigirane radne verzije podliježe obavezi provjere potencijalnog plagijarizma što se uređuje posebnim aktima Univerziteta. Komisija je obavezna obrazložiti rezultate provjere potencijalnog plagijarizma što čini sastavni dio izvještaja kojeg Komisija podnosi Vijeću Fakulteta.

Nakon provedenog postupka prezentacije radne verzije/korigirane radne verzije doktorske disertacije, Komisija sačinjava Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije koji sadrži ocjenu prezentacije rezultata rada prikazanih u doktorskoj disertaciji i u roku od 30 dana dostavlja ga Vijeću studija. Izvještaj se podnosi na Obrascu 9. Vijeće studija na prvoj narednoj sjednici razmatra izvještaj Komisije i upućuje ga u dalju proceduru.

Po prijemu odluke o prihvatanju Izvještaja Komisije, Filozofski fakultet objavljuje na svojoj internet stranici da se izvještaj Komisije i radna verzija doktorske disertacije stavljaju na uvid javnosti. Radna verzija doktorske disertacije i Izvještaj o ocjeni doktorske disertacije ostaju na uvidu javnosti 30 dana. Nakon uvida javnosti Vijeće Fakulteta na prvoj narednoj sjednici razmatra izvještaj Komisije. U slučaju da Vijeće Fakulteta usvoji izvještaj Komisije student je

dužan da u roku od najduže 60 dana od prijema odluke Vijeća Fakulteta pripremi finalnu verziju doktorske disertacije i dostavi je u utvrđenom broju primjeraka. Ako Vijeće Fakulteta vrati izvještaj Komisije na dopunu odnosno izmjenu, Komisija je dužna u roku od 30 dana postupi u skladu sa zaključkom Vijeća Fakulteta i dostavi Vijeću Fakulteta usklađeni izvještaj. U slučaju da Vijeće Fakulteta odbije izvještaj Komisije, izvještaj se vraća Vijeću studija na ponovno razmatranje.

Finalna verzija doktorske disertacija dostavlja se prije javne odbrane u sedam ili devet primjeraka (zavisno od broja članova komisije) u tvrdom uvezu i jedan primjerak istovjetne elektronske verzije. Javna odbrana doktorske disertacije organizira se najkasnije 30 dana od dana odluke Vijeća Fakulteta. Vijeće Fakulteta obavještava javnost o javnoj odbrani doktorske disertacije informacijom na svojoj internet stranici i stranici Univerziteta, najkasnije sedam dana prije termina zakazane odbrane. Nakon javne odbrane doktorske disertacije, Komisija na prvoj narednoj sjednici vijeća članice podnosi izvještaj o toku i rezultatu odbrane doktorske disertacije i dostavlja Senatu Univerziteta na njegovo konačno usvajanje.

Tabelarni prikaz nenastavnog (naučnoistraživačkog) rada u trećem, četvrtom, petom i šestom semestru

Godina	Semestar	Individualni naučnoistraživački rad kandidata	Sati	ECTS	Šifra
Druga	III	Prijava teme	500	10	KK 900
		Istraživački rad (rad na tezi i na izvornom naučnom članku)	200	20	KK 901
Ukupno:			700	30	
Druga	IV	Odbrana projekta doktorske disertacije	500	15	KK 905
		Objavljivanje izvornog naučnog članka	200	15	KK 903
Ukupno:			700	30	
Treća	V	Rad na doktorskoj disertaciji	400	30	KK 902
Ukupno:			400	30	
Treća	VI	Javno predstavljanje i odbrana doktorske disertacije	400	30	KK 904

Praćenje realizacije i evaluacija programa

Praćenje kvaliteta i uspješnosti izvedbe dokorskog studija organizira se na osnovu Pravilnika o III ciklusu studija Univerziteta u Sarajevu, a sadržava: 1. ispitivanje mišljenja kandidata o inovativnosti i informiranosti predmeta, o komunikaciji s profesorima, o mogućnostima utjecaja studenata na sadržaj i metodologiju predmeta; 2. dokumentaciju i analizu studentskih mišljenja; 3. samoevaluaciju nastavnika i anketu nakon završetka svakog predmeta (po tačkama pod 1); 4. planiranje i mjere za bolje uslove studiranja i monitoring njihovog izvršenja. Vodi se periodična evidencija o ishodu studiranja, posebno pristupanju ispitima, prolaznosti i prosječnim ocjenama po predmetu odnosno studentu. Konsultacije se održavaju i s predmetnim nastavnicima, uzimajući prvenstveno u obzir njihove prijedloge za poboljšanje organizacije studiranja. Mentori izvještavaju Vijeće dokorskog studija o problemima kandidata i njihovim primjedbama.

11. Nastavni plan i program

U semestrima u kojima se izvodi nastava studija zastupljen je jedan obavezni predmet:

1. *Komparativna književnost: koncepti, metode, tumačenja* (Nositeljica predmeta je prof. dr. Nina Alihodžić-Hadžialić, a sudjeluju i nastavnici s Katedre za komparativnu književnost i drugih odsjeka Filozofskog fakulteta.)
2. *Književnost i fenomeni kulture* (Nositelj predmeta je prof. dr. Edin Pobrić, a sudjeluju i nastavnici s Katedre za komparativnu književnost i drugih odsjeka Filozofskog fakulteta.)

Kandidati iz ovih predmeta rade dva seminarska rada, a konačni ispit se polaže pred Komisijom koju čine nositelj predmeta i dva nastavnika koji su sudjelovali u realizaciji nastavnog procesa svakog predmeta ponaosob.

U I i II semestru kandidati imaju mogućnost da u odnosu na plan i program, od ponuđenih predmeta biraju dva izborna predmeta, u skladu sa sopstvenim naučnim interesovanjem. (Svaki izborni predmet uključuje ukupno 3 sata nastavnog rada: 2 predavanja i 1 seminar, odnosno 8 ECTS, što je ukupno 16 ECTS.)

Osim u izuzetnim slučajevima, jedan izborni predmet kandidati trebaju uzeti kod mentora, kao predmet iz uže istraživačke oblasti. Pod užom istraživačkom oblašću podrazumijeva se oblast iz koje će kandidat prijaviti doktorsku tezu, zbog čega se ispit polaže kod mentora.

Nastavni plan podrazumijeva predavanja, seminare i kontakt-sate u individualnom radu sa kandidatima. Svaki predmet nosi 2 sata predavanja i 1 sat seminara.

U naučnoistraživačkim semestrima (III, IV, V i VI), studenti nemaju predavanja ni doktorske seminare, nego su usmjereni na individualni naučnoistraživački rad. Rad voditelja sa studentima zasniva se na 2 sata mentorskog savjetovanja/konsultacija.

11. 1. Popis predmeta sa nositeljima predmeta, brojem sati i ECTS

Prva godina studija, I semestar

R. br.	Obavezni predmet	Šifra	Nositelj predmeta	Oblast	Broj sati P + S	ECTS
1.	Komparativna književnost: koncepti, metode, tumačenja	KK 601	Prof. dr. Nina Alihodžić-Hadžialić	Komparativna književnost	2 + 1	14
R. br.	Izborni predmeti		Nositelj predmeta		Broj sati P + S	ECTS
1.	Transformacija figure heroja u evropskoj književnosti	KK 602	Prof. dr. Muhamed Dželilović	Književnost	2 + 1	8
2.	Njemački romantizam i poetika moderne	KK 604	Prof. dr. Vahidin Preljević	Književnost	2 + 1	8
3.	Književnost u jugoslavenskom kontekstu	KK 605	Prof. dr. Nenad Veličković	Književnost	2 + 1	8
4.	Ideologija i vizuelne umjetnosti	KK 606	Prof. dr. Senadin Musabegović	Kulturologija	2 + 1	8
5.	Dramski modeli u XX stoljeću	KK 608	Prof. dr. Almir Bašović	Književnost/ teatrologija	2 + 1	8
6.	Kulturologija i imagologija kroz koncepte postmodernizma	KK 803	Prof. dr. Nina Alihodžić- Hadžialić	Književnost/ kulturologija	2 + 1	8
7.	Vrijeme u romanu	KK 805	Prof. dr. Edin Pobrić	Književnost/ kulturologija	2 + 1	8
8.	Postdigitalna istraživanja	KK 807	Prof. dr. Mario Hibert	Kulturologija/ komunikologija	2 + 1	8
9.	Trauma i konstrukcija identiteta u novijoj anglofonij prozi	KK 810	Prof. dr. Ksenija Kondali	Književnost / kulturologija	2 + 1	8
10.	Savremeni problemi historije književnosti	KK 609	Doc.dr. Fahrudin Kujundžić	Književnost	2 + 1	8
	1 obavezni + 2 izborna				3x3	14+8+8
					9 sati	30 ECTS

Prva godina studija, II semestar

R. br.	Obavezni predmet	Šifra	Nositelj predmeta	Oblast	Broj sati P + S	ECTS
1.	Književnost i fenomeni kulture	KK 701	Prof. dr. Edin Pobrić	Književnost/ kulturologija	2 + 1	14
R. br.	Izborni predmeti		Nositelj predmeta	Oblast	Broj sati P+S	ECTS
1.	Ratno pismo u kontekstu kulture sjećanja i društvenog pamćenja	KK 704	Prof. dr. Enver Kazaz, prof. dr. Ajla Demiragić	Književnost/ kulturologija	2 + 1	8
2.	Uvod u kognitivnu poetiku	KK 705	Prof. dr. Andrea Lešić-Thomas	Književnost / kulturologija	2 + 1	8
3.	Muzejske studije u novom mileniju	KK 706	Prof. dr. Asja Mandić	Kulturologija	2 + 1	8
4.	Pamćenje, prostor, identitet	KK 707	Prof. dr. Ksenija Kondali	Književnost/ kulturologija	2 + 1	8
5.	Teorije umjetnosti	KK 801	Prof. dr. Senadin Musabegović	Nauke o umjetnosti/ kulturologija	2 + 1	8
6.	Književnost, teatar, film – teorijske osnove	KK 809	Prof. dr. Almir Bašović	Književnost/ Nauke o umjetnosti	2 + 1	8
7.	Književnost američkog postmodernizma: tematske i formalne odrednice	KK 808	Prof. dr. Sanja Šoštarić	Književnost	2 + 1	8
8.	Komika i eros u poeziji	KK 811	Doc. dr. Adisa Bašić	Književnost	2 + 1	8
9.	Indoktrinacija u nastavi književnosti	KK 812	Prof. dr. Nenad Veličković	Književnost	2 + 1	8
	1 obavezni + 2 izborna				3x3	14+8+8
					9 sati	30

15. Nastavni planovi i programi / nastavni sadržaji / predmeti sa brojem ECTS bodova / nositelji predmeta i predavači

Prva godina I. semestar

Nositelj predmeta/predavač: dr. Nina Alihodžić-Hadžijalić, vanredna profesorica

Predavači: prof.dr. Muhamed Dželilović, prof.dr. Enver Kazaz, prof.dr. Edin Pobrić, prof. dr. Almir Bašović, prof. dr. Ajla Demiragić

		Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta		Stranica 14 od 2

Šifra predmeta: KK 601	Naziv predmeta: Komparativna književnost: koncepti, metode, tumačenja		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 14
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je da upozna studente sa osnovnim koncepcijama književnosti i pristupima tumačenju u komparativističkom metodu.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	S obzirom na cilj predmeta, njegov sadržaj bi se odnosio na komparaciju dvije metode: književno-teorijske i književno-historijske. Osnovne teme i koncepti koji će predstavljati jezgro za raspravu biće sljedeći: 1. Proučavanje književnosti / umjetnosti uspostavljeno na koncepciji mimezisa – savremene književne teorije (Pobrić) 2. proučavanje prirode književnosti / umjetnosti koje svoje korijene ima u idejama lingvistike i semiotike – savremene književne teorije. (Pobrić) 3. Dekonstrukcija (Dželimović) 4. Svjetska književnost: povijest pojma i savremena		

	upotreba (Dželilović) - Interkulturalno izučavanje južnoslavenskih književnosti (Kazaz) - Komparativna književnost: svrha i cilj (Pobrić) - Veze i uticaji / intertekstualnost / prostori citatnosti (Bašović) - Život i smrt autora (Bašović) - Feminizam i komparativna književnost (Demiragić) - Odnos "centra" i "margine": postkolonijalni pristupi vs. Evrocentrizam (Alihodžić) - Kulturna politika emocija i politika afekata (Alihodžić) U skladu sa predznanjem studenata, njihovim poznavanjem stranih jezika i nacionalnih književnosti, sadržaj predmeta će se svake godine mijenjati, kako bi se studentima omogućilo da svoje znanje aktivno upotrebljavaju u primjeni koncepata i pristupa koje će savladati u okviru ovog kolegija. Napomena: Uvodni dio kolegija, u skladu s predznanjem kandidata, bit će zastupljen onoliko sati koliko procjene predmetni nastavnici.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene ¹ :	Seminarski radovi, usmeni komisijski ispit.
Literatura ² :	Obavezna:

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	• <i>The Princeton Sourcebook in Comparative Literature: From the European Enlightenment to the Global Present</i>, ed. By David Damrosch et al., Princeton: Princeton University Press, 2009 • <i>The Translation Studies Reader</i>, ed. by Lawrence Venuti; London: Routledge, 2004 • Habib, M.A.R., <i>The History of Literary Criticism and Theory</i>, London: Blackwell, 2008 • Lešić, Zdenko, <i>Saga o autoru</i>. Sarajevo: Synopsis, 2015. • Lešić, Zdenko, Kapidžić-Osmanagić, Hanifa, Katnić-Bakaršić, Marina, Kulenović, Tvrtko, <i>Suvremena tumačenja književnost</i>, Sarajevo: Sarajevo Publishing, 2006. Dopunska: Spisak šire literature bit će dostavljen početkom semestra, a svaki će nastavnik u sklopu svog bloka sati dostaviti i literaturu koja se odnosi na temu kojom se bavi.
--	---

Nositelj predmeta/predavač: dr. Muhamed Dželilović, redovni profesor

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 16 od 2

Šifra predmeta: KK 602	Naziv predmeta: Transformacija figure heroja u evropskoj književnosti		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Upisan prvi semestar studija		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Figura heroja kao graničnog fenomena prisutna je u svim arhaičnim mitologijama, pa nije slučajno da je kao dominantnu temu nalazimo već u najstarijim poznatim književnim djelima. U evropskoj književnosti ona ima posebno značajno mjesto, pa je cilj ovoga kolegija praćenje njene književne i opšteumjetničke transformacije u različitim epohama. Upravo preko oblika transformacije figure heroja moguće je pratiti ključne duhovne i civilizacijske zaokrete u evropskom kulturnom krugu, a time i u književnosti, sve do perioda <i>smrti heroja</i> i modernističkog insistiranja na pojmu <i>antiheroja</i>. Kolegij bi naravno obuhvatio i dalju transformaciju, ili bolje reći „igru“ sa svim tradicionalnim figurama heroja urazličitim figurama „superheroja“ u savremenoj književnosti, ali i drugim umjetnostima, naročito filmu. S obzirom na široko problemsko polje ovoj temi će se metodološki pristupiti iz više uglova: fenomenološkog, kulturno-anthropološkog, savremenog kulturološkog i, prije svega, književnohistorijskog.
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Fenomen heroja bi se tokom kolegija osvijetlio iz više različitih uglova: etimološkog, zatim iz perspektive klasičnih herojskih kultova i herojskoga mita unutar folklornih tradicija; iz ugla najranijih antičkih književnih obrada herojskih mitova; iz rakursa psiholološkog i socijalno-historijskog fenomena heroizma; iz perspektive književne projekcije heroja na historijske ličnosti i velike legendarne likove; iz ugla stvaranja tzv. idealnih heroja; zatim kroz prizmu gradnje heroja kao najrazličitijih ideološko-političkih konstrukta, potom, iz ugla tzv. kulturnih heroja i njihovoj poziciji unutar različitih maskulturnih u i subkulturnih pokreta... Kolegij je koncipiran tako da se figuri heroja ponajprije priđe iz rakursa antropologije, da se heros najprije osvijetli kao granični prostor između theosa i antroposa, a odmah nakon toga da se pređe na njegove prve književne transpozicije u velikim antičkim epovima i tragedijama. U nastavku kolegija obradilo bi se poznato srednjevjekovno „presavijanje“ figure heroja na svećenika i viteza i to na primjerima iz tradicije viteškog epa i romana, pri čemu bi se obratila pažnja i na srednjevjekovnu zamjenu antičkog heroja jednim novim fenomenom – „svjedoka“ ili „mučenika“.Ovaj tematski blok obuhvatio bi i kraj velike evropske tradicije herojskog epa. Drugi dio kolegija treba da ukaže na nov odnos novovijekovnog racionalizma prema fenomenu heroja, pri čemu ga ovaj ne samo redefinira, nego vrlo često dovodi do parodije i karikature (podjednako u njegovom antičkom i u srednjevjekovnom obliku). Suprotno tome, epoha klasicizma nanovo insistira na heroju, pri čemu tzv. „idealni heroj“ zauzima centralno mjesto i u teoriji i u praksi naročito klasicističke drame, ali s jednom bitnom novošću: on sada nije ništa ni više ni manje od idealizirane ljudske zemaljske

	figure. Romantizam je na svoj način i na više različitih načina "oživio" heroja u najširem horizontu evropske kulture: s jedne strane, preko idealističkog koncepta svjetskopovijesnog duha u genijalnim pojedincima; s druge, direktnom afirmacijom antičkog i srednjevjekovnog nasljeđa; s treće, idejom heroja "bogoborca"; i, konačno, preko afirmacije kulturnog bogastva folklornih tradicija pojedinih naroda izgradnjom "nacionalnog heroja" u čijem se biću utjelovljuje kolektivno tijelo jedne cijele društvene zajednice bez ostatka. Treći dio kolegija obuhvatio bi analizu građanske ideologije u evropskoj književnosti sve do ključnog obrata u poimanju herojstva nakon I svjetskog rata i, faktički, proglašenja <i>smrti heroja</i>. Naime, naročito rana građanska ideologija je često u egzaltaciji onog herojskog vidjela antiracionalni impuls i išla za demistifikacijom povijesno-pokretačke funkcije heroja. Sve do Nietzscheove koncepcije heroja kao nadčovjeka koja ide u potpuno suprotnom smjeru: herojski svijet u njegovom djelu iznova zadobiva svoju veličinu i značaj, te nakon "smrti kršćanskog boga" prvi put poslije antike postaje svoj vlastiti sudac. Koliko god se time otvorio prostor modernističke individualne slobode, uzroci historijskih zaokreta i procesa nastaviće se tražiti u složenim političkim, društvenim i ekonomskim kretanjima, a ne u djelatnosti iskonskog herojskoga tipa. A nakon iskustva dva Svjetska rata u XX stoljeću, heroj se gubi u "spomenicima neznanom junaku" i rastače u bezličnosti, anonimnosti i osjećanju apsurdna koji u svijetu djeluje na način egzistencijalističkog anti-heroja. Tematiziranjem antiheroja u modernoj evropskoj književnosti kolegij bi se priveo kraju, ali ne i završio. Jer, i u prošlom stoljeću, kao i u prvoj deceniji ovog, heroji su se u umjetnosti nastavili "proizvoditi" - ili moćnim ideološko-političkim sredstvima u okviru nacističke umjetnosti, ili socrealističke književnosti i umjetnosti kao revolucionarni heroji rata/rada, ili na način "proizvodnje" heroja za potrebe kulturne industrije i njene specifične filozofije profita, ili, konačno, u postmodernističkoj slobodnoj hibridizaciji svih historijski nasljeđenih figura heroja (i pod uticajem tzv. novih medija) u nekom od oblika „superheroja“. Iz sadržaja kolegija vidljivo je da bi u centru književno-analitičkog interesa bila velika djela evropske književnosti od antike do danas, a sam odбір tih klasičnih djela usaglašavao bi se tokom kolegija sa svakom od navedenih tematskih jedinica i u skladu s interesima svakog doktoranta. <i>Upravo ta djela predstavljala bi osnovnu literaturu</i> za ovaj kolegij.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja

	predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³:	Jedan obavezan pismeni seminarski rad na ovu temu uz obavezne konsultacije i aktivno sudjelovanje u diskusiji na satima seminara.
Literatura⁴:	Obavezna: Osnovna literatura Klasična djela evropske književnosti, reprezentativna za transformacije figure heroja koje su navedene u Sadržaju predmeta. Svi ostali primjeri iz domena književne (a dijelom i ostalih umjetnosti) biraće se i prezentirati tokom semestra u ovisnosti o interesima kandidata. Kritička literatura: Campbel, J.: <i>The Hero with a Thousand Faces</i>, Princeton University Press, 1992. Bowra, C.M.: <i>Heroic Poetry</i>, Oxford University Press, 1952. Cassirer, E.: <i>Filozofija simboličkih oblika I-IV</i>, Novi Sad, Dnevnik, 1985. Vernant, J.P. i Vidal-Naquet, P.: <i>Mit i tragedija u antičkoj Grčkoj I-II</i>, Sremski Karlovci, Novi Sad, Izdavačka knjižara Zoran Stojanović, 1995. Curtius, E. R.: <i>Evropska književnost i latinsko srednjovjekovlje</i>, Zagreb, Matica hrvatska, 1971. Alison, S.: <i>Heroes: What They Do and Why We Need Them</i>, Oxford University Press/ Richmond, Virginia, 2010. Dželilović, M.: <i>Kalhasovo proročanstvo</i>, Sarajevo, Connectum, 2007. Burkert, W.: <i>The dead, heroes and chthonic gods</i>, Cambridge Harvard University Press, 1985.

³ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	De Sanctis, F.: <i>Kritički eseji</i>, Beograd, Kultura, 1960 Lukes, S.: <i>Individualism</i>, Blackwell, Oxford, 1973. Calder, J.: <i>Heroes: From Byron to Guevara</i>, London, Hamish Hamilton, 1977. Khan, S.: <i>Psychology of the Hero Soul</i>, London, Thames & Hudson, 2004. Nietzsche, F.: <i>Volja za moć</i>, Beograd, Karijatide, 1972. Musabegović, S.: <i>Rat/konstitucija totalitarnog tijela</i>, Sarajevo, Svjetlost, 2008. Lukov, V.A.: <i>Ideal'nij geraj v evropejskoj drame XIX vjeka</i>, Moskva, Znanie, poimanije, umenije, 2011. Ortega y Gasset: <i>Pobuna masa</i>, Čačak, Gradac, 1988. Camus, A.: <i>Mit o Sizifu</i>, Paideia, Beograd, 2010.
--	---

Nositelj predmeta/predavač: dr. Vahidin Preljević, redovni profesor

 	Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Stranica 20 od 2

Šifra predmeta: KK 604	Naziv predmeta: Njemački romantizam i poetika moderne		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim karakteristikama estetike njemačkog romantizma kao pretpostavkama za uspostavljanje književne moderne u evropskom kontekstu. Također, ukazivanje na značaj romantičkih poetoloških refleksija prije svega u periodu klasične moderne (1890-1930).		

Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Polazište za diskusiju je čuveni 116. fragment Friedricha Schlegela iz časopisa Athenäum: „Romantička poezija je progresivna univerzalna poezija. Njeno određenje nije tek u tome da ponovo sjedini razdvojene vrste poezije i zbliži poeziju s filozofijom i retorikom. Ona hoće i treba da čas mijesa čas stopi poeziju i prozu, genijalnost i kritiku, umjetničku i narodnu poeziju [...] Romantičko pjesništvo je još u postajanju: štaviše, njegova stvarna suština je u tome da vječito samo postaje, a da nikad ne može biti dovršeno. Nikakva teorija ga ne može iscrpiti [...] Samo je ono beskonačno kao što je samo ona slobodna, i kao svoj prvi zakon priznaje da samovolja pjesnika ne trpi nikakav zakon iznad sebe [...]“. Šta podrazumijevaju „progresivnost“, „univerzalnost“ i „transcendentalnost“ romantičke poetike? Kakvo značenje u tom kontekstu dobijaju pojedini žanrovi (roman, fragment itd.), a kakvo je mjesto ironije? Analiza njemačkih romantičkih poetoloških tekstova, rekonstrukcija romantičke književne estetike bit će uvod za suočavanje s velikim pripovijestima klasične moderne: od novela Heinricha von Kleista i pripovjetki E.T.A. Hoffmanna do romana Thomasa Manna, Hermanna Brocha te Roberta Musila. U središtu pozornosti bit će pitanje o suštini veze između romantizma i moderne.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁵:	Studenti pripremaju jedan kraći seminarski rad na odabranu temu koji izlažu samostalno na satu ili na ispitu. Ispit je usmeni – razgovor o pojedinim temama i pročitanoj literaturi.
Literatura⁶:	Obavezna:

⁵ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁶ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Arendt, Dieter: Der "poetische Nihilismus" in der Romantik. Studien zum Verhältnis von Dichtung und Wirklichkeit in der Frühromantik. 2 Bde. Tübingen 1971.

Behler, Ernst: Friedrich Schlegels Theorie der Universalpoesie. In: Jahrbuch der Deutschen Schillergesellschaft 1 (1957) S. 211 - 252.

Böckmann, Paul: Zum Poesie-Begriff der Romantik. In: Wissen aus Erfahrungen. Werkbegriff und Interpretation heute. Festschrift für Herman Meyer zum 65. Geburtstag. In Verbindung mit Karl Robert Mandelkow u. Anthonius H. Touber hrsg. v. Alexander von Bormann. Tübingen 1976. S. 371 - 383.

Bohrer, Karl Heinz: Der romantische Brief. Die Entstehung ästhetischer Subjektivität. München 1987.

Brandstetter, Gabriele / Neumann, Gerhard (Hrsg.): Romantische Wissenspoetik. Die Künste und die Wissenschaften um 1800. Würzburg 2004. (= Stiftung für Romantikforschung. 26.)

Brinkmann, Richard: Romantische Dichtungstheorie in Friedrich Schlegels Frühschriften und Schillers Begriffe des Naiven und Sentimentalischen. Vorzeichen einer Emanzipation des Historischen. In: DVjs 32 (1958) S. 344 - 371.

Brüggemann, Fritz: Die Ironie als entwicklungsgeschichtliches Moment. Ein Beitrag zur Vorgeschichte der deutschen Romantik. Jena 1909. Reprograf. Nachdruck. Darmstadt 1976.

Frank, Manfred: Die Philosophie des sogenannten "magischen Idealismus". In: Euphorion 63 (1969) S. 88 - 116.

Frank, Manfred: Das Problem "Zeit" in der deutschen Romantik. Zeitbewußtsein und Bewußtsein der Zeitlichkeit in der frühromantischen Philosophie und in Tiecks Dichtung. München 1974.

Glück, Alfons: Hegel und Heine als Kritiker der Romantik. In: Romantik im Vormärz. Hrsg. v. Burghard Dedner u. Ulla Hofstaetter. Marburg 1992. (=Marburger Studien zur Literatur. 4.) S. 179 - 210.

Güttinger, Fritz: Die romantische Komödie und das deutsche Lustspiel. Frauenfeld/Leipzig 1939. (= Wege zur Dichtung. Zürcher Schriften zur Literaturwissenschaft. Bd. 34.)

Heiner, Hans-Joachim: Das "goldene Zeitalter" in der deutschen Romantik. Zur sozial-psychologischen Funktion eines Topos. In: ZfdPh 91 (1972) S. 206 - 234. [Auch in: Romantikforschung seit 1945. Hrsg. v. Klaus Peter. Königstein/Ts. 1980. (= Neue Wissenschaftliche Bibliothek. 93. Literaturwissenschaft.) S. 280 - 303]

Hörisch, J.: Die fröhliche Wissenschaft der Poesie. Der Universalitätsanspruch von Dichtung in der frühromantischen Poetologie. Frankfurt/M. 1976.

Huch, Ricarda: Die Romantik. Ausbreitung, Blütezeit und Verfall. Tübingen 1951. [Zuerst: 1899 / 1902]

	Kindermann, Heinz: Romantik und Realismus. In: DVjs 4 (1926) S. 651 - 675. Kluckhohn, Paul: Die deutsche Romantik. Bielefeld u. Leipzig 1924. Koch, Manfred: Mnemotechnik des Schönen. Studien zur poetischen Erinnerung in Romantik und Symbolismus. Tübingen 1988. Kohlschmidt, Werner: Nihilismus der Romantik. In: Ders.: Form und Innerlichkeit. Beiträge zur Geschichte und Wirkung der deutschen Klassik und Romantik. Bern 1955. S. 157 - 176. [Zuerst: 1953] [Auch in: Romantikforschung seit 1945. Hrsg. v. Klaus Peter. Königstein/Ts. 1980. (= Neue Wissenschaftliche Bibliothek. 93. Literaturwissenschaft.) S. 53 - 66] Mennemeier, Franz Norbert: Friedrich Schlegels Poesiebegriff. Dargestellt anhand der literaturkritischen Schriften. Die romantische Konzeption einer objektiven Poesie. München 1971. Neubauer, John: Intellektuelle, intellektuale und ästhetische Anschauung. Zur Entstehung der romantischen Kunstauffassung. In: DVjs 46 (1972) S. 294 - 319. Nivelle, Armand: Frühromantische Dichtungstheorie. Berlin 1970. Pikulik, Lothar: Romantik als Ungenügen an der Normalität: am Beispiel Tiecks, Hoffmanns, Eichendorffs. Frankfurt/M. 1979. Pikulik, Lothar: Frühromantik. Epoche - Werk - Wirkung. München 1992. Pöggeler, Otto: Hegels Kritik der Romantik. Diss. Bonn 1956. Polheim, Karl Konrad: Die Arabeske. Ansichten und Ideen aus Friedrich Schlegels Poetik. München, Paderborn u. Wien 1966. Prang, Helmut: Die romantische Ironie. 2., unveränd. Aufl. Darmstadt 1980. (= Erträge der Forschung. Bd. 12.) [Zuerst: 1972] Preljevic, Vahidin: Estetika fragmenta. Tragovi romantizma u <i>Čovjeku bez svojstava</i> Roberta Musila. Zagreb 2007. Schneider, Ferdinand Joseph: Die Freimaurerei und ihr Einfluß auf die geistige Kultur in Deutschland am Ende des XVIII. Jahrhunderts. Prolegomena zu einer Geschichte der deutschen Romantik. Prag 1909. Schubert, B.: Der Künstler als Handwerker. Zur Literaturgeschichte einer romantischen Utopie. Königstein/Ts. 1985. Schwarz, Christopher: Langeweile und Identität. Eine Studie zur Entstehung und Krise des romantischen Selbstgefühls. Heidelberg 1993. (= Frankfurter Beiträge zur Germanistik. 25.) Schweizer, Stefan: Anthropologie der Romantik. Körper, Seele und Geist. Anthropologische Gottes-, Welt- und Menschenbilder der wissenschaftlichen Romantik. Paderborn: Schöningh Verlag 2008. Staiger, Emil: Ludwig Tieck und der Ursprung der deutschen Romantik. In: Ders.: Stilwandel. Studien zur Vorgeschichte der Goethezeit. Zürich u. Freiburg/Br. 1963. S. 175 - 204.
--	---

	Strobel, Jochen: Eine Kulturpoetik des Adels in der Romantik. Verhandlungen zwischen "Adeligkeit" und Literatur um 1800. Berlin u. New York: Verlag Walter de Gruyter 2010. (= Quellen und Forschungen zur Literatur- und Kulturgeschichte. 66 (300).) Strohschneider-Kohrs, Ingrid: Die romantische Ironie in Theorie und Gestaltung. 2. Aufl. Tübingen 1977. (= Hermaea. Germanistische Forschungen. N.F. Bd. 6.) [Zuerst: 1960] Szondi, Peter: Friedrich Schlegel und die romantische Ironie. Mit einer Beilage über Tiecks Komödien. In: Ders.: Satz und Gegensatz. Sechs Essays. Frankfurt/M. 1964. S. 5 - 24. Thalmann, Marianne: Provokation und Demonstration in der Komödie der Romantik. Mit Grafiken zu den Literaturkomödien von Tieck, Brentano, Schlegel, Grabbe und zum Amphitryon-Stoff. Berlin 1974. Thrum, Gerhard: Der Typ des Zerrissenen. Ein Vergleich mit dem romantischen Problematiker. Leipzig 1931. (= Von deutscher Poeterey. 10.) Träger, Claus: Ideen der französischen Aufklärung in der deutschen Romantik. In: Weimarer Beiträge 14 (1968) Bd. I. S. 175 - 186. Walzel, Oskar: Methode? Ironie bei Friedrich Schlegel und bei Solger. In: Helicon 1 (1938) S. 33 - 50. Weimar, Klaus: Versuch über Voraussetzung und Entstehung der Romantik. Tübingen 1968. (= Untersuchungen zur deutschen Literaturgeschichte. 2.)
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Nenad Veličković, redovni profesor

 UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta			Obrazac SP2
			Stranica 24 od 2

Šifra predmeta: KK 605	Naziv predmeta: Književnost u jugoslavenskom kontekstu		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet		

	pripada/predmet
Preduslov za upis:	Nema
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pored statičke i etnocentrične perspektive tumačenja književnih djela u nacionalnom ključu (u okviru <i>nacionalnih kultura</i>) ponuditi kao alternativu policentrično dinamično razumijevanje književnog djela u polju djelovanja više suprotstavljenih ideoloških silnica.
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<i>Kontekst</i> razumijem/tumačim ovdje u značenju <u>tekst oko teksta</u>, odnosno kao skup informacija na koje djelo upućuje izvan sebe, a koje su neophodne za njegovo razumijevanje. Naslovom <i>Književnost u jugoslavenskom kontekstu</i> sugerišem da je za razumijevanje tekstova (književnih) nastalih u Jugoslaviji i o Jugoslaviji potrebno i korisno <u>znati</u> Jugoslaviju. <i>Jugoslavija</i> je u ovom smislu zanimljiva kao naziv za jednu specifičnu zajednicu jasno pravno-politički uobličenu u prostoru i u vremenu <i>ideologijom jugoslavenstva</i>. Kontekst vezujem za državu prije nego za ideologiju, jer me zanima kako se književnost ostvaruje u polju jasno određenom tom ideologijom, u periodu u kojem ona ima državni aparat u svojoj vlasti. Unutar tog prostora, određenog ideološkim borbama (za univerzalne, unitarne i partikularne vrijednosti) koje su rezultirale različitim političkim rješenjima i kulturnim politikama, književni tekst potrebno je čitati <i>istovremeno</i> vodeći računa: - o značenju i smislu teksta, kao retoričkog sredstva - o poziciji i opredjeljenju (<i>pripadnosti</i>) autora - o naporednim kanonima (nacionalnim, socijalnim, alternativnim) - o zahtjevima državnog aparata (propaganda, cenzura i autocenzura) - o jezičkoj politici U vezi s tim moguće je istraživačku pažnju usmjeriti na tematske cjeline (daleko od toga da se njihov broj ponuđenim primjerima/temama iscrpljuje): 1. Angažman književnika i angažman književnosti Od pokreta socijalne književnosti do kritike komunizma (Ćopić, Zupan, Isaković...) Ironija kao strategija autocenzure (Pekić, Kiš...) <i>Unutrašnje migracije</i>; (selidbe unutar granica države, Ujević, Krleža, Selimović) 2. Književnost u jeziku i jezik u književnosti <i>Dijelekt između estetike i politike</i> (Dijelekt kao politički i estetski stav: Miroslav Krleža, Miljenko Smoje, Alija Isaković...) Književne vrijednosti i prevodilačka politika. Književnost <i>malih jezika</i>

	u višejezičkoj državnoj zajednici. Jugoslavenski pisci u zemljama istočnog bloka. Riječnici <i>književnog jezika</i> 3. Ideologija književnosti i književnost ideologije Koji su književnici, kako i zašto zagovarali jugoslavenstvo prije 1919? Kako je njihov angažman izražen u njihovom književnom opusu? Koji su časopisi pokrenuti u tom periodu u vezi s tim angažmanom, s kojim programom, ko su bili njihovi saradnici? Socrealizam i sukob na književnoj ljevici? Đilas i Isidora Sekulić: <i>Legenda o Njegošu</i>. Ateizam vs. misticism. Kanoni i kanonizatori. (Istorije književnosti, antologije, velike edicije, pastorčad kanona... Državni <i>izdavački poduhvati</i>; odnos poetičkih i političkih argumenata u obrazloženjima projekata) 4. Književnost u istoriji i istorija u književnosti Izmišljanje tradicije. (Kašanin, Dizdar, Krleža?) Partizanska književnost (Kulenović, Ćopić, Kovačić, Nazor...) Prvi svjetski rat i populistički talas osamdesetih u Srbiji. (Ćosić, Popović, Lubarda...) 5. Postjugoslavenska književnost Slijepac gleda unazad: odnos prema Jugoslaviji u akademskom diskursu u državama nasljednicama nakon njenog raspada. Detaljan program predavanja i odgovarajuća literatura daće se u vezi s brojem i interesom prijavljenih studenata.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene ⁷ :	Pismeno i usmeno, <i>odbrana</i> seminarskog rada.

⁷ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Literatura⁸:	Obavezna: Antun Barac: <i>Jugoslavenska književnost</i> (Zagreb, 1954) Dragomir Gajević: <i>Jugoslavenstvo između stvarnosti i iluzija</i> (Beograd, 1985.) Dubravka Ugrešić: <i>Kultura laži</i> (1996) <i>Zabranjeno čitanje</i> (2001) Miloš Okuka: <i>Eine Sprache - viele Erben</i> (Klagenfurt, 1998.) Endju Vahtel: <i>Stvaranje nacije, razaranje nacije</i> (Beograd, 2000) Leksikon YU mitologije (Beograd, 2004) Viktor Ivančić: <i>Jugoslavija živi vječno</i> (Beograd, 2011) Tanja Petrović: <i>Yuropa. Jugoslavensko nasleđe i politike budućnosti u postjugoslovenskim društvima</i> (Beograd, 2012)
--------------------------------	---

Nositelj predmeta/predavač: dr. Senadin Musabegović, redovni profesor

	 UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
		Stranica 27 od 2

Šifra predmeta: KK 606		Naziv predmeta: Ideologija i vizuelne umjetnosti	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj predmeta je upoznavanje studenata sa ritualnom moći vizuelnog predstavljanja koju otjelotvoruju apstraktne ideološke kategorije u konkretnim političkim oblicima i praksama. Upražnjeno mjesto moći, koje nastaje poslije smrti kralja i nestanka božanskog suvereniteta, omogućava ideologiji da sebe otjelotvori kroz mitske slike. Postavlja se pitanje: da li je u razmađijanom svijetu umske samodeterminacije i slobodnog korištenja intelekta potrebno kroz mitske slike izraziti ideološki		

⁸ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	smisao i cilj?
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Tokom predavanja studentima se nude osnovne informacije o ideologijama koje nastaju poslije Francuske revolucije, kao i vizuelnoj mogućnosti predstavljanja moći tih ideologija: liberalizma, konzervatizma, nacionalizma, komunizma, socijalizma... Stoga, tema ovog kursa je fokusirana na pitanja: na koji način ideologija konstituiše 'prirodni' pogled kolektivnog i individualnog subjekta, te kako 'pogled' Drugog konstituiše 'našu' subjektivnost. Dakle, s jedne strane, pogled se konstituiše unutar kulturoloških praksi, a s druge strane, pogled može da konstituiše kulturološku praksu - performativnu moć - koja određuje granice našega pojedinačnog i opšteg 'ja'. Također, tokom kursa će se postaviti pitanje da li je doba tehno-slike biološki mutiralo naš pogled; ustvari, iako u istoriji civilizacije ne postoji neutralni pogled koji je neovisan od kulturološkog šematizma, i koji može iz nedeterminisane tačke da vidi jasno i objektivno, možemo reći da u doba <i>slike svijeta</i> mutiranje našeg pogleda je povezano sa biomoći koja ne samo da iznutra oblikuje 'spontanitet gledanja', već i samu motoriku tijela. Stoga, tijelo je postalo slika u kojoj je privid zamjenio stvarnost! U tom kontekstu, provokativno je pitanje na koji način funkcioniše slika ratovanja, kada se ratovi vode kao video igrice i kada unutar moderne tehnologije nadgledanja ulovljena slika 'neprijatelja' ujedno znači i njegovu eliminaciju! Studenti aktivno sudjeluju u radu – čitaju i analiziraju odabrane tekstove iz literature te samostalno i kritički interpretiraju različite tekstove.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno

	izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁹:	Studenti pripremaju jedan kraći seminarski rad na odabranu temu koji izlažu samostalno na satu ili na ispitu. Ispit je usmeni – razgovor o pojedinim temama i pročitanoj literaturi.
Literatura¹⁰:	Obavezna: Althusser, Louis. <i>Ideologija i državni ideološki aparat</i> (2009) Loznica: Karpos. Benjamin, Walter. <i>Izabrana dela 1</i> (2011) Beograd: Službeni glasnik. Barthes Roland. <i>Image, Music, Text</i> (1978) New York: HILL and WANG. Baudrillard Jean. <i>Simulakrumi i simulacija</i> (2001) Zagreb: Psefizma. Erjavec, Aleš. <i>Ideologija i umjetnost modernizma</i> (1991) Sarajevo: Svjetlost. Grojs, Boris. <i>Umetnost utopije</i> (2011) Beograd: Plavi krug. Flusser, Vilem. <i>Za filozofiju fotografije</i> (2005) Beograd: Foto Artget. Ranciere, Jacques. <i>The Future of the Image</i> (2009) London-New York: Verso. Sontag, Susan. <i>Eseji o fotografiji</i> (1982) Beograd: Sic. Virilio, Paul. <i>Mašine vizije</i> (1993) Novi Sad: Svetovi. Virilio, Paul. <i>Rat i Film</i> (2003) Beograd: Institut za film. Žižek, Slavoj. <i>Pervetivov vodič kroz film</i> (2008) Zagreb: Antibarbarus. Dopunska: Buck-Morris, Susan. <i>Svet snova i katastrofa</i> (2005) Beograd: Beogradski krug. Ranciere, Jacques. <i>Mržnja demokracije</i> (2008) Zagreb: Ljevak. Negri, Antonio – Hard, Michael. <i>Imperij</i> (2003) Zagreb: Arkzin. Sontag, Susan. <i>Prizori tuđeg stradanja</i> (2005) Zagreb: Algoritam. Deleuze, Gilles. <i>Pokretne slike</i> (1998) Novi Sad: Izdavačka

⁹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁰ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	knjižarnica Zorana Stojanovića. Lacan, Jacques. <i>Četiri temeljna pojma psihoanalize</i> (1986) Zagreb: Naprijed. Foucault, Michel. <i>Hermenautika subjekta</i> (2003) Novi Sad: Svetovi. Lefort, Claude. <i>Izumevanje demokratije</i> (2003) Beograd: Filip Višnjić
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Almir Bašović, redovni profesor

		Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta		Stranica 30 od 2

Šifra predmeta: KK 608	Naziv predmeta: Dramski modeli u XX stoljeću		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa dramskim modelima u XX stoljeću		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Pojam dramskog modela Plauzibilnost i ograničenost primjene dramskog modela Dramski model na primjeru drama Antona Pavloviča Čehova Ekspresionistička drama i srednjovjekovni dramski modeli Ruska avangardna drama i dramski modeli Drame ideja i dramski model Dramski modeli i drame Samuela Becketta		

	Dramski model i drame Edwarda Albeeja Dramski model i drame Slawomira Mrożeka Nova britanska drama. Dramski model na primjeru drama Sarah Kane.
Ishodi učenja:	Znanje: Osvijestiti na primjeru konkretnih analiza drama iz XX stoljeća pojam dramskog modela, njegovu plauzibilnost i ograničenost. Vještine: Baratanje osnovnim dramskim modelima koji su obilježili dramu XX stoljeća. Kompetencije: Samostalno pisanje jednočinke ili drame po nekom dramskom modelu iz XX stoljeća.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	Nastava se sastoji od kombinacije predavanja, diskusija, analiza dramskih tekstova i niza praktičnih vježbi.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹¹:	Jedan seminarski rad ili jedan praktični rad (niz scena, jednočinka ili drama) napisan po nekom od dramskih modela koji će se obrađivati na nastavi
Literatura¹²:	Obavezna: - A.P. Čehov: <i>Sabrana dela</i>, 1-12, preveo Zoran Božović, Beograd/Čakovec, 1990. - G. Kayser: <i>Od jutra do ponoći</i>, U: <i>Stvaranje moderne drame</i>, Čačak, 1982. - B. Brecht: <i>Majka Hrabrost</i>, Beograd, 1964. - S. I. Witkiewicz: <i>Ludak i opatica</i>, U: S. Selenić (prir.): <i>Avangardna drama</i>, Beograd, 1964. - J-P. Sartre: <i>Drame, Izabrana dela</i>, Knj. 5, Beograd, 1981. - A. Camus: <i>Drame</i>, Zagreb, 1999. S. Beckett: <i>Izabrane drame</i>, Beograd, 1984. E. Albee: <i>Zoološka priča</i>, U :S. Selenić (prir.): <i>Avangardna drama</i>, Beograd, 1964. S. Mrożek: <i>Drame</i>, Beograd, 1982. S. Kane: <i>Complete Plays</i>, London, 2001.

¹¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	Dopunska: - Aristotel, <i>O pjesničkom umijeću</i>, prevod i objašnjenja Zdeslav Dukat, Zagreb, 1983. - S. Baluhatyj: <i>Problemy dramaturgičeskogo analiza. Čehov</i>, Leningrad, 1927. - A. Bašović: <i>Čehov i proctor</i>, Novi Sad, 2008. - A- Bašović: <i>Maske dramskog subjekta</i>, Sarajevo, 2015. M. Carlson: <i>Kazališne teorije 3</i>, Zagreb, 1997. W.W. Cook: <i>Plotto: A New Method of Plot Suggestion for Writers of Creative Fiction</i>, Battle Creek, 1928. F. Fergusson: <i>Pojam pozorišta</i>, Beograd, 1979. - G. Freytag: <i>Technique of the Drama: An Exposition of Dramatic Composition and Art</i>, Chicago, 1896. - V. V. Frolov: <i>Sudb'y žanrov dramaturgii</i>, Moskva, 1979. - A.J. Greimas: <i>Structural Semantics: An Attempt at the Method</i>, Nebraska, 1983. - J. Hristić: <i>Čehov, dramski pisac</i>, Beograd, 1981. - Dž. Karahasan: <i>Model u dramaturgiji</i>, Zagreb, 1988. - V. Klotz: <i>Zatvorena i otvorena forma u drami</i>, Beograd, 1995. - M. Pfister: <i>Drama. Teorija i analiza</i>, Zagreb, 1998. - B. Senker: <i>Uvod u suvremenu teatrologiju I I II</i>, Zagreb, 2010. - E. Souriau: <i>Dvesta hiljada dramskih situacija</i>, Sarajevo, 1958. - J.L. Styan: <i>The Dark Comedy. The Development of Modern Comic Tragedy</i>, Cambridge, 1968. - P. Szondi: <i>Teorija moderne drame</i>, Beograd, 1995. - A. Ubersfeld: <i>Čitanje pozorišta</i>, Beograd, 1982. - R. Williams: <i>Drama od Ibzena do Brehta</i>, Beograd, 1979.
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Nina Alihodžić-Hadžialić, vanredni profesor

		Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta		Stranica 33 od 2

Šifra predmeta: KK 803		Naziv predmeta: Kulturologija i imagologija kroz koncepte postmodernizma	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kulturologija i imagologija su interdisciplinarna područja unutar kojih se proučavatelji književnosti upućuju na razumijevanje teorijske problematike u vezi sa novim tendencijama u humanistici s kraja 20. stoljeća. Osnovni cilj je razotkriti ugnjetavalačku prirodu svih ideologijskih tvorevina, pa tako i najvažnije književne forme 19., 20. i 21. stoljeća. Osobito je važno podvući snažan poriv za upoznavanjem onih kulturnih praksi nastalih kao svjedočanstvo o različitim iskustvima. Studentima će biti ponuđena određena teorijska znanja koja su u kompleksnoj međuovisnosti s postmodernističim romanesknim ostvarenjima.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Unutar nastavnog programa predviđenog za kolegij Kulturologija i imagologija kroz koncepte postmodernizma studenti i studentice će biti upoznati s značajnim pojmovima suvremene književne teorije i to u presjecištu mnoštva posve različitih, a time i konkurentnih polazišta načinjenih iz oprečnih perspektiva. Nastava će se jednim dijelom zasnivati na permanentnom dijalogu sa studentima i studenticama o njihovom načinu promišljanja o usvojenim znanjima s obzirom na njihove strukovne i studentske preferencije. U skladu s tim sugeriramo aktivan odnos u primjeni stečenih znanja u svrhu praktične primjenjivosti učenih postavki različitih metodoloških orijentacija. U najširem smislu kulturalne studije su nastale kao potreba da se propita kompleksna problematika suvremenog svijeta i artifičijelnih tvorevina kao svjedočanstava o istom.		

	Odabir interdisciplinarnog pristupa uslovljava upoznavanje načina funkcioniranja kulture u suvremenom svijetu s ciljem razotkrivanja onih kulturnih praksi koje utječu na oblikovanje čovjeka u svrhu manipulacije. Također, prateći koncepte postmodernističke misli i književnoumjetničkih ostvarenja moguće je aktualizirati dvije iznimno bitne teme. Čvorišne tačke propitivanja su analize usmjerene na „narav“ jezika i čovjeka. S obzirom na suvremene subverzije dosadašnjih uvriježenih stavova kao strategije propitivanja postaju interdisciplinarno obojene naučno analitičke kritike. U tom smislu pojava kulturologije i imagologije su novije discipline koje još uvijek nisu postale posve uvažene kao istraživačke paradigme. Rigidnošću znanosti o književnosti i nacionalnih filologija, s pojavom navedenih disciplina iste bivaju u znatnoj mjeri deideologizirane književnoznanstvene metode. Stoga, odabir analiziranih književnih djela kao i drugih umjetničkih ostvarenja bit će načinjen u dogovoru s studentima i studenticama ali će morati korespondirati s osnovnim sadržajem predmeta.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹³:	• dva seminarska rada tokom semestra; • pismeni i usmeni ispit krajem semestra.
Literatura¹⁴:	Obavezna: • Biti, Vladimir. 1989. <i>Pripitomljavanje drugog : mehanizam domaće teorije</i>. Zagreb : Hrvatsko filozofsko

¹³ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁴ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	društvo. • Biti, Vladimir. 2000. <i>Pojmovnik suvremene književne i kulturne teorije</i>. Zagreb: Matica Hrvatska. • Duda, Dean. 2002 <i>Kulturalni studiji : ishodišta i problemi</i>. Zagreb: AGM. • Duda, Dean (ur.). 2006. <i>Politika teorije : zbornik rasprava iz kulturalnih studija</i>. Zagreb: Disput. Dopunska: 1. Baudrillard, Jean. 1991. <i>Simbolička razmena i smrt</i>. Gornji Milanovac: Dečje novine. 2. Biti, Vladimir (ur.) .2002.<i>Politika i etika pripovijedanja</i>. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada. 3. Compagnon, Antoine. 2001. <i>Demon teorije</i>. Novi Sad: Svetovi. 4. Culler, Jonathan. 2001. <i>Književna teorija</i>. Zagreb: AGM. 5. Currie, Mark 1998. <i>Postmodern Narative Theory</i>. London: Routledge. 6. Deleuze, Gilles 1989. <i>Fuko</i>. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 7. Derrida, Jacques. 2002. <i>Politike prijateljstva</i>. Beograd. 8. Felman, Shosana. 1993. <i>Skandal tijela u govoru</i>. Zagreb: Naklada MD. 9. Felman, Shoshana. „S onu stranu Edipa : Primjerena priča psihoanalize“. U: <i>Suvremena teorija pripovijedanja</i>. ur. Biti, V. Zagreb: Globus, 1992. str. 258-311 10. Foucault, Michel 1971. <i>Riječi i stvari : arheologija humanističkih nauka</i>. Beograd: Nolit. 11. Foucault, Michel 1994. <i>Znanje i moć</i>. Zagreb: Globus. 12. Hall, Stuart 1996. „Kome treba identitet“. U: <i>Questions of Cultural Identity</i> (ur. Hall, S. & Gay, P du). London. 13. Hutcheon, Linda 2002. <i>The Politics of Postmodernism</i>. New York: Routledge. 14. Hutcheon, Linda.1996. <i>Poetika postmodernizma</i>. Novi Sad: Svetovi. 15. Lacan, Jacques 1986. <i>Četiri temeljna pojma psihoanalize</i>. Zagreb: Naprijed. 16. Lešić, Zdenko ... [et al.]. <i>Suvremena tumačenja književnosti i književnokritičko naslijeđe XX stoljeća</i>. Sarajevo. 2007. 17. Lešić, Zdenko. 2002. <i>Poststrukturalistička čitanka</i>. Sarajevo: Buybook. 18. Lodge, David. 1988. <i>Načini modernog pisanja : metafora, metonimija i tipologije moderne književnosti</i>. Zagreb: Globus : Stvarnost. 19. Oraić-Tolić, Dubravka. 2005. <i>Muška moderna i ženska</i>
--	---

	<i>postmoderna</i>. Zagreb: Naklada Ljevak. 20. Ricoeur, Paul 2004. <i>Sopstvo kao drugi</i>. Beograd: Jasen. 21. Said, Edward 2002. <i>Kultura i imperijalizam</i>. Beograd: Časopis Beogradski krug. 22. Said, Edward 2000. <i>Orijentalizam</i>. Zemun: Biblioteka XX vek; Beograd: Čigoja štampa. 23. Schaeffer, Jean-Marie 2001. <i>Zašto fikcija</i>. Novi Sad: Svetovi. 24. Showalter, Elaine. "Feministička kritika u divljini" U: <i>Poststrukturalistička čitanka</i>. ur. Lešić, Z. Sarajevo: Buybook, 2002. str. 307 25. Spivak, Gayatri Chakravorty. 2003. <i>Kritika postkolonijalnog uma</i>. Beograd: Beogradski krug. 26. Waugh, Patricia 1995. „What is Metafiction and Why are They Saying Such Awful Things About it?“. U: <i>Metafiction</i>. ur. Currie, M. New York, str. 51. 27. Zerzan, John. 2004. <i>Anarhoprimitivizam protiv civilizacije</i>. Zagreb: Jesenski i Turk. Žižek, Slavoj. 2006. <i>Škakljivi subjekt : odsutno središte političke ontologije</i>. Sarajevo: Šahinpašić.
--	---

Nositelj predmeta/predavač: dr. Edin Pobrić, redovni profesor

 	Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Stranica 36 od 2

Šifra predmeta : KK 805	Naziv predmeta: Vrijeme u romanu		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS bodova: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznavanje kandidata s pojmom <i>vremena</i> ali i pojmom <i>prostora-vremena</i> kroz različite naučne i humanističke discipline. Rasvjetljavanjem ovih fenomena naznačila bi se njihova uloga u književnim djelima, posebno unutar romanesknog žanra izražena kroz njegove različite tipove. U razmatranju problema vremena unutar romaneskne strukture poći će se od teza: a) vrijeme u književnom djelu ima prije svega žanrovsku funkciju, gdje je konstrukcija vremena odlučujući element romaneskne proze; b) na osnovu proučavanja vremena unutar romanesknog žanra problematizuje se i sam nastanak ove književne vrste (da li je roman produkt antičke Grčke ili modernog doba?); c) od realizma do postmodernizma, roman je doživio svoje preobražaje čiji su "zahvati" najočigledniji u različitoj koncepciji vremena unutar romaneskne strukture; d) vrijeme i prostor kao dvije neodvojive kategorije najopštije govore o modelu kulture iz koga je djelo poteklo. U odnosu na različite koncepcije hronotopa u književnosti (kao produkt različitih poetika, tipova romana, perioda u književnosti i kulturoloških razdoblja) i zakonitosti koje proizilaze iz fenomenologije vremena, u toku kolegija analizirala bi se različita književna djela određena naspram: historijsko-biografskog, kružnog, simultanog, linearnog i imaginarnog vremena, zatim vremena memorije, dinamičke bezvremenosti i eshatološke bezvremenosti. U tom smislu cilj kolegija je doći do »duha romana«, njegove hibridne konstrukcije koja je konstituirana na granicama »krize epoha«: od (post)modernizma do antike i nazad, u nekom simultanom trenutku baštineći na taj način različite historijsko-kulturološke paradigme.
Tematske jedinice:	1. Uvod. Fenomenologija vremena. Jedinstvo vremena i prostora. Biološko, kosmološko i psihološko vrijeme. 2. Statička teorija vremena. Teorija relativnosti. Kvantna mehanika i vrijeme. 3. Koncepcije prostora i mjesta u književnosti - kognitivna teorija. Pojam „stvarnosti“: od nauke i filozofije do pojavnog svijeta i književnosti. Odnos stvarnosti i fikcije. 4. Načelo kauzalnosti i filozofija racionalizma. Koncepcija „reda“ kroz historiju književnosti i umjetnosti: od antike do manirizma. 5. Tipovi vremena u književnosti u odnosu na opozicije fabula/siže; priča/narativni diskurs. Vrijeme pripovijedanja. Isprispovijedano vrijeme. Vrijeme života. 6. Linearno vrijeme: ep i avanturistički roman. Mitsko vrijeme, ep i junak. Prostor u avanturističkom romanu. 7. „Augustinova koncepcija „božanskog vremena“ 8. Vrijeme i prostor u romanu. Roman realizma i kauzalnost. 9. Semiotika prostora. Prostorni simboli. Prostor i identitet 10. Hajdegerov pojam unutarvremenosti. Bitak i vrijeme. 11. Bergsonova koncepcija istovremenosti. Umjetnost i vrijeme

	12. Demokrit – slučaja i nužnosti. Žak Mono – teorija evolucije i slučaj. Termodinamika, načelo neodređenosti i književnost. 13. Oblici hronotopa u romanu modernizma 14. Oblici hronotopa u romanu postmodernizma
Ishodi učenja:	Znanje: Kategorije prostora i vremena, kako u savremenoj nauci tako i u književnosti imaju jedinstvenost u poimanju koja se ogleda kroz združenu kategoriju izraženu pojmovima <i>vrijeme-prostor</i> u nauci, ili kako je to predložio Bahtin, <i>hronotop</i> u književnosti. Iako izučavanje ovog fenomena ima različite pristupe u različitim naučnim disciplinama, ipak postoji zajednička osnova: vrijeme-prostor je ono što nas određuje. Iz tog suodnosa proistekao je niz problema koji će biti temom ovog kolegija: problem ugla gledanja same „stvarnosti“ u odnosu na poimanje prostora-vremena, odnos fikcije i stvarnosti, biološko – kosmološko – psihološko vrijeme, fizika i vrijeme (strijela vremena, zakoni termodinamike i entropija, kvantna mehanika), filozofija i vrijeme (Augustin, Kant, Kierkegaard, Bergson, Heidegger), kognitivna teorija i prostor, poetika prostora kroz različite književne žanrove, hronotop i njegovi oblici u književnosti, odnos kauzalnosti i kontingencije kroz historiju književnosti. Vještine: Cilj da kandidati steknu vještine u sagledavanju romanesknog žanra sa stanovišta njegove temporalne structure. U tom smislu, govorit će se o porijeklu romana kao sudar dvije različite koncepcije vremena: helensko doba (miješanje kulturoloških podneblja) i Dekartovo doba (roman kao novovjekovni žanr.) Roman u odnosu prema epu, noveli, predstavi i lirskoj pjesmi – koncepcije vremena. Roman i fenomeni tragičnog i komičnog – antropološke dimenzije. Temporalna struktura romana u odnosu na različite tipove romana. Roman 19. stoljeća i kauzalnost. Slike moderne u romanesknoj formi. Kontingencija i roman (post)modernizma. Postmodernizam kao simptom – poetika romana. Roman i nauka. Slika „stvarnosti“ u savremenom romanu kroz prizmu političke teologije. Roman i teologija ovisnog nastajanja. Kompetencije: Koristeći se znanjem u oblasti prostora i vremena, i vještinama stečenim tokom nastave iz ovog kolegija, moći osmisлити, argumentovano prezentirati i realizirati kompleksni sadržaj iz ovih oblasti.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada</i> , pri čemu će biti korištene

	sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.																																
Metode provjere znanja sa strukturnom ocjene¹⁵:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>prisustvo i aktivnost u nastavi</td><td>10</td><td>Max 0%</td></tr><tr><td>2.</td><td>završni pismeni ispit</td><td>2</td><td>Max 25%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>40</td><td>Max 40%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Usmeni ispit</td><td>25</td><td>Max 25 %</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova. Napomena: Usmeni dio ispita imaju pravo polagati studenti koji su položili pismeni dio ispita. Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova osvojenih tokom semestra. Svaki element ima propisani minimum bodova koji moraju biti osvojeni kako bi se ti bodovi uzeli u obzir.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	prisustvo i aktivnost u nastavi	10	Max 0%	2.	završni pismeni ispit	2	Max 25%	3.	Seminarski rad	40	Max 40%	4.	Usmeni ispit	25	Max 25 %									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	prisustvo i aktivnost u nastavi	10	Max 0%																														
2.	završni pismeni ispit	2	Max 25%																														
3.	Seminarski rad	40	Max 40%																														
4.	Usmeni ispit	25	Max 25 %																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														
Literatura¹⁶:	Obavezna: - Pobrić, Edin: <i>Vrijeme u romanu: od realizma do postmoderne</i>. Sarajevo: BH Most, 2006. - Riccoeur Paul: <i>Vrijeme i priča</i>. Novi Sad: IK „Zoran Stojanović“, 1993. - Pobrić, Edin: <i>Roman i manirizmi modern: Znak i znanje</i>. Sarajevo: Samouprava, 2018. M. Fuko: <i>Druga mjesta</i>. Odjek. Sarajevo, 2010. - Alberes, Rene-Maria: <i>Istorija modernog romana; s francuskog preveo</i>																																

¹⁵ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

¹⁶ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	Milenko Vidaković. Sarajevo: Svjetlost, 1967. • Bachelard, G.: <i>Poetika prostora</i>. Beograd: Kultura, 1969. • Bahtin, Mihail: <i>O romanu</i>. Beograd: Nolit, 1989. • Bahtin, Mihail: <i>Problemi poetike Dostojevskog</i>. Beograd: Nolit, 1967. • Bal, Mieke: <i>Naratologija: teorija priče i pripovedanja</i>. Beograd: Narodna knjiga-Alfa, 2000. • Bergson, Henri: <i>Ogled o neposrednim činjenicama svesti</i>. Beograd: NIP "Mladost", 1978. Dopunska: • Biti, Vladimir: <i>Suvremena teorija pripovijedanja</i>, Zagreb, 1992. • Biti, Vladimir: <i>Upletanje narečenog: književnost / povijest / teorija</i>. Zagreb: Matica hrvatska, 1994. • Borges: <i>Porijeklo vječnosti</i> • Durand, G.: <i>Antropološke strukture imaginarnog</i>. Zagreb: August Cesarec, 1991. • Eco, Umberto: <i>Šest šetnji pripovjednim šumama</i>. Zagreb: Algoritam, 2005. • Eco, Umberto: <i>Otvoreno djelo</i>. Sarajevo: Veselin Masleša, 1965. • Eco, Umberto: <i>Granice tumačenja</i>. Beograd: Paideia, 2001. • Faucalt, Michel: <i>Znanje i moć</i>. Zagreb, 1994. • Greene, Brian: <i>Prostor, vrijeme i zašto su stvari kakve jesu</i>. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, 2006. • Hamvaš, Bela: <i>Teorija romana</i>; prevod i pogovor Sava Babić. Beograd: Studentski kulturni centar, 1996. • Hawking, Stephen William: <i>Kratka povijest vremena</i>. Zagreb: Izvori, 1997. • Heidegger, Martin: <i>Kraj filozofije i zadaća mišljenja</i>. Zagreb: Naprijed: "Brkić i sin", 1996. • Hirsch, E.D.: <i>Načela tumačenja</i>. Beograd, Nolit, 1983. • Gajo Peleš: <i>Tumačenje romana</i>, Zagreb: ArTresor, 1999. • Lachmann, Renate: <i>Phantasia/Memoria/Rhetorica</i>. Zagreb: Matica hrvatska, 2002. • Lukacs, Georg: <i>Teorija romana</i>. Sarajevo: „Vesiln Masleša“, 1990. • Lotman, J.: <i>Struktura umjetničkog teksta</i>. Zagreb: Alfa, 2001. • Kulenović, Tvrtko: <i>Lektira III: (ogledi i prikazi)</i>. Sarajevo: Svjetlost, 1984. Ž • Kundera, Milan. <i>Umjetnost romana</i>. Zagreb: Meandar, 2002. • Lotman, Mihajlovič Jurij: <i>Struktura umjetničkog teksta</i>. Beograd: Nolit, 1976. • <i>Moderna teorija romana</i>; izbor, uvod i komentar Milivoj Solar. Beograd: Nolit, 1979. • Mendilow, A. A.: <i>Time and the Novel</i>. London: Peter Nevill, 1952. • Pavlović-Samurović, U.: <i>Don Kihot</i>, Beograd, 1982. • Popov, Jovan: <i>Klasicistička poetika romana</i>, Beograd: Zavod za udžbenike, 2001. • Pobrić, Edin: <i>Vrijeme u romanu: od realizma do postmoderne</i>. Sarajevo: BH
--	--

	Most, 2006. • Pobrić, Edin: <i>Univerzum simpatije: od slučaja do nužnosti</i>. Sarajevo: Connectum, 2010. • Riccoeur Paul: <i>Vrijeme i priča</i>. Novi Sad: IK „Zoran Stojanović“, 1993. • Supek, Ivan: <i>Princip kauzalnosti</i>. Beograd: Kultura, 1960.
--	--

Stranica 41 od 115

Nositelj predmeta/predavač: dr. Mario Hibert, vanredni professor

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 41 od 2
--	--

Šifra predmeta: KK 807	Naziv predmeta: POSTDIGITALNA ISTRAŽIVANJA ¹⁷		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: izborni	Ukupan broj sati: 3 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja: 2 Seminar: 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet <u>[u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]</u>		
Preduslov za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kritički preispitivati implikacije (post)digitalne kulture. Kolegij ima za cilj predstaviti upotrebu termina postdigitalno u umjetnosti, humanističkim i društvenim znanostima, te potaknuti razumijevanje i oblikovanje tzv. postdigitalne istraživačke prakse.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Tehnokulturna konvergencija. Kritička pedagogija i digitalna kultura. Digitalna humanistika i kulturalna kritika. Postdigitalna pozicioniranost, senzibilitet i imaginacija (etika, metoda, emancipacija). Datafikacija. Novi ekstraktivizam.		

¹⁷ Ekvivalentno predmetu Umrežena kultura i novi mediji

	Umjetna inteligencija i kognitivna rekonfiguracija.
Ishodi učenja:	Znanje: Kontekstualizacija konvergentnih teorija i praksi u humanističkim, društvenim naukama i umjetnosti. Vještine: Suradnički aktivizam. Kritičko mišljenje. Kompetencije: Razlučivanje političkih, etičkih i estetičkih implikacija i normi uklopljenih u digitalnu tehnologiju.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, razgovor, diskusija. Na seminaru se diskutira o odabranim tekstovima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene ¹⁸ :	
Literatura ¹⁹ :	Obavezna: Jandrić, P., MacKenzie, A. & Knox, J. (Eds.). (2023). <i>Postdigital Research: Genealogies, Challenges, and Future Perspectives</i>. Springer. Jandrić, P., MacKenzie, A., & Knox, J. (Eds.). (2023). <i>Constructing Postdigital Research: Method and Emancipation</i>. Cham: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-35411-3. Jandrić, P. (2017). <i>Learning in the Age of Digital Reason</i>. Rotterdam: Sense. Dopunska: 1. Crawford, K. (2021). <i>The Atlas of AI: Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence</i>. New Heaven, CT: Yale University Press. 2. Han, B.-C. (2017). <i>In the Swarm: Digital Prospects</i>. Cambridge, MA: MIT Press. 3. Hayles, N. K. (2021). <i>Postprint: Books and Becoming Computational</i>. Columbia University Press. 4. Suoranta, J., Teräs, M., & Jandrić, P. (2024). Postdigital Imaginations as Emancipatory Practices. <i>Postdigital Science</i>

¹⁸ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

¹⁹ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	and Education. https://doi.org/10.1007/s42438-024-00470-8. 5. Pasquinelli, M. (2023). <i>The Eye of the Master: A Social History of Artificial Intelligence</i>. London/New York: Verso. 6. Manovich, L. (2020). <i>Cultural Analytics</i>. The MIT Press. 7. Manovich, L. & Arielli, E. (2023). <i>Artificial Aesthetics: A Critical Guide to AI, Media and Design</i>. manovich.net
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Ksenija Kondali, redovna profesorica

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 43 od 2
---	---

Šifra predmeta: KK 810	Naziv predmeta: Trauma i konstrukcija identiteta u novijoj anglofonoj prozi		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kolegij ima za temeljne ciljeve upoznati studente s glavnim teorijama traume i konstrukcije identiteta u književnim tekstovima i osposobiti ih za analizu književnog prorađivanja traume i modusa oblikovanja osobnih i kolektivnih identiteta. Kroz analizu diskurzivnih i tekstualnih postupaka formiranja i prezentacije sebstva na odabranim književnim tekstovima, studenti će biti osposobljeni prepoznavati i kritički promišljati složeni suodnos književnosti, traume i identiteta, uključujući i pitanja egzila, globalizacije, dijaspore, migracije, nacionalnog i transnacionalnog na primjeru odabranih romana na engleskom jeziku recentnijeg datuma objavljivanja. Kako bi mogli proučavati mogućnosti ali i ograničenja koncepta		

	traume kao pristupa u književnoj analizi, kolegij će biti organiziran u nekoliko tematskih područja koji će obuhvatiti bitne društveno-teorijske i književno-kritičke odlike ovog pristupa novijoj anglofonoj književnosti metodom nužnog interdisciplinarnog čitanja književnosti. Razmatranjem glavnih epistemoloških, estetskih i političkih pitanja koja se postavljaju u ovoj literaturi, studenti će se upoznati s odabranim sadržajem i temama koji osvjetljavaju procese i posljedice traumatskih iskustava i njihovih prikaza u književnim tekstovima. Cilj je da studenti steknu znanja i kompetencije u korištenju relevantnih metodologijskih pristupa znanosti o književnosti, kulturalnih teorija, teorija traume, područja <i>memory studies</i> i drugih polja izučavanja u analizi mnogostrukih značenja i dimenzija koja se očituju u neprestanom pregovaranju i preplitanju traume i konstrukcije identiteta subjekta u književnom tekstu.
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Tematske jedinice: 1. Uvodne napomene i razmatranja. 2. Pojmovi subjekta, sebstva i identiteta. Specifičnosti konstrukcije narativnog identiteta, uključujući eksperimentiranje s formom, književnim vrstama i stilovima. 3. Teorije traume, traumatizirani subjekti, „drugosti“, gradba identiteta – primjer iskustva i odjeka napada “9/11”: Laila Halaby, <i>Once in a Promised Land</i> i Joseph O'Neill, <i>Netherland</i>. 4. Prijenos traumatskih iskustava i uloga književnog pripovijedanja u prorađivanju traume. 5. Povezanosti pamćenja i prostora u izgradnji identiteta, odnosno izučavanju aspekata sjećanja i pamćenja kao izvora ljudskog identiteta u raznolikim tekstovima i diskursima koji su potaknuti traumom. 6. Trauma prisilne migracije, značenja „doma“ i izbjeglištva, (i)migracijski procesi, globalizacijski pritisci i konstrukcija identiteta. Potreba višeglasja: poliglotske i multikulturalne zajednice: Kiran Desai, <i>An Inheritance of Loss</i>. 7. Razmatranje pitanja preispisivanja historije u kontekstu traume i tvorbe (nad)nacionalnog identiteta. Marginal(izira)ni subjekti i identitet. 8. Destabiliziranje dominantnih i uvriježenih shvaćanja granica, nacionalnog i etničkog identiteta kroz romane koji su posvećeni „marginalnim subjektima“ i „marginalnim grupama“ na temelju rasne i druge pripadnosti a povezanih s iskustvom traume. Primjer: transatlanski kontekst i izazovi „britanskosti“: Andrea Levy, <i>Small Island</i>.

	9. Analiza preglednih radova u svrhu eventualne pripreme za objavljivanje ili razradu u cilju zahtjevnijeg istraživanja. 10. Načini i dinamike oblikovanja dijasporijskog i (trans)nacionalnog identiteta u kolonijalnom i postkolonijalnom kontekstu. Afrička dijasporijska svijest i propitivanje naslijeđa traume ropstva: Lawrence Hill, <i>The Book of Negroes</i>. 11. Zlostavljanje, politički teror, svjedočenje, oporavak, iscjeljivanje i ispovijedna proza traume i tjelesnosti: Miriam Toews, <i>Women Talking</i> i Anna Burns, <i>Milkman</i>. 12. (Autobiografska) konstrukcija sebstva i narativni identitet. 13. Melankolija i „komplicirane identifikacije“: Aleksandar Hemon, <i>Love and Obstacles</i>. 14. Druga pitanja bitna prozni prikaz i prorađivanje traume i s njome povezanu konstrukciju identiteta. 15. Zaključna rasprava, evaluacija kolegija i uručivanje istraživačkog rada.
Ishodi učenja:	Nakon uspješno odslušanog i položenog kolegija studenti/ice će biti sposobni: Znanje: - Definirati formalna i druga značajna obilježja poetike navedenog korpusa o traumi i identitetu, kontekst njegovog nastanka i odnos prema društvu. - Demonstrirati razvijenu sposobnost književno-kritičkog promišljanja i sistematskog razumijevanja područja izučavanja traume i identiteta te ovladati vještinama i metodama istraživanja relevantnim za to područje. - Razlikovati, usporediti i kategorizirati teorije konstrukcije identiteta, kulturne i druge transformacije opisane u odabranim književnim tekstovima koji se bave raznorodnim kulturološkim pojavama koje oblikuju identitet. - Kritički analizirati različite fenomene i tekstove u kontekstu prostora, pamćenja, identiteta, uključujući one koje se odnose na dijasporu, (i)migracije, osjećaj (ne)pripadanja i drugih perspektiva. - Koristiti kulturne i književne teorije i druge teorijsko-kritičke pristupe za analizu traume i identiteta te s njima povezanih paradigmi, trendova i pojava. - Kritički analizirati različite fenomene i tekstove u kontekstu traume, egzila, dijaspore, (i)migracije, transkulturalnog i transnacionalnog osjećaja (ne)pripadanja, globalizacije i drugih perspektiva. - Razumjeti i primijeniti temeljne pojmove i strategije izgradnje i oblikovanja identiteta u globalizacijskim, dijasporijskim i

	transnacionalnim procesima a u kontekstu traumatskih iskustava. - Izgraditi afirmativan odnos prema multikulturalizmu i načelima ravnopravnosti. Vještine: - Osmisliti strategije primjene različitih pristupa i teorija u holističkoj analizi heterogenog književnog korpusa uz potrebu znanstvene metode i originalno istraživanje. - Razviti vještine kritičke analize, evaluacije i formulacije novih ideja, kritičkog razmišljanja i etičnost u istraživačkom radu. - Raspravljati o dinamičkoj prirodi kultura i pitanja traume i identiteta oprimjereni značajnim književnim tekstovima i s njima povezanim procesima kulturnih promjena, posebno identiteta, na odabranom korpusu literature. - Demonstrirati razumijevanje vrijednosti različitih kultura kroz odabrane primjere književne produkcije. Kompetencije: - Kritički prezentirati reakcijski rad i kritičke spoznaje na temelju potpunog uvida u relevantnu literaturu. - Uspješno i struktuirano prezentirati, pisati i raspravljati o kompleksnim temeljnim konceptima i fenomenima književno-kulturološke produkcije. - Ponuditi teorijsko-kritički utemeljenu i sintetiziranu analizu pitanja koja se odnose na sadržaj predmeta, a koja pokazuje sposobnost shvaćanja različitih perspektiva. - Kritički integrirati bitne teorijske koncepte u usmenoj i pisanoj analizi odabranih kulturoloških značajki. - Demonstrirati visoko razvijene vještine književno-kritičkog pisanog i usmenog izražavanja na temelju svih relevantnih i dostupnih izvora u okvirima tematike zadane kolegijem i prezentirane jasno, argumentirano i sistematično. - Samostalno napisati pregledni i istraživački rad, prihvaćajući propisane standarde istraživanja, akademskog pisanja, moralne i etičke principe i druge kategorije i procedure ovog studija. - Demonstrirati da su osposobljeni za samostalni profesionalni razvoj, što podrazumijeva i vještine procjenjivanja, tumačenja i argumentiranog osporavanja ideja i praksi. - Promovirati društveni i kulturni napredak i s(a)vijest u akademskom i profesionalnom okviru, odnosno usvajanje vrijednosti i prakse profesionalne etike, uz poštivanje akademskih konvencija.
--	--

Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	Metodama podučavanja koje uključuju izravna i interaktivna predavanja, seminar, projektnu i problemsku nastavu, uz rasprave i izradu samostalnog preglednog i istraživačkog rada predviđena je fokusirana obrada odgovarajućeg materijala iz primarnih i sekundarnih izvora pomoću kojih studenti praktično usavršavaju teme, rješavaju probleme koje proizlaze iz čitanja zadane literature, provode individualno istraživanje te se aktivno i analitički potiču za rasprave na satu, kao i pripremu preglednog i istraživačkog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²⁰:	1) Rasprava na satu – redovito pohađanje nastave uz relevantan i kontinuiran doprinos diskusijama na satu kroz reakcijske argumentacije ili osvrte u pisanom obliku (20%); 2) Pregledni rad – kraći analitički rad od 3000-4000 riječi na zadanu temu koju određuje nastavnik (30%). 3) Istraživački rad – poredbeni analitički pismeni rad od 6000-7000 riječi, na temu uz dogovor sa nastavnikom (50%), uz usmeno izlaganje i razgovor. Napomena: U posebnim uputama će se studentima pojasniti semestralne obaveze kao što su metodologija izrade preglednog i istraživačkog rada i druge pojedinosti, uključujući penale za probijanje rokova dostavljanja seminarskog rada. Pregledni i istraživački rad se predaje u terminu koji se utvrđuje na početku semestra.
Literatura²¹:	<i>Obavezna</i> (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa): 1. Primarni tekstovi (romani) navedeni u silabusu, uz eventualne preinake zbog afiniteta kandidata ili novih izdanja. 2. Andermahr, Sonya, and Silvia Pellicer-Ortín. "Trauma Narratives and Herstory." <i>Trauma Narratives and Herstory</i>. Eds. Sonya Andermahr and Silvia Pellicer-Ortín. Palgrave, 2013, pp. 1-10. 3. Balaev, Michelle. <i>Contemporary Approaches in Literary Trauma Theory</i>. Palgrave Macmillan, 2014. 4. Bauman, Zygmunt: <i>Identitet</i>. Pelago, 2009. 5. Biti, Vladimir. <i>Strano tijelo pri/povijesti: etičko-politička granica</i>

²⁰ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²¹ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- identiteta. Hrvatska sveučilišna naklada, 2000.
6. Buelens, Gert, Samuel Durrant, Robert Eaglestone. *The Future of Trauma Theory Contemporary Literary and Cultural Criticism*. Routledge, 2014.
 7. Caruth, Cathy. *Unclaimed Experience: Trauma, Narrative, and History*. Johns Hopkins UP, 1996.
 8. ———. "Introduction." *Trauma: Explorations in Memory*. Ed. Cathy Caruth. Johns Hopkins UP, 1995.
 9. Foucault, Michel: *Hermeneutika sebstva*, Antibarbarus, 2010.
 10. Frojd, Sigmund. *Mojsije i monoteizam*. Grafos, 1998.
 11. Gillis, John R. „Pamćenje i identitet: povijest jednog odnosa“. *Kultura pamćenja i historija*. Ur. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda. Golden marketing-Tehnička knjiga, 2006, pp. 171-195.
 12. Gofman, Erving: *Kako se predstavljamo u svakodnevnom životu*. Geopoetika, 2000.
 13. Hall, Stuart. "Cultural Identity and Diaspora." *Identity: Community, Culture, Difference*. Ed. Jonathan Rutherford. Lawrence & Wishart, 1990, pp. 222-37.
 14. ———. „Kome treba 'identitet'?", *Politika teorije, zbornik rasprava iz kulturalnih studija*, (prir. Dean Duda), Zagreb 2006, pp. 357-374.
 15. ———. „Naša minimalna ja“, *Razlika/Différance*. Časopis za kritiku i umjetnost teorije, 3/2003., br. 3-4, 113-121.
 16. Henke, Suzette. *Shattered Subjects: Trauma and Testimony in Women's Life-Writing*. St. Martin's Press, 1998.
 17. Herman, Judith. *Trauma i oporavak*. Svjetlost, 1997. *Trauma and Recovery. The Aftermath of Violence— From Domestic Abuse to Political Terror*. Basic Books, 1993.
 18. Kondali, Ksenija. "Migration, Globalization, and Divided Identity in Kiran Desai's *The Inheritance of Loss*", *Umjetnost riječi* (2018), pp. 101-116.
 19. ———. "The Construction and Politics of Identity in Andrea Levy's *Small Island*". *Pismo: časopis za jezik i književnost*. Bosansko filološko društvo, 2016, pp. 163-179.
 20. Luckhurst, Roger. *The Trauma Question*. Routledge, 2008.
 21. Ricoeur, Paul: *Sopstvo kao drugi*. Jasen, 2004.
 22. Šekaja, Laura. „Kultura, kulturni pejzaž, etničnost“. *Kultura, etničnost, identitet*. Prir. Jadranka Čačić-Kumpes. Institut za migracije i narodnost, Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, 1999. pp. 69-76.
 23. Taylor, Charles: *Izvori sebstva: izvori modernog identiteta*, Naklada Breza, 2011.
 24. Tal, Kali. *Worlds of Hurt: Reading the Literatures of Trauma*. Cambridge UP, 1996.

	25. Vickroy, Laurie. <i>Trauma and Survival in Contemporary Fiction</i>. U of Virginia P, 2002. 26. Whitehead, Anne. <i>Trauma Fiction</i>. Edinburgh UP, 2004. <i>Dodatna literatura</i> (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa): 1. Belau, Linda. "Introduction Remembering, Repeating, and Working-Through: Trauma and the Limit of Knowledge." <i>Topologies of Trauma: Essays on the Limit of Knowledge and Memory</i> (2002). 2. Biti, Vladimir: <i>Pojmovnik književne i kulturalne teorije</i> (odabrani pojmovi: tekst, diskurz i dr.) 3. Brah, Avtar. <i>Cartographies of Diaspora: Contesting Identities</i>. Routledge, 1996. 4. Costello-Sullivan, Kathleen. 2018. <i>Trauma and Recovery in the Twenty-First-Century Irish Novel</i>. Syracuse UP. 5. Gibbs, Alan. <i>Contemporary American Trauma Narratives</i> (2014). 6. Greenberg, Judith. <i>Trauma at Home: After 9/11</i>. Bison Books, 2013. 7. King, Nicola. <i>Memory, Narrative, Identity: Remembering the Self</i>. Edinburgh University Press, 2000. 8. Seyhan, Asade. <i>Writing Outside the Nation</i>. Princeton: Princeton UP, 2001. 9. Taylor, Charles. <i>Sources of the Self: Sources of the Modern Identity</i>. Harvard UP, 1989. 10. Druga literatura po potrebi.
--	---

 UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta		Obrazac SP2
		Stranica 49 od 2

Nositelj predmeta/predavač: dr. Fahrudin Kujundžić, docent

Šifra predmeta: KK 609	Naziv predmeta: Savremeni problemi historije književnosti		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 2 Seminar: 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	Nema
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa savremenim problemima historijskog proučavanja književnosti. Uspostavljanje šire slike razvoja moderne misli o književnosti od XIX stoljeća do danas i prepoznavanje različitih faza kroz koje prolazi historijski pristup književnosti, da bi se razumjela savremena pozicija i savremeni izazovi historije književnosti kao jedne tradicionalne grane nauke o književnosti.
Tematske jedinice:	Od XIX stoljeća i formiranja moderne nauke o književnosti, historijsko proučavanje književnosti proći će kroz nekoliko velikih promjena, i to ne samo po pitanju metodologije nego i uopće njenog statusa unutar nauke o književnosti. Nakon afirmacije i dominacije koju je imala u XIX stoljeću, historija književnosti će u XX stoljeću doživjeti duboke krize i biti skoro odbačena, da bi se potom ponovo vraćala u drugoj polovini XX stoljeća, ali sada bitno drugačija nego što je bila u XIX stoljeću. Ovaj predmet želi predstaviti ključne stanice tog turbulentnog puta, sa različitim školama mišljenja i istaknutim autorima. 1. Uvod: osnovni problemi historijskog proučavanja književnosti 2. Tradicionalna podjela na književne epohe i savremena perspektiva 3. Romantizam i historija 4. Pozitivistički koncipirana historija književnosti i počeci moderne nauke o književnosti 5. Antipozitivistički preokret: ruski formalizam i odnos imanentnih pristupa književnosti prema historiji 6. Strukturalizam i historija 7. Arhetipsko proučavanje književnosti i historija 8. Poststrukturalizam i postmoderna kriza 9. Teorija recepcije i historija 10. Novi historicizam 11. Konkretni primjeri za raspravu: Francesco De Sanctis 12. Konkretni primjeri za raspravu: Erich Auerbach 13. Konkretni primjeri za raspravu: Stephen Greenblatt 14. Zaključak: savremeni izazovi
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.

Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani, pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusije), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada. U toku semestra studenti će redovno dobijati zadatke na osnovu odabranih izvora kritičke literature.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²²:	Seminarski rad (50%) i usmeni ispit (50%). Teme za seminarske radove studenti biraju sami, u skladu sa okvirom koji podrazumijeva ovaj predmet. Usmeni ispit je razgovor o seminarskom radu, kao i najvažnijim temama kojima se predmet bavi.
Literatura²³:	Obavezna: - Zdenko Lešić, <i>Književnost i njena istorija</i> , Veselin Masleša, Sarajevo, 1985. - Jacques Le Goff, <i>Treba li zaista seckati istoriju na periode?</i> , Karpos, Loznica, 2017. - Milivoj Solar, <i>Povijest svjetske književnosti: kratki pregled</i> , Golden Marketing, Zagreb, 2003. - Jurij Tynjanov, <i>Pitanja književne povijesti</i> , Matica hrvatska, Zagreb, 1998. - Felix Vodička, <i>Problemi književne istorije</i> , Književna zajednica Novog Sada, Novi Sad, 1987. - Zdenko Lešić, <i>Novi istoricizam i kulturni materijalizam</i> , Narodna Knjiga – Alfa, Beograd, 2003. - David Šporer, <i>Novi historizam: poetika kulture i ideologija drame</i> , AGM, Zagreb, 2005. - Anna Burzynska & Michał Paweł Markowski, <i>Književne teorije XX veka</i> , Službeni glasnik, Beograd, 2009.

²² Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²³ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	- Miroslav Beker, <i>Suvremene književne teorije</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 1999. Dopunska: - Zdenko Lešić, <i>Suvremena tumačenja književnosti i književnokritičko naslijeđe XX stoljeća</i>, Sarajevo-Publishing, Sarajevo, 2006. - Zdenko Lešić, <i>Nova čitanja: poststrukturalistička čitanka</i>, Buybook, Sarajevo, 2003. - Mario Praz, <i>Agonija romantizma</i>, Nolit, Beograd, 1974. - Hippolyte Taine, <i>Studije i eseji</i>, Kultura, Beograd, 1954. - Viktor Šklovski, <i>Uskrsnuće riječi</i>, Stvarnost, Zagreb, 1969. - Roman Jakobson, <i>Lingvistika i poetika</i>, Nolit, Beograd, 1966. - Karl Gustav Jung, <i>Arhetipovi i kolektivno nesvesno</i>, Narodna knjiga, Podgorica & Miba, Beograd, 2015. - Northrop Frye, <i>Anatomija kritike: četiri eseja</i>, Naprijed, Zagreb, 1979. - <i>Postmoderna: nova epoha ili zabluda</i>, Naprijed, Zagreb, 1988. - Terry Eagleton, <i>Iluzije postmodernizma</i>, Svetovi, Novi Sad, 1997. - Terry Eagleton, <i>Književna teorija</i>, SNL, Zagreb, 1987. - Francesco De Sanctis, <i>Povijest talijanske književnosti</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 1955. - Erich Auerbach, <i>Mimesis: prikazivanje stvarnosti u zapadnoj književnosti</i>, Nolit, Beograd, 1978. - Stephen Greenblatt, <i>Skretanje: kako je svijet postao moderan</i>, Algoritam, Zagreb, 2014.
--	---

Prva godina II. semestar

Nositelj predmeta/predavač: dr. Edin Pobrić, redovni profesor

Predavači: prof.dr. Muhamed Dželilović, prof. dr. Nina Alihodžić-Hadžialić, prof.dr. Almir Bašović, prof. Senadin Musabegović

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 53 od 2
--	---

Šifra predmeta: KK 701		Naziv predmeta: Književnost i fenomeni kulture	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 14
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je sa stanovišta književnosti osvijetliti neke od fenomena kulture savremenog doba: historija grada, historija ljubavi, historija tijela, identitet, praznina i ljepota/čudovišno. Svaki od ovih fenomena je u odnosu na dati kontekst, jasno iscrtavao pojedine paradigme koje su se povijesno oblikovale unutar određenih kulturoloških podneblja. „Svjetska književnost“ je, kroz periodizaciju koju je uspostavljala, na vrlo različite načine propitivala odnos pojedinca naspram svakog od ovih fenomena i na taj način vrlo često uspostavljala i nešto što bi se moglo nazvati i kolektivnom svijesću.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Historija grada Pripovijedati grad, kako je grad predstavljen - ispričavan u književnosti. Grad u <i>Hiljadu i jednoj noći</i> - Bagdad i Kairo, prije svega. Grad u grčkom ljubavnom romanu. Odsustvo grada u viteškom romanu. Andrićevo Sarajevo versus Sarajevo Isaka Samokovlije. Petrograd Dostojevskoga. Berlin E.T.A. Hoffmanna i Doebelinov Berlin. Grad kao ambijent i kao motivacijsko sredstvo. Grad kao element strukture i kao poetički element. Forme ponašanja likova i ambijent grada. Historija ljubavi		

Ogled u kojem se pitanja historije različitih kultura, mitologija, religija, filozofija, psihologija i etika presjecaju u pojmu ljubavi i na taj način višestruko recipročno međusobno osvjetljavaju. Ništa kao historija svjetske književnosti čovjeka ne suočava sa tolikom raznovrsnošću tipova ljubavi i njihovih oblika u ispoljavanju – još od onih dominirajućih u antici, erosa i filije, preko agape-a, obvezujuće ljubavi ovdje i sada koja je svoje puno ostvarenje našla u oblicima karitativne ljubavi, preko ljubavi stopljene sa mističkim učenjima i osjećajnosti (poput sufijskoga)...pa sve do danas. Ljubav bi se u književnosti tretirala i kao inspiracija i kao tema i kao motiv, ali i kao kulturni kod i moralni princip. Propitala bi se i osnovanost teze o „dva carstva imaginarnog“ – čitanja i ljubavi. Čitanje i ljubav kao izuzetni oblici pokušaja razumijevanja sa zajedničkim korijenom u „želji“ i „nedostatku“. Pitanje o sudbini čitanja u svijetu danas može se postaviti i kao pitanje sudbine ljubavi u tom istom svijetu.

Ekstaza i opijenost

Ekstaze i opijenost spadaju u jedan od najstarijih fenomena koji se povezuje sa kulturom i književnošću. To se može pratiti od dioniskog kulta u kojem su droge služile kao sredstvo za ekstazu odnosno za spoznaju boga koji stoji u centru kulta, preko čudesnih napitaka u srednjovjekovnoj književnosti, do renesanse koja srednjovjekovno povjerenje u čudo često osporava mjestom koje u toj književnosti zauzimaju čudesni sokovi. „Opijenost romantizma“ na izvjestan način se dovršava u slavljenom djelu *Ispovijest jednog uživaoca opijuma* Thomasa De Quinceya, kao i u Baudelaireovim *Vještačkim rajevima* kojim se najavljuje i boemija kao važan fenomen u kulturi s kraja XIX i početka XX stoljeća. Revolucionarni zanos junaka Francuske revolucije u komadu *Dantonova smrt* Georgea Buchnera zamjenjuje opijenost smrću, zbog čega bi se moglo govoriti o vezi između Buchnerovog Dantona i brojnih ikona pop-kulture XX stoljeća kojima su droge pomogle da „umru mladi i budu lijepi leševi“. Čitavu tradiciju pijanica, koji zauzimaju važno mjesto i u romanima Dostojevskog, u svom romanu *Moskva-Petuški* do parodije dovodi V. Jerofejev. U ekspresionističkoj književnosti, koja se buni protiv slike čovjeka kao bića pozitivnih znanja, droga je vanjsko sredstvo kojim se pokušava zamijeniti mistično iskustvo u svijetu koji za to iskustvo više nije sposoban. U važno nasljeđe ekspresionizma spada i otkriće velegrada kao miljea u kojem se kreću književni likovi, a to nasljeđe se može prepoznati i u knjizi *Mi djeca s kolodvora ZOO*, najslavnijoj knjizi XX stoljeća koja govori o drogi. Na kraju, u tzv. britanskoj novoj drami droga zauzima važno mjesto i te drame na najbolji način pokazuju da je od pomoćnog sredstva za spoznaju tajnih znanja, droga u evropskoj kulturi postala gotovo mehanički fenomen.

Identitet i književnost

	Kulture kao smislotvorni simbolički poreci predstavljaju višeznačna polja stvaranja (i rastvaranja) „identiteta“, pa se stoga tematiziranje identiteta i njegovih formi odvija u poljima jezika, umjetnosti, religije, filozofije i antropologije. Na toj osnovi se tematiziraju odnosi: svijeta i jezika, jezično otvaranje svijeta i jezična konstitucija identiteta, identitet i simboličke fome, mit, znanost, umjetnost, religija, filozofija .. umjetnost...; identitet između determinizma i slobode, identitet u ogledalu prirode; identitet u ogledalu filozofske i kulturne antropologije etc. Praznina Praznina i ništa, nisu jedno te isto. Praznina je nešto između materije i ništavila, a ne sudjeluje ni u jednom ni u drugom. Od ništavila je odvaja dimenzija, a od materije mirovanje. Praznina je kao vrijeme. I vrijeme nema bića, jer budućnost još nije, prošlost više nije, a sadašnjost neprestano protiče. A ipak i o vremenu, kao i o praznini, govorimo kao da posjeduje biće jer i samo prolaženje je nešto. Praznina nema svoju ni pozitivnu ni negativnu vrijednost, ali može imati različite posljedice i smjernice. Jedna polazi od Gogolja i njegovog romana <i>Mrtve duše</i> i Kafkinog djela, u kome praznina stiče čudovišne posljedice, a druga se etablira od Dostojevskog prema postmodernom romanu gdje se praznina popunjava Drugošću. Ljepota i čudovišno Ako svijet razumijemo kao kozmos, onda se realnost <i>prikazuje</i> kao proporcionalna i harmonična prema principima Dobra i Ljepote. Sukladno tome, proces <i>normalizacije</i> pojedinca, prema metafori panopticona „drži“ čovjeka pod vidom kontinuirane kontrole u cilju svrhovitosti djelovanja prema određenim normama. Makrofizika Moći koja određuje ono što je „razumno i sukladno ljudskoj naravi“ neprestano podržava Autoritet propisanog Dobra i Ljepote. Lukavoj, perfidnoj „slici i tvorbi čovjeka“ suprostavlja se neuhvatljivo i kontinuirano izmicanje čudovišnog koje onemogućava bilo koju cjelovitu i harmoničnu fiksaciju. Propitivanje navedenih pojmova kroz historiju indirektno svjedoči o kritičkom odmaku od velikih ideologija ispisujući, istovremeno, „mogućnosti kulture“. Nešto drugačiji način mišljenja, koji podražava snagu čudovišnog, dekonstruira jednostavne klasifikacije koje su se pojavljivale u okvirima identiteta i <i>predstava</i>. Logika čudovišnog modelira stvarnost izvan ograničenja i pojmove ostavlja u stalnom procesu postojanja, intezivirajući time tzv. „projekat slobode“. Polazište za raspravu o „ljepoti“ asimetrije, disharmonije i obezobličnosti ponudit će studentima/studenticama uvid u knjigu Umberta Eca <i>Istorija ružnoće</i> kao i suvremena čitanja mitova (o Meduzi , Narcisu, Orfeju i dr.) kroz različita literarna ostvarenja.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja

	predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²⁴:	Seminarski radovi u odnosu na oblasti predmeta i usmeni ispit.
Literatura²⁵:	Obavezna: Badiou, A.: <i>Pohvala ljubavi</i>, Zagreb, Meandar Media, 2011. Rougemont, D.: <i>Mitovi o ljubavi</i>, Beograd, Književne novine, 1985. Ružmon, D.: <i>Ljubav i zapad</i>, Beograd, Službeni glasnik, 2011. Platon: <i>Eros i Filia: Simpizij ili O ljubavi; Lisis ili O prijateljstvu</i>, Zagreb, Demetra, 1996. Fromm, E.: <i>Umijeće ljubavi</i>, Zagreb, Matica hrvatska, 1965. Barthes, R.: <i>Fragmenti ljubavnog diskursa</i>, Zagreb, Naklada Pelago, 2007. Fourier, C.: <i>Le Nouveau monde amoureux</i>, Paris, Antrophos, 1969. Marcuse, H.: <i>Eros i civilizacija</i>. Zagreb, Naprijed, 1964. Žižek, S.: <i>O vjerovanju: nemilosrdna ljubav</i>, Zagreb, Algoritam, 2007. Hans-Georg Gadamer, <i>Istina i metoda</i>, V. Masleša. Sarajevo, 1978. Hans-Georg Gadamer, <i>Čitanka</i> (priredio Jean Grondin), MH, Zagreb 2002 Edgar Moren, <i>Duh vremena</i> (2) BIGZ, 1979 Caude Lévi Strauss, <i>Divlja misao</i>, Golden Marketing, Zagreb 2001 Herbert Marcuse, <i>Eros i civilizacija. Filozofsko istraživanje Freuda</i>. Naprijed, Zagreb 1964 Peter Sloterdijk, <i>Kritika ciničnog uma</i>, Globus, Zagreb 1992

²⁴ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²⁵ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	Eugen Fink, <i>Osnovni fenomeni ljudskog postojanja</i> , Nolit, Beograd 1984 Ernst Cassirer, <i>Filozofija simboličkih oblika</i> , Novi Sad 1969 Eko, Umberto: <i>Istorija lepote</i> . Beograd: Plato, 2009. Kompletna literatura početkom semestra.
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Enver Kazaz, redovni professor i dr. Ajla Demiragić, vanredna profesorica

 	Obrazac SP2
UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Stranica 57 od 2

Šifra predmeta: KK 704	Naziv predmeta: Ratno pismo u kontekstu kulture sjećanja i društvenog pamćenja		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa temeljnim karakteristikama bosanskohercegovačkog ratnog pisma i ratnih kontranarativa u kontekstu kontekstu kulture sjećanja i društvenog pamćenja na ratove 90-ih godina na prostoru bivše Jugoslavije.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Kolegij je posvećen izučavanju bosanskohercegovačko ratno pismo koje oblikuje različite modalitete reprezentiranja ratnog užasa. Polazeći od stajališta da ovaj tip narativa radikalno redefiniira herojskocentričnu i vitkimološku kulturnu paradigmu naslijeđenu iz tradicije i oslanjajući se na koncepte kulturnog sjećanja i pamćenja, nastojat će se pokazati kako se ratno pismo i ratni kontranarativi subverzivno postavljaju prema spomeničkoj, kulturi komemorativnih rituala, političkom i ideološkom, te historiografskom diskursu koji nastoje izgraditi homogene kolektivne identitete i na intepretaciji rata zasnovati simbolički imaginarij za njihovo (pre)oblikovanje.		

Ishodi učenja:	Znanje: u okviru ovog predmeta razvija se širi znanstveni interes za temu i problem kolektivnog pamćenja društvene trauma i ulogu ratnog pisam odnosno ratnih kontranarativa u procesu tvorbe kulturnog pamćenja Vještine: Kritičko mišljenje, primjena stečenih teorijskih spoznaja u analizi konkretnih književnih narativa. Kompetencije: Razlučivanje političkih implikacija i normi uklopljenih u narative o ratu.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, razgovor, diskusija. Na seminaru se diskutira o odabranim tekstovima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²⁶:	Sudjelovanje u diskusiji na satima predavanja (20%), prezentacija rada na satu (30%), seminarski rad(50%)
Literatura²⁷:	Obavezna: Alaida Asman, <i>Rad na nacionalnom pamćenju</i>, Beograd, 2002. Jan Asman, <i>Kulturno pamćenje</i>, Zenica, 2005. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda, <i>Kultura pamćenja i historija</i>. Zbornik radova, Zagreb, 2006. Ugo Vlaisavljević, <i>Rat kao najveći kulturni događaj</i>, Sarajevo, 2007. Enver Kazaz, <i>Subverzivne poetike</i>. Tranzicija, kultura, ideologija, Sarajevo-Zagreb, 2012. Enver Kazaz, <i>Neprijatelj ili susjed u kući</i>, Sarajevo, 2008. Ajla Demiragić, <i>Ratni kontranarativi bosanskohercegovačkih spisateljica</i>, Zagreb, 2018. Dopunska: <i>Kultura sjećanja 1991. Povijesni lomovi i savladavanje prošlosti</i>. Zbornik radova, Zagreb, 2011. <i>Kultura sjećanja 1945. Povijesni lomovi i savladavanje prošlosti</i>. Zbornik radova, Zagreb, 2009. Ivan Čolović, <i>Boredl ratnika</i>, Beograd, 2007. Pavle Levi, <i>Raspad Jugoslavije na filmu</i>, Beograd, 2009. Pol Konerton, <i>Kako društva pamte</i>, Beograd, 2002. Davor Beganović, <i>Poetika melankolije</i>, Sarajevo, 2009. Branka Vojnović, <i>Sarajevska ratna priča: naracija, empatija,etika</i>. Rukopis dotkorske disertacije, Filozofski fakultet, Zagreb, 2012

²⁶ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²⁷ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	Keith Doubth, <i>Sociologija nakon Bosne</i> , Sarajevo, 2003. <i>Historijski mitovi na Balkanu</i> . Zbornik radova, Sarajevo, 2003 Hans Urlih Veler, <i>Nacionalizam, istorija, forme, posledice</i> , Novi Sad, 2002.
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Andrea Lešić-Thomas, vanredna profesorica

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 59 od 2

Šifra predmeta: KK 705		Naziv predmeta: Uvod u kognitivnu poetiku	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Znanje engleskog jezika, budući da je gotovo sva stručna literatura na tom jeziku		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kognitivna poetika, kao interdisciplinarna pod-disciplina kognitivne nauke, počiva na pretpostavci da je ljudska sposobnost razumijevanja literarne fikcije nastavak i specijalna primjena naših opštih kognitivnih sposobnosti (Stockwell 2002, Tsur 2008). Međutim, po nekim kognitivistima, ovo je zapravo blaža verzija mnogo spektakularnije tvrdnje, one po kojoj naša sposobnost stvaranja i razumijevanja fiktivne priče zapravo najdirektnije počiva na osnovnim principima ljudske spoznaje. Odnosno, ne samo da mi fiktivni svijet razumijevamo istom vrstom logike kao i empirijski svijet, nego i da naše razumijevanje empirijskog svijeta i aktivnost u njemu leže na kognitivnim postavkama koje smo navikli da smatramo prvenstveno književnim. “Kognitivna revolucija” koja se desila u toku zadnjih par decenija, i koja je donijela uvide kognitivnih nauka (a posebno kognitivne lingvistike) u proučavanje književnosti, otvorila je prostor u kom je moguće, ponovno, vratiti se i reformulisati stari aristotelijanski stav da je književnost posebna		

	spoznajna alatka koja nam pomaže u organizaciji našeg znanja o svijetu i koja posjeduje jedinstvenu sposobnost uvida u procese kojima naš um oblikuje znanje i o svijetu i o samom sebi. Ovaj predmet bi trebao studentima pružiti uvid u najnovije koncepcije ovakvog (interdisciplinarnog, kontekstualno osviještenog i o smislu književnosti upitanog) pristupa književnosti. Studenti će kroz rad na seminarima i kroz seminarske radove primjenjivati obrađene kognitivno-poetičke koncepte na one aspekte književnosti ili književna djela koja njih zanimaju. Namjera je da studenti imaju pristup najnovijim publikacijama i da na tom osnovu dalje razvijaju svoje ideje.
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Osnovne teme i koncepti koji će predstavljati jezgro za dalju raspravu biće sljedeći: Odnosi između kognitivne lingvistike, kognitivne nauke i kognitivne poetike Odnos između kognitivne poetike i strukturalizma/poststrukturalizma/semiotike Figura i pozadina u književnom tekstu Pojam konceptualne metafore Konceptualni <i>blending</i> Male spacijalne priče, projekcija i parabola Scenario i shema Tekstualni i diskurzivni svjetovi Moć klišeja i stereotipa Problem razumijevanja književnog teksta Budući da se ova grana književne teorije trenutno jako brzo razvija, sadržaj predmeta će se neminovno svake godine donekle mijenjati, kako bi se studentima omogućio pristup najnovijim idejama iz tekućih publikacija.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene²⁸:	Usmene rasprave na satu (20%), izlaganje/prezentacija na satu (20%), i seminarski rad (60%)
Literatura²⁹:	Obavezna: Stockwell, Peter. (2002). <i>Cognitive Poetics: An Introduction</i>. London: Routledge Gavin, Joanna and Gerard Steen, eds.. (2003) <i>Cognitive Poetics in Practice</i>. London: Routledge Tsur, Reuven. (2008). <i>Towards a Theory of Cognitive Poetics</i>. Brighton: Sussex Academic Press Turner, Mark. (1996). <i>The Literary Mind</i>. Oxford: Oxford University Press Richardson, Alan and Francis F. Steen, eds.. (2002) <i>Literature and the Cognitive Revolution</i>. Special Issue of <i>Poetics Today</i> (23:1). Durham: Duke University Press Fauconnier, Gilles and Mark Turner. (2002) <i>The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities</i>. New York: Basic Books Dopunska: Tekuće publikacije iz kognitivne poetike i književna djela po prijedlogu samih studenata.

²⁸ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

²⁹ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Nositelj predmeta/predavač: dr. Asja Mandić, vanredna profesorica

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 62 od 2

Šifra predmeta: KK 706	Naziv predmeta: Muzejske studije u novom mileniju		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente s ekspanzijom i pluralizacijom muzejske teorije u 21. stoljeću, odnosno razvojem muzejskih studija čije izvore pronalazimo u dostignućima, izazovima i razvojem „nove muzeologije.“ Cilj je posmatrati muzej kao kompleksan kulturni fenomen, kroz druge naučne discipline (filozofiju, sociologiju, teoriju umjetnosti...) i u odnosu na neka od ključnih pitanja teorije kulture kojim se muzejske studije danas bave. Predmet stimulira studente da kritički razmišljaju o poziciji, ulozi i transformaciji muzejskih institucija i njihovih osnovnih funkcija u vremenu vladavine globalizacije, potrošačkog kapitalizma i spektakularne industrije zabave, kao i kroz odnos i preklapanje s drugim institucijama kulture i umjetnosti. Jedan od važnih ciljeva predmeta je osposobiti studente za kritičko iščitavanje literature.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Studenti se upoznaju s osnovnim muzejskim pojmovima, definicijama, funkcijama i tekstovima teoretičara čija promišljanja su dala značajan doprinos razvoju nove muzejske misli (od Barthesa, Foucaulta, Deborda, Bourdieua do Baudrillarda, Huyssena, Benetta) te dovela do toga da je muzeologija postala više teorijski i humanistički orjentirana. Muzej će se posmatrati u odnosu na pojmove kao što su identitet, naslijeđe, memorija, autentičnost, naracija, kao i na pitanja koja otvara recentnija muzejska teorija: „Foucault efekt“ u muzejskim studijama; muzej kao sekularni ritual; muzej kao tekst; muzej kao mas medij; spektakularna arhitektura		

	kao muzej umjetnosti (fenomen <i>starchitecta</i>), muzej kao tržišni centar, smrt autora/kustosa i rođenje čitaoca /muzejskog posjetioca; pitanja muzejske etike; uloga konstruktivističke teorije komunikacije na muzejsku djelatnost; pitanja muzejske publike (pristupačnost, raznolikost, interaktivnost, odnos prema zajednici); novi modeli muzejske edukacije i strategije vizuelnog razmišljanja kao pristup kojim se povećava recepcija umjetnosti, pospješuje kognitivni razvoj, te vizuelna i muzejska pismenost. Studenti aktivno sudjeluju u nastavnom procesu, čitaju i analiziraju odabrane tekstove i učestvuju u diskusiji.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³⁰:	Studenti pripremaju seminarski rad na odabranu temu koji prezentiraju na satu ili na ispitu. Ispit je usmeni razgovor o pročitanoj literaturi.
Literatura³¹:	Obavezna: <i>Art and Its Publics: Museum Studies at the Millennium.</i> (2003) McClellan, Andrew. (ur) Oxford: Blackwell Publishing. Bonito Oliva, Akile. <i>Muzeji koji privlače pažnju.</i> (2010) Beograd: Clio. <i>A Companion to Museum Studies.</i> (2006) S. Macdonald (ur) Malden, MA i Oxford: Blackwell Publishing. Falk, John i Dierking Lynn (1992) <i>The Museum Experience.</i> Washington DC: Whalesback Books. <i>Grasping the World: The Idea of the Museum.</i> (2004) D. Preziosi, C.

³⁰ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

³¹ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	Farago (urs) Aldershot: Ashgate Publishing Company. Hein, Hilde. <i>The Museum in Transition: A Philosophical Perspective</i>. (2000) Washington i London: Smithsonian Institution Press. <i>Museum Frictions: Public Cultures/Global Transformations</i>. (2006) I. Karp, C. Kratz, et. all. Durham i London: Duke University Press. <i>The New Museology</i>. (1989) P. Vergo (ur) London: Reaktion Books. Weil Stephen (2002) <i>Making Museums Matter</i>. Washington i London: Smithsonian Institution Press. Zbirka teorijskih tekstova (A. Appadurai, J. Baudrillard, P. Bourdieu, N.G. Canclini, C. Duncan, M. Foucault A. Huyssen F. Jameson, R. Krauss...) <i>Napomena:</i> <i>Čitaju se samo izvodi iz navedenih knjiga. Studentima će početkom semestra biti ponuđena zbirka tekstova.</i> <i>Dopunska:</i> <i>The Educational Role of the Museums</i> (2001) E. Hopper-Greenhill (ur) London i New York: Routledge. McClellan, Andrew. <i>The Art Museum from Boullée to Bilbao</i>. (2008) Berkeley, University of California Press. <i>Museum Revolutions: How Museums Change and are Changed</i>. (2007) S. Knell, S. MacLeod, S. Watson (urs). London i New York: Routledge. Preziosi, Donald. <i>Brain of the Earth's Body: Art, Museums, and the Phantasms of Modernity</i>. (2003). Minneapolis: University of Minnesota Press.
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Ksenija Kondali; redovna profesorica

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 65 od 2

Šifra predmeta: KK 707	Naziv predmeta: Pamćenje, prostor, identitet		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Temeljni je cilj kolegija osposobiti studente za analizu načina oblikovanja osobnih i kolektivnih identiteta te proizvodnje kulturnog pamćenja i povezanosti s prostorom u književnim i neknjiževnim tekstovima, diskursima i medijima. Očekuje se da će studenti biti osposobljeni prepoznavati i kritički promišljati koncepcije i memorijalne politike upisane u književnim i drugim oblicima ljudskog stvaralaštva koji sadrže mjesta kulturnog identiteta. Studenti će steći znanja i kompetencije u korištenju relevantnih recentnih metodologijskih pristupa znanosti o književnosti, kulturalne teorije, teorije spacijalnosti i područja <i>memory studies</i> u analizi mnogostrukih značenja i dimenzija koja se očituju u neprestanom pregovaranju i preplitanju pamćenja, prostora i identiteta.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Tematske jedinice: 1. Uvodne napomene i razmatranja. 2. Fenomeni sjećanja i pamćenja, osobito fragmentarnost i selektivnost sjećanja i pamćenja. 3. Utemeljenost osobnih i kolektivnih identiteta u pamćenju. 4. Različiti vidovi i vrste pamćenja, poput kulturnog pamćenja, individualnog i kolektivnog pamćenja itd. 5. Nastavak razmatranja vrsta memorijske transpozicije i djelovanja poput transgeneracijskog prenošenja sjećanja u svrhu rekonstrukcije identiteta zajednice (postmemorija), društvenog pamćenja i dr. 6. Prijenos traumatičnih iskustava, izvedeni oblici poput		

	konkurentskih sjećanja, protusjećanja, propitivanje njihove uloge u kulturnom pamćenju neke zajednice 7. uticaj prostora kao medija za prenošenje uspomena i prisjećanja. 8. Povezanosti pamćenja i prostora u izgradnji identiteta, odnosno izučavanju aspekata sjećanja i pamćenja kao izvora ljudskog identiteta u raznolikim tekstovima i diskursima. 9. Razmatranje pitanja preispisivanja historije u kontekstu pamćenja i prostora. Konsolidacija materije kroz pregledni rad. 10. Analiza preglednih radova u svrhu eventualne pripreme za objavljivanje ili razradu u cilju zahtjevnijeg istraživanja. 11. Djelovanje prostora na oblikovanje identiteta, odnosno načina kako dolazi do upisivanja iskustava u prostor. 12. Daljnja razmatranja prostornosti. Načini i dinamike oblikovanja nacionalnog identiteta u odnosu na prostor. 13. Specifičnosti konstrukcije narativnog identiteta. (Autobiografska) konstrukcija sebstva i narativni identitet. 14. Druga pitanja bitna za formiranje identiteta. 15. Zaključna rasprava, evaluacija kolegija i uručivanje istraživačkog rada.
Ishodi učenja:	Nakon uspješno odslušanog i položenog kolegija studenti/ice će biti sposobni: Znanje: - Definirati formalna i druga značajna obilježja navedenog korpusa o pamćenju, prostoru i identitetu, kontekst njegovog nastanka i odnos prema društvu. - Demonstrirati razvijenu sposobnost književno-kritičkog promišljanja i sistematskog razumijevanja područja izučavanja te ovladati vještinama i metodama istraživanja relevantnim za to područje. - Razlikovati, usporediti i kategorizirati teorije o sjećanjima i pamćenju, kulturi, prostornosti, konstrukciji identiteta i drugim relevantnim aspektima opisani u odabranim tekstovima koji se bave raznorodnim kulturološkim pojavama koje oblikuju identitet. - Kritički analizirati različite fenomene i tekstove u kontekstu prostora, pamćenja, identiteta, uključujući one koje se odnose na dijasporu, (i)migracije, osjećaj (ne)pripadanja i drugih perspektiva. - Koristiti kulturne i književne teorije i druge teorijsko-kritičke pristupe za analizu pamćenja, prostora, identiteta te s njima povezanih trendova i pojava. - Razumjeti i primijeniti temeljne pojmove i strategije izgradnje i oblikovanja identiteta u globalizacijskim, dijasporijskim i

	transnacionalnim procesima a u kontekstu pamćenja i prostora. - Izgraditi afirmativan odnos prema multikulturalizmu i načelima ravnopravnosti. Vještine: - Osmisliti strategije primjene različitih pristupa i teorija u holističkoj analizi heterogenog književnog korpusa uz potrebu znanstvene metode i originalno istraživanje. - Razviti vještine kritičke analize, evaluacije i formulacije novih ideja, kritičkog razmišljanja i etičnost u istraživačkom radu. - Raspravljati o dinamičkoj prirodi kultura i pitanja pamćenja, prostora i identiteta opimljeni značajnim književnim tekstovima i s njima povezanim procesima kulturnih promjena, posebno identiteta, na odabranom korpusu literature. - Demonstrirati razumijevanje vrijednosti različitih kultura kroz odabrane primjere književne produkcije. Kompetencije: - Kritički prezentirati reakcijski rad i kritičke spoznaje na temelju potpunog uvida u relevantnu literaturu. - Uspješno i struktuirano prezentirati, pisati i raspravljati o kompleksnim temeljnim konceptima i fenomenima književno-kulturološke produkcije. - Ponuditi teorijsko-kritički utemeljenu i sintetiziranu analizu pitanja koja se odnose na sadržaj predmeta, a koja pokazuje sposobnost shvaćanja različitih perspektiva. - Kritički integrirati bitne teorijske koncepte u usmenoj i pisanoj analizi odabranih kulturoloških značajki. - Demonstrirati visoko razvijene vještine književno-kritičkog pisanog i usmenog izražavanja na temelju svih relevantnih i dostupnih izvora u okvirima tematike zadane kolegijem i prezentirane jasno, argumentirano i sistematično. - Samostalno napisati pregledni i istraživački rad, prihvaćajući propisane standarde istraživanja, akademskog pisanja, moralne i etičke principe i druge kategorije i procedure ovog studija. - Demonstrirati da su osposobljeni za samostalni profesionalni razvoj, što podrazumijeva i vještine procjenjivanja, tumačenja i argumentiranog osporavanja ideja i praksi. - Promovirati društveni i kulturni napredak i s(a)vijest u akademskom i profesionalnom okviru, odnosno usvajanje vrijednosti i prakse profesionalne etike, uz poštivanje
--	---

	akademske konvencije.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	Izravno i interaktivno predavanje, projektna i problemska nastava, grupne rasprave, individualno istraživanje.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³²:	1) Rasprava na satu – redovito pohađanje nastave uz relevantan i kontinuiran doprinos diskusijama na satu kroz reakcijske argumentacije ili osvrte u pisanom obliku (20%); 2) Pregledni rad – kraći analitički rad od 3000-4000 riječi na zadanu temu koju određuje nastavnik (30%). 3) Istraživački rad – poredbeni analitički pismeni rad od 6000-7000 riječi, na temu uz dogovor sa nastavnikom (50%). Napomena: U posebnim uputama će se studentima pojasniti semestralne obaveze kao što su metodologija izrade preglednog i istraživačkog rada i druge pojedinosti, uključujući penale za probijanje rokova dostavljanja seminarskog rada. Pregledni i istraživački rad se predaje u terminu koji se utvrđuje na početku semestra.
Literatura³³:	<i>Obavezna</i> (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa): 1. Albvaš, Moris. „Kolektivno i istorijsko pamćenje“. <i>R.E.Č.</i> 56.2 (1999): 63-82. 2. Asman, Alaida. „O metaforici sećanja“. <i>R.E.Č.</i> 56.2 (1999): 121-135. 3. Assmann, Jan. <i>Kulturno pamćenje. Pismo, sjećanje i politički identitet u ranim visokim kulturama</i>. Zenica: Biblioteka tekst, 2005. 4. ----- „Kultura sjećanja“. <i>Kultura pamćenja i historija</i>. Ur. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga, 2006. 47-78. 5. Bachelard, Gaston. <i>Poetika prostora</i>. Zagreb: Ceres, 2000. 6. Berk, Piter. „Istorija kao društveno pamćenje“. <i>R.E.Č.</i> 56.2 (1999): 83-92. 7. De Certeau, Michael. <i>Invencija svakodnevice</i>. Zagreb: Naklada MD, 2002. 8. Gillis, John R. „Pamćenje i identitet: povijest jednog odnosa“.

³² Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

³³ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- Kultura pamćenja i historija*. Ur. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga, 2006. 171-195.
9. Hirsch, Marianne. *Obiteljski okviri: fotografija, priča i postmemorija*. Zagreb: Filozofski fakultet, 2008.
10. Hobsbawm, Eric. „Izmišljanje tradicije”. *Kultura pamćenja i historija*. Ur. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga, 2006. 139-150.
11. Hubbard, Phil. „Prostor/mjesto”. *Kulturna geografija. Kritički rječnik ključnih pojmova*. Ur. David Atkinson, Peter Jackson, David Sibley i Neil Washbourne. Zagreb: Disput, 2008. 71-79.
12. Keith, Michael i Steve Pile. *Place and the Politics of Identity*. London: Routledge, 1993.
13. Konerton, Pol. Kako društva pamte. Beograd: Samizdat B92, 2002.
14. Longhurst, Robyn. „Tijelo”. *Kulturna geografija. Kritički rječnik ključnih pojmova*. Ur. David Atkinson, Peter Jackson, David Sibley i Neil Washbourne. Zagreb: Disput, 2008. 129-134.
15. Mitchell, Don. „Krajolik”. *Kulturna geografija. Kritički rječnik ključnih pojmova*. Ur. David Atkinson, Peter Jackson, David Sibley i Neil Washbourne. Zagreb: Disput, 2008. 81-90.
16. Nora, Pierre. „Između sjećanja i povijesti”. *Diskrepancija*. 8.12 (2007): 135-165.
17. -----, „Između pamćenja i historije. Problematika mjesta”. *Kultura pamćenja i historija*. Ur. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga, 2006. 21-44.
18. Šekaja, Laura. „Kultura, kulturni pejzaž, etničnost”. *Kultura, etničnost, identitet*. Priredila: Jadranka Čačić-Kumpes. Zagreb, Institut za migracije i narodnost, Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, 1999. 69-76.
19. -----, „Kultura kao objekt geografskog proučavanja”. *Društvena istraživanja* 35.3 (1998): 461-484.
20. Vučković Juroš, Tanja. „Kako nastaju kolektivna sjećanja: promišljanja o interakcionističkom modelu kolektivnih sjećanja”. *Revija za sociologiju* 40.1 (2010): 79-101.
21. Young, James E. „Tekstura sjećanja”. *Kultura pamćenja i historija*. Ur. Maja Brkljačić i Sandra Prlenda. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga, 2006. 197-216.
- Dodatna (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa):*
1. Bal, Mieke. „Introduction: Type of Memories”. *Acts of Memory: Cultural Recall in the Present*. Ur. Mieke Bal, Jonathan Crewe i Leo Spitzer. Hanover & London: University Press of New England, 1999. vii-xvii.
2. Bhabha, Homi K. *The Location of Culture*. London: Routledge, 1995.

3. Biti, Vladimir. *Strano tijelo pri/povijesti: etičko-politička granica identiteta*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 2000.
4. Claval, Paul. "Changing Conceptions of Heritage and Landscape". *Heritage, Memory and the Politics of Identity*. New Perspectives on the Cultural Landscape. Ur. Niamh Moore i Yvonne Whelan. Aldershot, UK & Burlington, VT: Ashgate, 2007. 85-93.
5. Cosgrove, Denis, and S. Daniels (ur). *The Iconography of Landscape: Essays on the Symbolic Representations, Designs and Use of Past Environments*. Cambridge: University of Cambridge, 1988.
6. Cresswell, Tim. „Moralne geografije“. *Kulturna geografija. Kritički rječnik ključnih pojmova*. Ur. David Atkinson, Peter Jackson, David Sibley i Neil Washbourne. Zagreb: Disput, 2008. 173-180.
7. Hall, Stuart. "Cultural Identity and Diaspora." *Identity: Community, Culture, Difference*. Ed. Jonathan Rutherford. London: Lawrence & Wishart, 1990: 222-37.
8. Harvey, David. „Space as a Key Word“. *Spaces of Neoliberalization: Towards a Theory of Uneven Geographical Development*. Ur. David Harvey. Wiesbaden: Franz Steiner Verlag, 2005. 93–115.
9. Hayden, Dolores. *The Power of Place: Urban Landscapes as Public History*. Cambridge: MIT Press, 1999.
10. King, Nicola. *Memory, Narrative, Identity: Remembering the Self*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2000.
11. Kondali, Ksenija. "Migration, Globalization, and Divided Identity in Kiran Desai's *The Inheritance of Loss*", *Umjetnost riječi* (2018): 101-116.
12. -----. "The Construction and Politics of Identity in Andrea Levy's *Small Island*". *Pismo: časopis za jezik i književnost*. Sarajevo: Bosansko filološko društvo, 2016: 163-179.
13. O'Keeffe, Tadhg. "Landscape and Memory: Historiography, Theory, Methodology". *Heritage, Memory and the Politics of Identity New Perspectives on the Cultural Landscape*. Ur. Niamh Moore i Yvonne Whelan. Aldershot, UK & Burlington, VT: Ashgate, 2007. 3-18.
14. Sharp, Joanne P. *Geographies of Postcolonialism. Spaces of Power and Representation*. London: Sage, 2009.
15. Soja, Edward. "Taking Space Personally". *The Spatial Turn. Interdisciplinary Perspectives*. Ur. Barney Warf i Santa Arias. London & New York: Routledge, 2009. 11-35.
16. Taylor, Charles. *Sources of the Self: Sources of the Modern Identity*. Harvard: Harvard UP, 1989.
17. Druga literatura po potrebi kao i relevantni časopisi, od kojih su mnogi dostupni putem Interneta, poput časopisa *History and Memory* i *Memory Studies*.

Nositelj predmeta/predavač: dr. Senadin Musabegović, redovni profesor

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 71 od 2

Šifra predmeta: KK 801		Naziv predmeta: Teorije umjetnosti	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima za cilj da uvede studente u probleme sistemske refleksije o fenomenu umjetničkog, postavi problem srodstva, sličnosti i razlika među različitim sferama umjetničke djelatnosti, ali i da historijski pokaže puteve kojim je prosla estetika i njenje svjevernsne „dekonstrukcije“ u savremenom dobu. Veoma važan cilj ovog kolegija da problem umjetnosti i estetskog inkorporira u kontekst pojma kulture i savremenog promišljanja njenih sastavnica i pretpostavki. Ako je umjetnost jedna vrsta prakse, unutar ovog predmeta treba ponuditi odgovor kakva je to praksa i koliko se razlikuju prakse unutar različitih vrsta umjetnosti. Pratit će se kanonska vrsta umjetnosti, ali će se insistirati na njenoj otvorenosti s obzirom na tehnološke inovacije, na integrativne i interelacijske kulturne procese.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	• Kratka historija različitih estetika • Mimezis kroz historiju / odnos reda i nereda u umjetnosti – od antike do manirizma • Odnosi među umjetnostima (intersemiotičko prevođenje: književnost i film; teatar i književnost – uloga tijela) • „Dekonstrukcija“ estetike i postmodernizam - Intertekstualnost i intermedijalnost / Kultura i subkultura Savremena tumačenja		
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija.		

	Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³⁴:	Dva seminarska rada i usmeni ispit.
Literatura³⁵:	Obavezna: 1 Grejam, Gordon: <i>Filozofija umetnosti</i>. Beograd: Clio, 2000. 2 Foht, Ivan: <i>Uvod u estetiku</i>. Sarajevo: Svjetlost, 1984. 3 Langer, Suzane: <i>Problemi umetnosti</i>. Niš: Gradina, 1990. 4 Eko, Umberto: <i>Kultura, informacija, komunikacija</i>. Beograd: Nolit, 1973. 5 Biemel, Walter: <i>Filozofske analize moderne umjetnosti</i>. Zagreb, 1980. 6 Surio, Etjen: <i>Odnosi među umjetnostima</i>. Sarajevo: Svjetlost, 1958. 7 <i>Estetička teorija danas: ideje Adornove estetičke teorije</i>: (zbornik); izbor Abdulah Šarčević. Sarajevo: „Veselin Masleša“, 1990. 8 Giro, Pjer: <i>Semiologija</i>. Beograd: Prosveta, 1983. 9 Fischer-Lichte, E.: <i>Estetika performativne umjetnosti</i>. Sarajevo: Šahnipašić, 2009. 10 Ingarden, Roman: <i>Ontologija umjetnosti</i>. Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada, 1991. 11 Ženet, Žene: <i>Umetničko delo: estetska relacija</i>. Novi Sad: Svetovi, 1998. 12 Sekulić, Nada: <i>O kraju antropologije: poststrukturalizam i savremena antropologija</i>. Beograd: Filozofski fakultet, 2007. 13 Petrović, Sreten: <i>Estetika i sociologija</i>. Beograd: Naučna

³⁴ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

³⁵ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	knjiga, 1990. Kompletna literatura početkom semestra.
--	--

Nositelj predmeta/predavač: dr. Almir Bašović, redovni profesor
Predavači: prof. dr. Muhamed Dželilović, prof. dr. Senadin Musabegović

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 73 od 2

Šifra predmeta: KK 809		Naziv predmeta: Književnost, teatar, film – teorijske osnove	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa teorijskim osnovama književnosti, teatra i filma, sa sličnostima i razlikama među ovim vrstama umjetnosti.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	- Porijeklo književnosti, teatra i filma. - Odnos prema vremenu i prostoru. - Tekst, metatekst, teksture i strukture u književnosti, teatru i filmu. - Jezik, odnosno izražajna sredstava u književnosti, teatru i filmu. - Elementarne čestice u književnosti, teatru i filmu. - Forme komunikacije u trokutu „autor – djelo – primalac“. - Teatar kao predočavanja dramskog književnog djela. - Specifičnosti filmskog scenarija kao predložka za film. - Adaptacije književnih djela u teatru i filmu.		
Ishodi učenja:	Znanje: Razumijevanje teorijskih osnova književnosti, teatra i filma. Vještine: Sposobnost upoređivanja književnosti, teatra i filma kao vrsta umjetnosti. Kompetencije: Samostalno istraživanje i vrednovanje teatarskih i filmskih adaptacija književnih djela.		

Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i seminari.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³⁶:	Aktivno sudjelovanje u diskusiji na satima seminara 20% Seminarski rad 30% Usmeni ispit 50%
Literatura³⁷:	Obavezna: Aristotel, <i>O pjesničkom umijeću</i>, Zagreb 1983, Lessing, G. E., <i>Laookon</i>, Beograd 1964, Souriau, Étienne, <i>Odnos među umetnostima: problemi uporedne estetike</i>, Sarajevo 1958, Senker, Boris, <i>Uvod u suvremenu teatrologiju I i II</i>, Zagreb 2010, Bahtin, Mihail, <i>Autor i junak u estetskoj aktivnosti</i>, Novi Sad 1991, Eisenstein, Sergej M., <i>Montaža atrakcije</i>, Beograd 1964, Turković, Hrvoje, <i>Teorija filma</i>, Zagreb 1994, Arnheim, Rudolf, <i>Film kao umetnost</i>, Beograd 1962, Hamburger, Käte, <i>Logika književnosti</i>, Beograd 1976, Stojanović, Dušan (ur.), <i>Teorija filma</i>, Beograd 1978, Lee, Lance, <i>A Poetics for Screenwriters</i>, Austin 2001, Pfister, Manfred, <i>Drama. Teorija i analiza</i>, Zagreb 1998, Dopunska: Turner, Viktor, <i>Od rituala do teatra</i>, Zagreb 1989. Kulenović, Tvrto, <i>Umetnost i komunikacija</i>, Sarajevo 1983, Imami, Petrit (prir.), <i>Filmski scenario u teoriji i praksi</i>, Beograd 1978. Weimann, Robert, <i>Author's Pen and Actor's Voice: Playing and Writing in Shakespeare's Theatre</i>, Cambridge 2000,

³⁶ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

³⁷ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Nositelj predmeta/predavač: dr. Sanja Šoštarić, redovna profesorica

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 75 od 2

Šifra predmeta: KK 808		Naziv predmeta: Književnost američkog postmodernizma: tematske i formalne odrednice	
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		Nema	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Osnovni cilj predmeta je upoznati studente s reprezentativnim proznim djelima sjevernoameričkih autora J. Bartha, R. Coovera i D. Barthelmea kao značajnim primjerima metafizijskog narativnog pristupa unutar književnosti tzv. 'eksperimentalnog' postmodernizma 1960-ih i 1970-ih godina. Uvršteni romani i kratke priče navedenih autora ilustriraju raznolikost tema i raznovrsne mogućnosti preplitanja forme i sadržaja koje obuhvata pojam metafizike.	
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)		U uvodnom predavanju se daje opći pregled osnovnih odlika američkog književnog postmodernizma, bliže se određuje pojam metafizike, te se opus Bartha, Coovera i Barthelmea pozicionira unutar književnosti američkog postmodernizma. Nakon ovih uvodnih razmatranja se detaljno analiziraju različiti aspekti, dometi i rezultati metafizijskog postupka u Barthovom romanu <i>The Sot-Weed Factor</i> (Trgovac duhanom) i njegovoj zbirci kratkih priča <i>Chimera</i> (Kimera). Višeslojnost metafizijske dimenzije u višepomenutom Barthovom romanu se proučava u odnosu na tri ključna aspekta, odnosno ovaj roman se iščitava kao historijska metafizika koja relativizira zvaničnu historiografiju, zatim kao metafizika koja podrija rasne, rodne i nacionalne stereotipe i najzad kao metafizika putem koje se autor poigrava tradicionalnim pojmom subjekta i čvrstog identiteta. U <i>Kimeri</i> se metafizika analizira u kontekstu Barthove revizije narativnih konvencija istočnjačke bajke odnosno starogrčkog epa, pri	

	čemu je u fokusu analize neodvojivost Barthove dekonstrukcije tradicionalnih narativnih pristupa od dekonstrukcije i/ili relativiziranja patrijarhalnog kulturološko-ideološkog obrasca, tj. neodvojivost forme i sadržaja, teksta i konteksta. U drugom dijelu kolegija težište je na metafikcijskom pristupu u Cooverovim romanima <i>The Origin of the Brunists</i> (<i>Porijeklo brunista</i>) i <i>The Public Burning</i> (<i>Javno spaljivanje</i>). Navedeni romani se proučavaju kao Cooverova kritika i relativiziranje tzv. metanaracija koje osiguravaju homogenost unutar određene zajednice ali i potenciraju isključivost i nasilnost prema svima koji nisu spremni metanaraciju prihvatiti kao apsolutnu istinu. Tako <i>Porijeklo brunista</i> predstavlja studiju religije kao metanaracije sa svim posljedicama koje podrazumijeva religijsko konstruiranje identiteta i historije, dok <i>Javno spaljivanje</i> spada u red političke metafikcije, gdje se analiza naročito fokusira na stvaranje konsenzusa kroz retoriku državnih institucija i medija, odnosno na konstruiranje kolektivnog identiteta kroz njegovanje nacionalnog mita koji poprima osobine (kvazi)religijskog metanarativa. Djelo D. Barthelmea se analizira kroz međudnos narativnih inovacija i književno-kritičkog i društvenog komentara. Studenti aktivno sudjeluju u radu – čitaju i analiziraju odabrane tekstove iz primarne i sekundarne literature te postupno samostalno ili grupno kritički interpretiraju, usmeno unutar diskusija i pismeno u obliku eseja, ključne aspekte metafikcijskog postupka u navedenim djelima.
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusij</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene³⁸:	Obavezno je redovno pohađanje nastave i aktivno učešće u diskusijama u okviru seminara (40% ukupne ocjene); jedna do dvije prezentacije, ovisno o broju kandidata (30%); dva eseja (po 30%). Prvi esej se predaje najkasnije u 7. sedmici, drugi esej se predaje najkasnije u 15. sedmici.
Literatura³⁹:	Obavezna: John Barth, <i>The Sot-Weed Factor/Trgovac duhanom</i> (1960) John Barth, <i>Chimera/Kimera</i> (1972) Robert Coover, <i>The Origin of the Brunists/Porijeklo Brunista</i> (1966) Robert Coover, <i>Pricksongs and Descants</i> (1970) Robert Coover, <i>The Public Burning/Javno spaljivanje</i> (1977) Donald Barthelme, <i>Sixty Stories/Šezdeset priča</i> (1981) Dopunska: John Barth, <i>The Friday Book: Essays and Other Nonfiction</i>. (Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1984). Brian Evenson, <i>Understanding Robert Coover</i>, Columbia: Columbia SC: University of South Carolina Press, 2003). Charles Harris, <i>Passionate Virtuosity: The Fiction of John Barth</i>, (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 1983). Linda Hutcheon, <i>A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction</i>, (New York and London: Routledge, 1988). Paul Maltby, <i>Dissident Postmodernists: Barthelme, Coover, Pynchon</i>, (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1991). Larry Mc Caffery, <i>The Metafictional Muse: The Works of Robert Coover, Donald Barthelme and William Gass</i>, (Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press, 1982). Bran Nicol, <i>The Cambridge Introduction to Postmodern Fiction</i>, Cambridge: Cambridge University Press, 2009).

³⁸ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

³⁹ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Nositeljica predmeta/predavačica: dr. Adisa Bašić, docentica

  UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 78 od 2

Šifra predmeta: KK 811	Naziv predmeta: Komika i eros u poeziji		
Ciklus: III	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 8
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznavanje studentica i studenata sa poezijom koja tematizira ljubav, ali je ne predstavlja kao uzvišenu i nedostižnu, nego kao ostvarivu, tjelesnu i radosnu. Komika često u poeziji (a i književnosti općenito) služi kao strategija prevazilaženja opscenosti, opresije i tabua koji su inače vezani za sferu seksualnosti. Postoji veliki i značajan korpus svjetske poezije koja miri transcendentni aspekt ljubavi s tijelom u kojem se ta ljubav dešava i takva književnost erotsku ljubav afirmiše kao egzistencijalno važnu. To su pjesme koje o erotskoj ljubavi govore afirmativno, posredstvom različitih vidova komike – od raskalašenog i ritualnog smijeha do sofisticiranog intelektualnog humora. Komičke erotske pjesme čine važan dio lirske tradicije, ali u književnom kanonu obično ne zauzimaju adekvatno mjesto, iako se odlikuju značajnom književnohistorijskom i estetskom vrijednošću. Historija književnosti i književna kritika nerijetko potcjenjivački gledaju i na komičku i na erotsku književnost a spoj komike i erosa je rijetko tema akademskog interesa. Cilj ovog predmeta je ukloniti stigmu sa erotskog te pokazati kako komika itekako ima svoje mjesto u poeziji. Teorijsku osnovu predmeta čine radovi Bahtina, Proppa,		

	Schopenhauera, Bergsona i Freuda te različita filozofska i sociološka promišljanja ljubavi (radovi De Rougemonta, Luhmanna i Badioua). Korpus pjesama je širok i raznolik a prilagođavaće se i interesima studenata: on obuhvata tematski slične ali stilski i književnohistorijski veoma raznolike tekstove od usmene lirike, preko renesanse, do savremene autorske poezije.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	• Komika, smijeh, humor: razlikovanje termina • Teorije smijeha (teorije superiornosti, teorije inkongruencije, teorije olakšanja) • Kratki historijat komičke erotske književnosti (Indija, Kina, Japan, islamski svijet, Evropa) • Tri značajna promišljanja ljubavi: De Rougemont, Luhmann, Badiou • Potraga za poezijom o ostvarenoj ljubavi koja vodi u život • Razlike i sličnosti u obradi teme između usmene i autorske poezije • Tijelo i polni organi, hrana i piće, priroda, (pseudo)vjerski motivi, kršenje društvenih i književnih konvencija, brak i preljuba
Ishodi učenja:	Znanje: Sticanje punih kompetencija iz oblasti tematskog sadržaja predmeta studija. Vještine: Potpuno ovladavanje metodama znanstvenog istraživanja. Kompetencije: Cjelovite kompetencije u oblasti književnonaučnih istraživanja i sticanja sposobnosti za samostalan istraživački rad.
Cilj održivog razvoja (SDG):	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija.
Metode izvođenja nastave:	U skladu sa specifičnostima sadržaja koji će biti obuhvaćen na pojedinačnim predavanjima i seminarima, nastava će se u okviru ovog kolegija realizirati kroz <i>frontalni, grupni, individualni i individualizirani oblik rada, interaktivni i kombinovani</i> pri čemu će biti korištene sljedeće metode nastavnog rada: verbalno-tekstualne (<i>analiza teksta, usmeno izlaganje, diskusija</i>), te praktični rad, odnosno izrada seminarskog rada.

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene⁴⁰:	Redovno pohađanje nastave, učešće u raspravama, kontinuirani rad na tekstovima tokom semestra, prezentacija (40%) Seminarski rad (60%)
Literatura⁴¹:	Obavezna: Badju, Alen (2012): <i>Pohvala ljubavi</i>. Novi Sad: Adresa. Bahtin, Mihail (1978): <i>Stvaralaštvo Fransoa Rablea i narodna kultura srednjeg veka i renesanse</i>. Beograd: Nolit. Bašić, Adisa (2021): <i>Erosova manufaktura: komički pristup erotskoj ljubavi u južnoslavenskoj lirici</i>. Sarajevo: Filozofski fakultet. Bergson, Henri (1987): <i>Smijeh: o značenju komičnog</i>. Zagreb: Znanje. De Ružmon, Deni (2011): <i>Ljubav i Zapad</i>. Beograd: Službeni glasnik. Luman, Niklas (2010): <i>Ljubav kao strast: prilog kodiranju intimnosti</i>. Novi Sad: IK Zorana Stojanovića. Perišić, Igor (2012): <i>Uvod u teorije smeha</i>. Beograd: Službeni glasnik. Platon (2002 a): <i>Gozba ili o ljubavi</i>. Beograd: Dereta. Prop, Vladimir (1984): <i>Problemi komike i smeha</i>. Novi Sad: Dnevnik, Književna zajednica Novog Sada. Vasiljević, Lidija (2014): „Feminističke kritike pitanja braka, porodice i roditeljstva.“ U Zaharijević, Adriana (ur) (2014): <i>Neko je rekao feminizam</i>. Sarajevo: Heinrich Boell Stiftung/ SOC/ Fondacija CURE, 118-143. Izbor iz poezije pjesnika/pjesnikinja koji temi ljubavi pristupaju na komički način Dopunska: Ajdačić, Dejan (2000): <i>Erotsko u folkloru Slovena</i>. Beograd: Stubovi kulture. Krnjević, Hatidža (1986): <i>Lirski istočnici: iz istorije i poetike narodne</i>

⁴⁰ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

⁴¹ Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<i>poezije</i>. Beograd/Priština: BIGZ/Jedinstvo. Matešić, Marina i Svetlana Slapšak: „Ženska usmena književnost: zaboravljena subverzija nacionalnog identiteta“ U: Matešić, Marina i Svetlana Slapšak (2017): <i>Rod i Balkan</i>. Zagreb: Durieux, 269-272. Petrović, Svetozar (2008): „Umeci petrarkističke lirike u komedijama Marina Držića.“ U: Batušić, Nikola (ur.)(2008): <i>Putovima kanonizacije: Zbornik radova o Marinu Držiću</i>. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 342-351.
--	---

16. Biografije nastavnika na doktorskom studiju Književnost i kultura

Dr. Muhamed Dželilović, redovni profesor na Odsjeku za komparativnu književnost i bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Sarajevu i redovni profesor na Odsjecima za Glumu, Dramaturgiju i Produkciju na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu. Osnovno područje zanimanja je historija svjetske književnosti, ali predaje i predmete iz oblasti historije teatra i drame, teatrologije i knjiženo- umjetničke kritike. Do sada je bio više puta član uređivačkih savjeta u različitim izdavačkim kućama, urednik književnog časopisa »Život«, dramaturg, a zatim i direktor Drame u NP Sarajevo, član Umjetničkih savjeta većeg broja teataru i teatarskih festivala u BiH i regionu, član Međunarodne asocijacije teatarskih kritičara i teatrologa. Za doprinos u radu na dramskim umjetnostima je do sada dva puta nagrađivan. Objavio je više desetina naučnih radova iz navedenih oblasti u našim i inozemnim časopisima. Radovi su mu prevedeni na francuski, engleski, italijanski i makedonski jezik. Do sada je priredio desetak izdanja velikih starijih klasičnih evropskih književnih djela od *Epa o Gilgamešu* i Homerovih epova, preko starogrčkih tragedija i Vergilija, do Danteove *Komedije* i Shakespeareovih drama. Autor je dvije antologije našeg dramskog stvaralaštva kao i monografija *Dante u slavenskoj književnoj kritici*, Svjetlost, Sarajevo, 1991, *Kalhasovo proročanstvo*, Sarajevo, Connectum, 2006, *Slaveni o Danteu*, Sarajevo, Connectum, 2008. Član je PEN centra Bosne i Hercegovine od 2009. godine.

Dr. Edin Pobrić, redovni profesor na Odsjeku za komparativnu književnost i bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Na Odsjecima za glumu i produkciju Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu predaje Teoriju umjetnosti. Područje stručnog i naučnog interesovanja etablira se kroz savremene književne teorije, teorije kulture, historiju književnosti/komparativistiku, poetiku romana i teorije umjetnosti. Učestvovao na naučnim skupovima, autor nekolicine predgovora/pogovora, objavio niz tekstova u časopisima (*Odjek, Život, Izraz, Polja, Radovi itd.*). Priredio zbornik radova sa naučnog skupa, *Tvrtko Kulenović: Ja umjetnost – djelo.*(2020). Autor je četiri knjige: *Vrijeme u romanu: od realizma do postmoderne*. Sarajevo: BH Most, 2006., *Univerzum simpatije: od slučaja do nužnosti*: Sarajevo: Connectum, 2010, *Priča i ideologija : semiotika književnosti*, Sarajevo, 2016. i *Roman i manirizmi moderne : znak i znanje*, Sarajevo, 2018. Priredio zbornik radova o Tvrtku Kulenoviću

Dr. Enver Kazaz (1962.), redovni profesor na Odsjeku za književnosti naroda Bosne i Hercegovine. Bio je član redakcije nekoliko književnih časopisa: *Književne revije, Lica* i *Sarajevskih svesaka*, a pokretač je i glavni urednik časopisa *Lica* od 1996. do 1999. Radio je i kao glavni urednik u sarajevsko-zagrebačkoj izdavačkoj kući *Zoro*. Književnoznanstvene radove objavljivao je u mnogim časopisima i publikacijama u BiH i inostranstvu. Učestvovao je radu niza međunarodnih znanstvenih skupova. Objavio je slijedeće knjige: *Traži se*, zbirka poezije,

Sarajevo, 1996; *Musa Ćazim Ćatić – književno naslijeđe i duh moderne*, Tešanj, 1997., *Morfologija palimpsesta*, Tešanj, 1999., *Antologija bosanskohercegovačke pripovijetke XX vijeka* (koautorstvo sa Ivanom Lovrenovićem i Nikolom Kovačem), Sarajevo, 1999; *Bošnjački roman XX vijeka*, Sarajevo-Zagreb, 2004.; *Neprijatelj ili susjed u kući*, Sarajevo, 2008.; *Rat i priče iz cijelog svijeta*, Zagreb, 2010., (Antologija bosanskohercegovačke suvremene pripovijetke, koautorstvo sa Ivanom Lovrenovićem), *Unutarnji prijevodi*, Zagreb-Podgorica, 2011. (Antologija postjugoslovenske književnosti, koautorstvo sa Davorom Beganovićem), *Subverzivne poetike. Tranzicija, kultura ideologija.*, Zagreb-Sarajevo, 2012.

Književnohistorijske studije i eseji prevedeni su mu na nekoliko jezika: engleski, njemački, poljski, mađarski i bugarski i uvršteni u više međunarodnih naučnih zbornika. Uvršten je u *Antologiju bošnjačkog esejaja* koju je za izdavačku kuću *Alef* priredio Alija Isaković. Bio je gostujući profesor na Institutu za zapadnu i južnu slavistiku Univerziteta u Varšavi.

Dr. Andrea Lešić-Thomas, vanredna profesorica na Odsjeku za komparativnu književnost i bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Sarajevu, a nekada predavač na Odsjeku za modernu filologiju na Queen Mary, University of London. Predaje predmete iz književne teorije, i bavi se istraživanjima iz oblasti komparativistike, književne teorije i kulturalnih studija. Objavljivala radove i prikaze u naučnim časopisima kao što su *The Modern Language Review*, *International Journal of the Humanities*, *Paragraph*, *Interpretations*, *Sarajevske sveske* i *Novi Izraz*. Autorica knjige *Bahtin, Bart, strukturalizam: književnost kao spoznaja i mogućnost slobode* (Beograd: Službeni glasnik, 2011).

Dr. Nina Alihodžić-Hadžialić, vanredna profesorica na Odsjeku za komparativnu književnost i bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Stručno i naučno interesiranje kreće se u pravcu savremene književne teorije, postmodernističke proze, postkolonijalnog romana i kulturalnih studija. Objavljivala naučne i književnokritičke priloge u različitim časopisima. Na Odsjeku za dramaturgiju i na Odsjeku za produkciju i menadžment u oblasti scenskih umjetnosti Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu predaje Opću povijest književnosti. Autorica knjige: *Postmoderni roman i metafikcija*, Rabic, Sarajevo, 2008.

Dr. Asja Mandić, vanredna profesorica na Katedri za historiju umjetnosti, Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu na oblasti Moderna i savremena umjetnost. Osnovno područje njena naučnog interesovanja su naučno-istraživačke aktivnosti iz oblasti savremene umjetnosti, muzejske teorije i prakse, te kustoske aktivnosti i likovna kritika. Naučne radove objavljivala je u domaćim i internacionalnim časopisima i katalogima, priredila je sedam monografija i kataloga sa autorskim učešćem i autor je dvadesetak izložbi, kod nas i u svijetu. Dobitnik je Fulbrightove stipendije za ak. 2006/2006 godinu tokom koje je boravila na Tufts University gdje je održala dva predavanja.

Dr. Senadin Musabegović, redovni profesor na Katedri za historiju umjetnosti na Odsjeku za historiju. Područja njegovog naučnog istraživanja su problem reprezentacije tijela, kroz vizuelnu umjetnost, u totalitarizmu i nacionalizmu; sociologija kulture i umjetnosti i teorija umjetnosti. Objavio je teorijske radove u domaćim časopisima, kao i međunarodnim časopisima i antologijama, a kao gostujući profesor držao je predavanja na evropskim univerzitetima

(Cambridge University, University of Sussex, IUC: Inter-University Center Dubrovnik; European University Institute, Firenze) i američkim univerzitetima (MIT: Massachusetts Institute of Technology, Wittenberg University). Objavio je tri knjige poezije: *Udarci tijela*, *Odrastanje domovine* i *Rajska lopata*. Za knjigu *Odrastanje domovine* dobiva dvije nagrade u Bosni i Hercegovini: nagradu Društva pisaca Bosne i Hercegovine za najbolju knjigu i nagradu "Planjax" za najbolju knjigu pjesama. Studija o političkoj ikonografiji i totalitarnoj estetici *Rat-konstitucija totalitarnog tijela* je nagrađena na XXI Sajamu knjige u Sarajevu kao najbolja knjiga eseja.

Dr. Vahidin Preljević (Brčko, 1975.), redovni profesor na Odsjeku za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Suosnivač i član rukovodstva Bosanskog filološkog društva, Filozofskog društva Theoria i Udruženja germanista jugoistočne Evrope. Višestruki stipendista DAAD-a i Austrijskog ministarstva znanosti. Zajedno s kolegom V. Smailagićem pokretač međunarodnog doktorskog studija *Njemački jezik i njemačka književnost u kontekstu medijske kulture*. Autor je preko 50 rasprava, članaka, eseja, prikaza, prijevoda i udžbenika. Autor knjige *Estetika fragmenta*. Zagreb 2007., te priređivač više zbornika radova objavljenih na njemačkom govornom području.

Dr. Sanja Šoštarić, redovna profesorica na Odsjeku za anglistiku Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Osnovno područje njenog nastavnog i znanstvenog zanimanja je engleska (srednjovjekovna engleska književnost) i američka književnost (književnost američkog postmodernizma) te kulturološke studije. Doktorirala je na Ruprecht-Karl univerzitetu u Heidelbergu na temu *Coleridge i Emerson: A Complex Affinity (Coleridge i Emerson: kompleksna sličnost)*. Autorica je članaka iz oblasti američke književnosti, objavljenih u časopisu 'Izraz', odnosno u zbornicima radova s naučnih konferencija i autorica je knjige-univerzitetskog udžbenika *Engleska književnost do 1500*.

Dr. Nenad Veličković, redovni profesor na Odsjeku za književnosti naroda Bosne i Hercegovine Filozofskog fakulteta u Sarajevu, rođen je 2. maja 1962. u Sarajevu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu, Odsjek Jugoslovenska književnost i srpskohrvatski jezik, 1986. godine, s ocjenom *deset*. Magistrirao je s tezom *Politički teatar Dušana Kovačevića* u maju 2006. godine. Od 1999. do 2007, bio je vlasnik Književne radionice *Omnibus*, za koju je uredio preko 20 knjiga domaćih i stranih autora. Bio je pokretač i urednik više listova i časopisa (*Vizija, Omnibus, Alčak, FAN, Književni žurnal*). Objavio je veliki broj priča, drama i eseja, kao i nekoliko romana, koji su doživjeli više izdanja i prevoda na talijanski, njemački, mađarski, makedonski, bugarski, engleski, poljski i slovenački jezik. Učestvovao je na brojnim književnim skupovima kod nas i u svijetu. Kao pisac i predavač po pozivu gostovao je u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novom Sadu, Užicu, Skoplju, Ohridu, Beču, Berlinu, Hajdelbergu, Halleu, Lajpcigu, Gdanjsku, Vroclavu, Trstu, Solunu, Istanbulu, Plovdivu i nekim drugim univerzitetskim centrima. Književnoteorijske i književnokritičke tekstove objavljivao je u mnogim časopisima (*Putevi, Književna revija, Godišnjak Instituta za književnost, Dani, Izraz, Polja, Reč*). Doktorirao je na Univerzitetu u Sarajevu, s tezom: *Ideološka instrumentalizacija književnosti na primjerima čitanki od 5. razreda osnovne do 4. razreda srednje škole u Bosni i*

Hercegovini. Fabrika knjiga objavila je knjige: 2010. *Dijagnoza - patriotizam*, i 2012. *Školokrečina, nacionalizam u bosanskim, hrvatskim i srpskim čitankama*.

Dr. Ksenija Kondali je redovna profesorica na Odsjeku za anglistiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu gdje predaje predmete iz područja savremenih književnih teorija, američke kulture, civilizacije i književnosti, kao i iz drugih predmeta u okviru anglofonih književnosti. Doktorat je stekla na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a od 2014. godine vrši i dužnost prodekanese za naučnoistraživački rad i međunarodnu akademsku saradnju. Učestvovala je u nekoliko domaćih i međunarodnih projekata kao nositeljica projekta i član projektnog tima te izlagala na preko dvadeset konferencija i drugih akademskih skupova. Objavila je jednu knjigu i niz radova o britanskoj, američkoj i postkolonijalnoj književnosti i kulturi, a njeni istraživački interesi uključuju i studije pamćenja i specijalnosti. U okviru programa mobilnosti Erasmus i Erasmus+ gostovala je na više stranih univerziteta u Europskoj uniji. Pozvana je članica nekoliko uredničkih redakcija, kao i recenzentica za domaće i strane časopise.

Dr. Almir Bašović redovni profesor na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, gdje predaje na Odsjeku za komparativnu književnost i bibliotekarstvo. Objavio je knjige *Čehov i prostor* i *Maske dramskog subjekta*. Sudjelovao je na tridesetak međunarodnih simpozijuma i kongresa, objavio je četrdesetak stručnih članaka i teorijskih eseja. Zajedno sa Savom Anđelkovićem priredio je zbornik *Drama i vrijeme*, a sa Ajlom Demiragić i Marinom Katnić-Bakaršić priredio je zbornik *Život, narativ, sjećanje: prof. dr. Nirman Moranjak-Bamburać*. Radio je kao dramaturg na više predstava u Narodnom pozorištu u Sarajevu. Autor je drama *Priviđenja iz srebrenog vijeka* i *RE: Pinocchio*, mikrodrame *Druga Evropa* i dramskog monologa *Lica*. U Parizu je objavljena knjiga njegovih drama na francuskom jeziku, a drame su mu prevedene i na albanski, makedonski, češki, njemački te italijanski jezik. Na Festivalu bh drame u Zenici, 2004. godine, drama *Priviđenja iz srebrenog vijeka* dobila je nagradu za najbolji dramski tekst, a u izboru Evropske teatarske konvencije (ETC) uvrštena je među 120 najboljih suvremenih evropskih komada. Član je Društva pisaca BiH, uređuje književni časopis *Život*.

Dr. Mario Hibert, kao vanredni profesor predaje na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo, od 2006. godine. Doktorirao je informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a magistrirao ljudska prava i demokratiju u Centru za interdisciplinarnu postdiplomske studije Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Bologni. Istražuje problematiku kritičkog bibliotekarstva, umreženog društva, digitalne kulture, informacijske politike i etike. Objavio je preko dvadeset radova na bosanskom i engleskom jeziku. Sudjelovao je u nizu stručnih skupova, konferencija, a kao gostujući predavač, u okviru Sunbeam Erasmus programa, boravio je na Sveučilištu u Zadru i izvodio predavanja na Odsjeku za informacijske znanosti. Trenutno obavlja i dužnost šefa Odsjeka za komparativnu književnost i bibliotekarstvo.

Dr. Ajla Demiragić radi kao vanredna profesorica na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Na Odsjeku za komparativnu književnost i bibliotekarstvo izvodi nastavu iz predmeta Uvod u znanost o književnosti, Uvod u naratologiju i Feminističke književne teorije. Pored

angažmana na Odsjeku za komparativnu knjiženost i bibliotekarstvo, bila je angažirana i kao suradnica na Interdisciplinarnim postdiplomskim rodnim studijama Univerziteta u Sarajevu. Doktorirala je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, sa temom „Prikaz rata u tekstovima bosanskohercegovačkih spisateljica: *žensko ratno pismo* 1992.–1995.“ Objavila je preko dvadeset radova na b/h/s i engleskom jeziku. Sudjelovala je u nizu stručnih skupova, konferencija. Istraživački interes usmjeren joj je na feminističke teorije, teorije pripovijedanja, književno-teorijska istraživanja ratne književnosti.

Dr. Adisa Bašić (1979), docentica na Odsjeku za komparativnu književnost predaje poeziju i kreativno pisanje. Objavila je pet zbirki pjesama (*Havine rečenice*, *Trauma market*, *Promotivni spot za moju domovinu*, *Motel neznanih junaka*, *Košćela*) i jednu knjigu priča (*A ti zaključaj*). Njena poezija uvrštena je u brojne antologije i panorame novijeg bosanskohercegovačkog i evropskog pjesništva. Na univerzitetu u Grazu doktorirala je sa temom „Komički pristup erotskoj ljubavi u izabranoj južnoslavenskoj lirici“ i dobila nagradu „Ingeborg Ohnheiser“ za najbolju slavističku disertaciju u Austriji. Prerađena disertacija je u izdanju Filozofskog fakulteta u Sarajevu objavljena krajem 2021. godine pod naslovom *Erosova manufaktura*.

Dr. Fahrudin Kujundžić, docent. Rođen 1986. godine u Zvorniku. Završio I, II i III ciklus studija na Odsjeku za komparativnu književnost i informacijske nauke na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i stekao titulu doktora književnih nauka/znanosti – komparativna književnost. Od 2014. godine radio kao asistent, a od 2023. godine u zvanju docenta. Objavljivao književne, stručne i naučne radove. U pripremi naučna knjiga na osnovu doktorske disertacije. Radi na predmetima iz historije književnosti, te poetike drame i proze.

Prilozi
DS1

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice	
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	
Nositelj/Nositelji studija	
Naziv studija	
Broj indeksa doktoranta/doktorantice	
Datum i mjesto rođenja	
Adresa	
Kontakt telefon	
E-pošta	

1. NASLOV PREDLOŽENE TEME	
1.1. Bosanski/hrvatski/srpski	
1.2. Engleski	
1.3. Naučno polje	

2. OBRAZLOŽENJE TEME	
3.1. Sažetak na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	
3.2. Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	
3.3. Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	

3.4. Naučna i praktična relevantnost teme istraživanja
(preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

■

3.5. Očekivani naučni doprinos predloženog istraživanja
(preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

■

SAGLASNOST AKADEMSKOG SAVJETNIKA

Izjavljujem da sam saglasan sa temom koja se prijavljuje.

Potpis

(ime i prezime supervizora/mentora)

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad sa istovjetnom temom ni na jednom drugom univerzitetu.

Potpis

(ime i prezime doktoranta/doktorantice)

U Sarajevu, dd/mm/gggg

DS2

PRIJAVA PROJEKTA DOKTORSKE DISERTACIJE

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice	
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	■
Nositelj/Nositelji studija	■
Naziv studija	■
Kontakt telefon	■

E-pošta	
Prilog uz obrazac	Biografija/CV kandidata

3. RADNI NASLOV TEZE	
3.1. Bosanski/hrvatski/srpski	
3.2. Engleski	
3.3. Područje/polje	

4. PREDLOŽENI MENTOR/MENTORI		
2.1. Mentor/i		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta
<i>Ako mentor nije zaposlenik Univerziteta u Sarajevu doktorantu se obavezno dodjeljuje komentor sa organizacione jedinice Univerziteta koja provodi doktorski studij.</i>		
2.2. Komentor		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta

5. OBRAZLOŽENJE PROJEKTA
3.6. Sažetak na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku (maksimalno 1000 znakova)
3.7. Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova)

[Redacted]			
3.8. Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja			
[Redacted]			
3.9. Predmet, ciljevi i hipoteze istraživanja			
[Redacted]			
3.10. Uži istraživački domen			
[Redacted]			
3.11. Metodološki pristup i plan istraživanja			
[Redacted]			
3.12. Očekivani rezultati i naučni doprinos			
[Redacted]			
3.13. Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)			
[Redacted]			
3.14. Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja			
[Redacted]			
3.15. Predloženi izvori finansiranja istraživanja			
Vrsta finansiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno finansiranje	[Redacted]	[Redacted]	
Međunarodno finansiranje	[Redacted]	[Redacted]	
Ostale vrste projekata	[Redacted]	[Redacted]	
Samostalno finansiranje			
3.16. Sjednica Etičkog komiteta na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (po potrebi)			
[Redacted]			

SAGLASNOST PREDLOŽENOG MENTORA/POTPIS DOKTORANTA	
Izjavljujem da sam saglasan sa projektom koji se prijavljuje.	
Potpis (ime i prezime mentora ili više njih)	Potpis (ime i prezime komentora)
Potpis (ime i prezime doktoranta)	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	

DS3.1

ZAHTJEV ZA PROMJENU MENTORA

Opći podaci		
Naziv doktorskog studija		
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice		
Broj indeksa doktoranta/doktorantice		
E-pošta		
Naslov teme	BOS/HRV/SRP	
	Engleski	

1. OBRAZLOŽENJE ZAHTJEVA ZA PROMJENU MENTORA

2. PODACI O MENTORU/MENTORIMA	
3.1. Mentor/i	
Titula, ime i prezime	Institucija, država

3.2. Komentor	
Titula, ime i prezime	Institucija, država
3. NOVI MENTOR/MENTORI	
4.1. Mentor/i	
Titula, ime i prezime	Institucija, država
4.2. Komentor	
Titula, ime i prezime	Institucija, država

OČITOVANJE VODITELJA STUDIJA O ZAHTJEVU

Mjesto, datum i potpis	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	Potpis (ime i prezime doktoranta)
	Potpis (ime i prezime voditelja studija)
	Potpis (ime i prezime novog mentora)

ZAHTEJEV ZA PROMJENU TEME I MENTORA

Opći podaci		
Naziv doktorskog studija		
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice		
Broj indeksa doktoranta/doktorantice		
E-pošta		
Naslov teme	BOS/HRV/SRP	
	Engleski	

4. NOVI NASLOV TEME (Uz ovaj obrazac potrebno je priložiti i novi Obrazac 1 - Prijava teme doktorske disertacije)		
1.1. Naslov teme	BOS/HRV/SRP	
	Engleski	

5. OBRAZLOŽENJE ZAHTEJEVA ZA PROMJENU TEME I MENTORA		

6. PODACI O MENTORU/MENTORIMA		
3.2. Mentor/i		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	
3.2. Komentor		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	
7. NOVI MENTOR/MENTORI		
4.3. Mentor/i		

Titula, ime i prezime	Institucija, država
4.4. Komentor	
Titula, ime i prezime	Institucija, država

OČITOVANJE VODITELJA STUDIJA O ZAHTJEVU

Mjesto, datum i potpis	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	Potpis (ime i prezime doktoranta)
	Potpis (ime i prezime voditelja studija)
	Potpis (ime i prezime novog mentora)

DS4

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ DOKTORANTA

NAZIV DOKTORSKOG STUDIJA

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice	
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	
Nositelj/Nositelji studija	
Naziv studija	
Kontakt telefon	
E-pošta	

8. MENTOR/MENTORI	
1.1. Mentor/i	
Titula, ime i prezime	Institucija, država
1.2. Komentor	
Titula, ime i prezime	Institucija, država

9. NAPREDOVANJE NA STUDIJU	
2.1 Razdoblje za koje se podnosi izvještaj	
2.2 Da li je izrađen plan rada, te da li ostvarujete napredak prema tom planu? (Označiti polje.)	
Izrađen plan rada	☐ da ☐ ne
Ostvaren napredak prema planu rada	☐ da ☐ ne
2.3 Ako ste označili „ne“ u prethodnom pitanju, obrazložite zašto i predložite kako da se to poboljša.	
2.4 Ukratko opišite napredak od posljednjeg izvještaja	
2.5. Ukratko opišite plan rada za naredni period	
2.6. Navedite eventualne probleme i poteškoće koji utiču ili bi mogli uticati na tok vašeg studija	

2.7. Navedite učešće u naučnim i stručnim projektima u protekloj akademskoj godini (koordinator projekta, period implementacije, te naziv i vrsta projekta)
2.8. Navedite stručna usavršavanja u inostranstvu u protekloj akademskoj godini (država, institucija, period i vrsta/naziv usavršavanja)
2.9. Navedite učešće na naučnim i stručnim skupovima u protekloj akademskoj godini (institucija, period, naziv skupa i vrsta predstavljenog rada)
2.10. Navedite objavljene naučne radove u protekloj akademskoj godini (autori, naslov i mjesto objave rada)

3. EVALUACIJA MENTORA STUDIJSKOG PROGRAMA					
3.1. Molimo vas da na ljestvici od 1 do 5 ocijenite: (1 - nedovoljan, 2 - dovoljan, 3 - dobar, 4 - vrlo dobar, 5 - odličan)					
Jasno postavljanje istraživačkih ciljeva i očekivanja od doktranta	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5
Pomoć u planiranju godišnjih istraživačkih aktivnosti i stručnog usavršavanja	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5
Učestalost/redovnost mentorskog rada sa doktorantom	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5
Podrška i pomoć pri objavljivanju naučnih radova	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5
Sveukupan mentorov odnos prema doktorantu	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5
3.2. Na ljestvici od 1 do 5, ocijenite koliko ste zadovoljni kvalitetom doktorskog studija koji pohađate					
☐ 1 - nedovoljan ☐ 2 - dovoljan ☐ 3 - dobar ☐ 4 - vrlo dobar ☐ 5 - odličan					
3.3. Ako ste u prethodnom pitanju odabrali 1 ili 2, obrazložite zašto i predložite kako da se to poboljša.					

Mjesto, datum i potpis	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	Potpis (ime i prezime doktoranta)

DS5

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ MENTORA

NAZIV DOKTORSKOG STUDIJA

10. MENTOR/MENTORI	
1.1. Mentor/i	
Titula, ime i prezime	Institucija, država
1.2. Komentor	
Titula, ime i prezime	Institucija, država
1.3. Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	
1.4. broj indeksa doktoranta/doktorantice	
1.5. Akademski godina za koju se podnosi izvještaj	

11. NAPREDOVANJE NA STUDIJU	
2.1. Da li je izrađen plan rada, te ostvaruje li doktorant napredak prema tom planu? (molimo označiti polje)	
Izradio plan rada	☐ da ☐ ne
Ostvario napredak prema planu rada	☐ da ☐ ne

2.2. Ako ste označili „ne“ u prethodnom pitanju, obrazložite zašto i predložite kako da se to poboljša.

2.3. Na ljestvici od 1 do 5, ocijenite kvalitet napretka doktorantovog istraživačkog rada.
(od posljednjeg izvještaja)

☐ 1 - nedovoljna ☐ 2 - dovoljna ☐ 3 - dobra ☐ 4 - vrlo dobra ☐ 5 - odlična

2.4. Ako ste u prethodnom pitanju odabrali 1 ili 2, obrazložite zašto i predložite kako da se to poboljša.

2.5. Komentar o doktorantovom napretku od posljednjeg izvještaja

4. EVALUACIJA DOKTORANTA

3.1. Molimo vas da na ljestvici od 1 do 5 ocijenite:
(1 - nedovoljan, 2 - dovoljan, 3 - dobar, 4 - vrlo dobar, 5 - odličan)

Pripremljenost doktoranta za konsultacije	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Planiranje i izvršavanje godišnjih istraživačkih aktivnosti i stručnog usavršavanja	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Napredak u savladavanju metodologije naučnog istraživanja	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Pisanje i objavljivanje naučnih radova	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Doktorantov odnos prema studiju općenito	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

3.2. Na ljestvici od 1 do 5, ocijenite ukupni kvalitet doktorantovog rada.

☐ 1 - nedovoljna ☐ 2 - dovoljna ☐ 3 - dobra ☐ 4 - vrlo dobra ☐ 5 - odlična

3.3. Ako ste u prethodnom pitanju odabrali 2, obrazložite zašto i predložite kako da se to poboljša.
(Ako je ukupni kvalitet doktorantovog rada ocijenjen kao nedovoljan (1), to automatski povlači akciju vijeća organizacione jedinice – odluku o pojačanom praćenju ili o neuspješnom završetku studija.)

3.4. Komentar o ukupnom kvalitetu doktorantovog rada

4. MIŠLJENJE O SPOSOBNOSTI KANDIDATA ZA NASTAVAK STUDIJA	
6.5. Može li doktorant nastaviti studij?	a) ☐ Da. b) ☐ Da, uz određene uvjete. c) ☐ Ne.
6.6. Ako ste u prethodnom pitanju odabrali b) ili c), obrazložite.	
6.7. Ostale napomene i mišljenja mentora (po potrebi)	

Mjesto, datum i potpis	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	Potpis (ime i prezime mentora)
	Potpis (ime i prezime mentora)
	Potpis (ime i prezime komentora)

DS6

IZVJEŠTAJ O PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE I KANDIDATA

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice	
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	
Nositelj/Nositelji studija	
Naziv studija	
Broj indeksa doktoranta/doktorantice	

Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada	
	BOS/HRV/SRP	
	Engleski	
Područje/polje		

6. MENTOR/MENTORI		
a. Mentor/i		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta
b. Komentor		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta
c. Komisija Univerziteta		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
d. Sjednica nadležnog tijela koje je imenovalo Komisiju (naziv tijela i datum održavanja sjednice)		
e. Sjednica Etičkog komiteta na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (po potrebi)		

A. IZVJEŠTAJ S JAVNE ODBRANE PROJEKTA DOKTORSKE DISERTACIJE
Mjesto i vrijeme održavanja
Trajanje izlaganja

Postavljena pitanja članova Komisije
Postavljena pitanja iz publike
Posebno važni elementi iz diskusije
Trajanje diskusije
Završetak odbrane

B. OCJENA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE (izvorni naučni doprinos i ocjena izvedivosti)
Mišljenje i prijedlog (zaključkom navesti da li je na predloženu temu moguć originalni naučni rad u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima kvaliteta doktorskog rada, te da li je kandidat sposoban dostići postavljeni cilj.)
Prijedlog izmjene ili dorade naslova
Prijedlog za promjenu mentora, komentora i/ili imenovanje drugog mentora, komentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu)
Planirana odbrana doktorske disertacije (naznačiti godinu)
Izdvojeno mišljenje (u slučaju da neko od članova Komisije ima izdvojeno mišljenje)
Potpis (ime i prezime člana Komisije)
Projekat doktorske disertacije

☐ uspješno odbranjen ☐ odbranjen uz korekcije ☐ nije odbranjen	
Komisija Univerziteta	
Titula, ime i prezime, institucija, država:	Potpis:
1. (predsjednik Komisije)	
2.	
3.	
4.	
5.	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	

DS7

PRIJAVA RADNE VERZIJE DOKTORSKE DISERTACIJE

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice	
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	
Nositelj/Nositelji studija	
Naziv studija	
Broj indeksa doktoranta/doktorantice	
Kontakt telefon	
E-pošta	

7. NASLOV TEME DOKTORSKE DISERTACIJE	
7.1. Bosanski/Hrvatski/Srpski	
7.2. Engleski	
7.3. Naučno polje	

8. OČITOVANJE MENTORA

Potpis
(ime i prezime mentora)

U Sarajevu, dd/mm/gggg

DS8

ZAPISNIK O PREZENTACIJI RADNE VERZIJE DOKTORSKE DISERTACIJE

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice		
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice		
Nositelj/Nositelji studija		
Naziv studija		
Broj indeksa doktoranta/doktorantice		
Naslov radne teme	Jezik pisanja rada	
	BOS/HRV/SRP	
	Engleski	
Naučno polje		

9. MENTOR/MENTORI

f. Mentor/i

Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta

g. Komentor		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta
h. Komisija Univerziteta		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	E-pošta
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
i. Sjednica nadležnog tijela koje je imenovalo Komisiju (naziv tijela i datum održavanja sjednice)		
j. Sjednica Etičkog komiteta na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (po potrebi)		

C. IZVJEŠTAJ SA PREZENTACIJE RADNE VERZIJE DOKTORSKE DISERTACIJE
Mjesto i vrijeme održavanja
Trajanje izlaganja
Postavljena pitanja članova Komisije
Generalni komentari i zahtjevi/prijedlozi za izmjene
Komentari i zahtjevi/prijedlozi pojedinih članova Komisije
Radna verzija ide u dalju proceduru
☐ bez korekcija. ☐ sa korekcijama
Primjedbe članova Komisije doktorant je dužan ugraditi u korigiranu radnu verziju doktorske disertacije u roku od 90 dana od kada je obavljena prezentacija i dostaviti je Komisiji.

D. POTPIS	
Komisija Univerziteta	
Titula, ime i prezime, institucija, država:	Potpis:
6. (predsjednik Komisije)	
7.	
8.	
9.	
10.	
Zapisničar (titula, ime i prezime)	Potpis:
U Sarajevu, dd/mm/gggg	

DS9

IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice		
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice		
Nositelj/Nositelji studija		
Naziv studija		
Broj indeksa doktoranta/doktorantice		
Naslov doktorske disertacije	Jezik pisanja	
	BOS/SRP/HRV	
	Engleski	
Područje/polje		

1. MENTOR/MENTORI I KOMISIJA UNIVERZITETA	
1.1. Mentor/Mentori	
Titula, ime i prezime	Ustanova, država

1.2. Komentor	
Titula, ime i prezime	Ustanova, država
1.3 Komisija Univerziteta	
Titula, ime i prezime	Institucija, država
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
1.4. Sjednica nadležnog tijela u okviru koje je imenovana Komisija	

2. OCJENA DOKTORSKE DISERTACIJE
2.1. Ocjena doktorske disertacije (ocjena mora sadržavati zaključak u kojem se navodi izvorni naučni doprinos i/ili novo otkriće)
2.2. Mišljenje i prijedlog
2.3. Komisija Univerziteta

Titula, ime i prezime, institucija, država:	Potpis:
1. (predsjednik Komisije)	
2.	
3.	
4.	
5.	
2.4. Napomena (po potrebi)	
U Sarajevu, dd/mm/gggg	

DS10

PROTOKOL I ZAPISNIK ODBRANE DOKTORSKE DISERTACIJE

U skladu sa članom 48 Pravila studiranja za treći ciklus sačinjava se

ZAPISNIK

o odbrani doktorske disertacije kandidata/kandidatkinje

(Ime i prezime doktoranta/doktorantice)

koji je na dan, dd/mm/gggg

branio/la doktorsku disertaciju pod naslovom

Naslov doktorske disertacije	Jezik pisanja rada	
	Bosanski/Hrvat ski/Srpski	

	Engleski	
--	----------	--

a izrađen pod mentorstvom

1.1. Mentor/Mentori		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	
1.2. Komentor		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	
1.3 Komisija Univerziteta		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	Potpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
1.4. Sjednica nadležnog tijela u okviru koje je imenovana Komisija		

3. TOK ODBRANE DOKTORSKE DISERTACIJE
2.1. Predsjednik Komisije iznosi podatke o doktorantu/doktorantici i izvode iz biografije:
2.2. Predsjednik Komisije iznosi kratak izvod iz ocjene doktorske disertacije:
2.3 Doktorant/doktorantica izlaže svoj rad (kraći uvod, materijal i metode, glavne rezultate i zaključke do kojih je došao/la)

Izlaganje je trajalo minuta.	
2.4 Pitanja Komisije Univerziteta	
Predsjednik Komisije	
2. član Komisije	
4. član Komisije	
4. član Komisije	
5. član Komisije	
2.5 Pitanja prisutnih	
Ime i prezime	Pitanje
Predsjednik Komisije proglašava odbranu doktorske disertacije završenom i predlaže kratku pauzu radi vijećanja Komisije.	

Zapisničar (titula, ime i prezime)	Potpis:
U Sarajevu, dd/mm/gggg	

Nakon provedenog postupka odbrane doktorske disertacije i vijećanja Komisije, predsjednik Komisije saopštava odluku Komisije:

Komisija za odbranu doktorske disertacije kandidata/kandidatkinje pod naslovom:

nakon provedene procedure javne odbrane odbrane donijela je jednoglasno/većinom glasova
(*podvući*)

ODLUKU

da je

(Ime i prezime doktoranta/doktorantice)
obranio/la doktorsku disertaciju i time ispunio/la zakonske uslove za sticanje akademskog
stepena doktora nauka.

Komisija predlaže rektoru Univerziteta u Sarajevu da

(Ime i prezime doktoranta/doktorantice)
promovira u najviše akademsko zvanje
DOKTOR/DOKTORICA nauke/umjetnosti
Iz naučnog/umjetničkog područja ,
Naučnog/umjetničkog polja ,
Naučne/umjetničke grane .
(upisati granu ako se doktorski studij izvodi u grani)

Komisija Univerziteta		
Titula, ime i prezime	Institucija, država	Potpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
U Sarajevu, dd/mm/gggg		
M.P.		

DS11

**ZAHTJEV ZA POKRETANJE POSTUPKA PREDLAGANJA I PRIHVATANJA SPORAZUMA O DVOJNOM
DOKTORATU
(COTUTELLE/JOINT PhD THESIS SUPERVISION)**

Opći podaci i kontakt doktoranta/doktorantice	
Titula, ime i prezime doktoranta/doktorantice	
Nositelj/Nositelji studija	
Naziv studija	
Broj indeksa doktoranta/doktorantice	
Datum i mjesto rođenja	
Adresa	
Kontakt telefon	
E-pošta	

PODACI – MATIČNI UNIVERZITET (matični univerzitet je univerzitet na kojem je doktorant/doktorantica upisan/a u okviru dvojnog doktorata)	
Naziv matičnog univerziteta	
Rektor	
Naziv članice na kojoj se izvodi dvojni doktorat	
Dekan	
Odsjek	
Naziv studija	
Mentor (titula, ime i prezime)	
Pravni dokumenti koji predstavljaju osnov za potpisivanje sporazuma (e.g. pravilnik institucije i sl.)	
Adresa članice	
Akadska godina upisa doktorskog studija	

PODACI – PARTNERSKI UNIVERZITET (partnerski univerzitet je univerzitet sa kojim se potpisuje Sporazum i ostvaruje saradnja u okviru dvojnog doktorata)

Naziv partnerskog univerziteta	
Rektor partnerskog univerziteta	
Dekan članice partnerskog univerziteta	
Naziv članice na kojoj se izvodi dvojni doktorat	
Odsjek	
Naziv studija	
Akadska godina upisa doktorskog studija	
Mentor (ime, prezime i titula)	
Pravni dokumenti koji predstavljaju osnov za potpisivanje sporazuma (e.g. pravilnik institucije i sl.)	
Adresa institucije	
Akadska godina upisa doktorskog studija	

PODACI O DOKTORSKOM STUDIJU

Predviđeno trajanje doktorskog studija	
Predviđeno vrijeme boravka na partnerskoj instituciji	

PODACI O DOKTORSKOM RADU

Predviđena tema doktorskog rada (na jeziku pisanja doktorskog rada i prevod na engleski jezik)	
--	--

Predviđena akademska godina za odbranu doktorskog rada	
Mjesto odbrane doktorskog rada	

KONTAKT INFORMACIJE OSOBE ZADUŽENE ZA KOORDINACIJU DVOJNOG DOKTORATA NA PARTNERSKOJ INSTITUCIJI (administrativno osoblje na partnerskom univerzitetu)	
Ime i prezime kontakt osobe	
E-mail kontakt osobe	
Telefon kontakt osobe	
Adresa	

PODACI O OSOBI KOJA DOSTAVLJA ZAHTJEV (stručne službe članice Univerziteta u Sarajevu)	
Ime i prezime kontakt osobe	
E-mail kontakt osobe	
Telefon kontakt osobe	
Adresa	

Potpis i pečat članice

(ime i prezime)

Prilozi koji se dostavljaju uz obrazac DS11:

- ☐ Prijedlog teksta Sporazuma o dvojnomo doktoratu
- ☐ Mišljenje Vijeća članice

IZJAVA AUTORA

**IZJAVA ZA AUTORE
(bolonjski režim studija)**

Izjavljujem da je _____ (*naziv djela*) moja vlastita individualna duhovna tvorevina (čl. 4. st. 1. i čl. 9. Zakona o autorskom i srodnim pravima Bosne i Hercegovine, dalje: ZASP) i da sam teritorijalno i sadržajno neograničeno nosilac autorskih prava na tom djelu, posebno prava na reprodukciju djela u elektronskom obliku (čl. 21. st. 2. ZASP) i prava na činjenje djela dostupnim javnosti (čl. 32. ZASP), čime sam ovlašten/a da izvršim pohranjivanje tog djela u Repozitorij završnih radova Univerziteta u Sarajevu i odredim uslove njegovog korištenje od strane trećih lica/korisnika Repozitorija.

AUTOR

